

Euroopan unionin virallinen lehti

C 71

48. vuosikerta

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

22. maaliskuuta 2005

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	I <i>Tiedonantoja</i>	
	
	II <i>Valmistavat säädökset</i>	
	Alueiden komitea	
	17.–18. marraskuuta 2004 pidetty 57. täysistunto	
2005/C 71/01	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Sopimus Euroopan perustuslaista"	1
2005/C 71/02	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille ehdotuksesta direktiiviksi ja kahdesta ehdotuksesta suositukseksi kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn helpottamisesta Euroopan yhteisössä suoritettavaa tieteellistä tutkimusta varten"	6
2005/C 71/03	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Alue- ja paikallishallinto Venäjällä sekä EU:n ja Venäjän yhteistyön kehittyminen"	11
2005/C 71/04	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Luonnonmukaisia elintarvikkeita ja luonnonmukaista maataloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma"	16
2005/C 71/05	Alueiden komitean aiheesta "Vihreä kirja julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyösopimuksista sekä julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia koskevasta yhteisön oikeudesta"	19
2005/C 71/06	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto Tiede ja teknologia Euroopan tulevaisuuden avaintekijöinä – suuntaviivoja unionin tutkimusrahoituspolitiikalle"	22

FI

2005/C 71/07	Alueiden komitean lausunto aiheista — Komission tiedonanto: Euroopan rautatiejärjestelmän yhdentäminen jatkuu: kolmas rautatiepaketti — Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yhteisön rautateiden kehittämiseksi annetun neuvoston direktiivin 91/440/ETY muuttamisesta — Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi veturien ja junien kuljettamisesta yhteisön rautatieverkossa vastaavan junahenkilökunnan lupajärjestelmästä — Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset kansainvälisen rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista — Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset rautateiden tavaraliikennepalveluja koskevien sopimusperusteisten laatuvaatimusten noudattamatta jättämisestä aiheutuvasta korvauksesta 26	26
2005/C 71/08	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan ja talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – eHealth – parempaa terveydenhuoltoa Euroopan kansalaisille: eurooppalaista sähköisen terveydenhuollon aluetta koskeva toimintasuunnitelma” 30	30
2005/C 71/09	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös nuorisotoimintaohjelman (<i>Youth in Action</i>) perustamisesta ajanjaksoksi 2007–2013” 34	34
2005/C 71/10	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Syrjäisimpien alueiden tiiviimpi kumppanuus” 40	40
2005/C 71/11	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset eurooppalaisesta rajaseutuyhteistyöyhtymästä (ERY)” 46	46
2005/C 71/12	Alueiden komitean 18. marraskuuta antama päätöslauselma Turkin liittymistä Euroopan unioniin koskevien neuvottelujen aloittamisesta 53	53
2005/C 71/13	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – nopeiden yhteyksien Eurooppa: kansalliset laajakaistastrategiat” 55	55
2005/C 71/14	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – eEurope 2005 -toimintasuunnitelma: Päivitys” 59	59
2005/C 71/15	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Vihreä kirja Tasa-arvo ja syrjimättömyys laajentuneessa Euroopan unionissa” 62	62

II

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

17.–18. MARRASKUUTA 2004 PIDETTY 57. TÄYSISTUNTO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Sopimus Euroopan perustuslaista”

(2005/C 71/01)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan parlamentin perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietintöluonnoksen Euroopan perustuslakisopimuksesta (PE 347.119),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin 14. syyskuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan neljännen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon valtion- tai hallitusten päämiesten 29. lokakuuta 2004 allekirjoittaman Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen (CIG 87/2/04 rev. 2, CIG 87/04 ADD 1 rev. 1 ja CIG 87/04 ADD 2 rev. 2),

ottaa huomioon Laekenissa 14. ja 15. joulukuuta 2001 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät ja erityisesti Laekenin julistuksen Euroopan unionin tulevaisuudesta,

ottaa huomioon Brysselissä 17. ja 18. kesäkuuta 2004 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Alueiden komitean ehdotukset hallitustenväliselle konferenssille” (CdR 169/2003 fin ⁽¹⁾), päätöslauselmansa aiheesta ”Eurooppa- valmistelukunnan suositukset” (CdR 198/2003 fin ⁽²⁾), päätöslauselmansa hallitustenvälisen konferenssin tuloksista (CdR 22/2004 fin ⁽³⁾) ja julistuksensa Euroopan unionin perustuslakiprozessista (CdR 77/2004),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Aluehallitusten edustajien osallistuminen Euroopan unionin neuvoston työhön ja AK:n osallistuminen neuvoston epävirallisiin kokouksiin” (CdR 431/2000 fin ⁽⁴⁾),

ottaa huomioon ”perustuslakiasiat ja eurooppalainen hallintotapa” -valiokunnan 21. syyskuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 354/2003 rev. 1), jonka esittelijät olivat Franz **Schausberger**, Salzburgin osavaltion edustaja alueiden komiteassa (AT-PPE), ja Graham **Tope**, Suur-Lontoon yleishallinto-viranomaisen edustajiston jäsen (UK-ELDR),

⁽¹⁾ EUVL C 23, 27.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUVL C 256, 24.10.2003, s. 62.

⁽³⁾ EUVL C 109, 30.4.2004, s. 52.

⁽⁴⁾ EYVL C 107, 3.5.2002, s. 5.

sekä

- 1) **katsoo, että** Laekenin julistuksen sekä valtion- tai hallitusten päämiesten antamien sitoumusten tarkoituksena oli luoda unionille sellainen perustuslaki, joka vahvistaa demokratiaa, legitimiyyttä, avoimuutta ja tehokkuutta ja jolla pystytään vastaamaan unionin laajentumisen demokratialle asettamaan haasteeseen,
- 2) **katsoo, että** eurooppalaista hallintotapaa käsittelevässä komission valkoisessa kirjassa todetaan, että EU on siirtynyt monitasoisen hallinnon järjestelmään ja että näin ollen hallinnon paikallis- ja aluetasojen roolia on vahvistettava ja niiden toimivaltaa on kunnioitettava entistä enemmän,
- 3) **katsoo, että** perustuslakiosopimus muodostaa konstitutionaalisen perustan toissijaisuusperiaatteen soveltamiselle ja takaamiselle. Samalla siinä suojataan jäsenvaltioiden ja alue- ja paikallisviranomaisten oikeudet ja otetaan huomioon unionin lainsäädännön hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset alue- ja paikallisviranomaisiin,
- 4) **katsoo, että** merkittävimmät toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamista koskevaan pöytäkirjaan sisältyvistä uudistuksista ovat uuden poliittisen ennakkovalvontajärjestelmän luominen, sillä järjestelmässä kansalliset parlamentit – ja tarvittaessa lainsäädäntävaltaa käyttävät alueparlamentit – liitetään ensimmäistä kertaa Euroopan yhdentymisen historiassa unionin lainsäädäntäprosessiin, sekä alueiden komitean osallistuminen jälkikäteiseen valvontaan,
- 5) **katsoo, että** on tärkeää sovittaa yhteen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattaminen ja Euroopan unionin tehokkaan toiminnan tarve,
- 6) **katsoo, että** Euroopan parlamentin tekemä lausuntopyyntö on tunnustus AK:n panokselle perustuslakiosopimuksissa varsinkin alue- ja paikallisviranomaisten edustajana Eurooppa-valmistelukunnassa.

hyväksyi 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 17. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1 Alueiden komitean näkemykset

a) Perustuslakiosopimus

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **onnittelee** Irlantia siitä, että se puheenjohtajuuskaudellaan toimi menestyksekkäästi hallitustenvälisen konferenssin (hvk) puheenjohtajana ja saattoi sen työn päätökseen.

1.2 **muistuttaa** antaneensa perustuslakiosopimukseen oman panoksensa Eurooppa-valmistelukunnan toimintaan osallistuneen tarkkailijavaltuuskuntansa välityksellä ja toteuttaneensa alue- ja paikallisviranomaisten eurooppalaisten järjestöjen kanssa yhteisiä toimia ja aloitteita, jotka koskivat ennen kaikkea toissijaisuusperiaatteen toimintamekanismia ja perustuslain alueellista ja paikallista ulottuvuutta. Komitea **on tyytyväinen** siihen, että Eurooppa-valmistelukunnan näistä asioista tekemät ehdotukset hyväksyttiin hallitustenvälisessä konferenssissa.

1.3 **ilmaisee toistamiseen** tukensa perustuslakiosopimukselle, erityisesti valmistelukuntavaiheelle, joka oli avoin, osallistumiseen perustuva ja kattava. Komitea **katsoo**, että valmistelukunta tiedosti alue- ja paikallisviranomaisten roolin ja aseman Euroopan yhdentymisprosessissa mutta aliarvioi sitä, mikä näkyi erityisesti siinä, että aiheen käsittelyyn oli varattu puoli päivää. Komitea **pahoittelee**, ettei valmistelukunnalle annettu enempää aikaa käsitellä perusteellisesti perustuslain III osan sisältämiä määräyksiä unionin politiikoista. Tämä on johtanut siihen, että III osa ei kaikilta osin vastaa I osassa määriteltyä toimivaltajärjestelmää.

1.4 **on hyvillään** Euroopan parlamentin perustuslakiosopimusta laadittaessa osoittamasta tuesta pyrkimykselle laajamittaisemman tunnustuksen saamiseksi alue- ja paikallisviranomaisten institutionaaliselle ja poliittiselle roolille yhteisön päätöksentekoprosessissa (vrt. Giorgio **Napolitanon** valmistelema mietintö alue- ja paikallisviranomaisten roolista Euroopan yhdentymisessä sekä Alain **Lamassouren** valmistelema mietintö toimivallan jaosta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä).

b) Perustuslakiosopimus

ALUEIDEN KOMITEA

1.5 **katsoo**, että perustuslakiosopimus on Euroopan unionin kannalta myönteinen askel ja siinä määrätään monista järjestelyistä, jotka ovat välttämättömiä unionin tehokkaalle hallinnolle.

1.6 **katsoo**, että liittämällä nimenomaisesti yhteen talouspolitiikan ja työllisyyspolitiikan koordinointi (I-14 ja I-15 artikla) ja sisällyttämällä sopimukseen sellainen horisontaalinen sosiaalilauseke, jonka mukaan unionin on otettava politiikkojen määrittelyssä ja toteuttamisessa huomioon vaatimukset, jotka liittyvät työllisyyden korkean tason edistämiseen, riittävän sosiaalisen suojelun takaamiseen, sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan ja koulutuksen ja terveydensuojelun korkeaan tasoon (III-117 artikla), luodaan asianmukainen oikeusperusta eurooppalaisen sosiaalimallin ja kestävä kehityksen edistämiseksi Euroopan unionin perusoikeuskirjan johdannon ja unionin tavoitteiden mukaisesti (I-3 artiklan 3 kohta).

1.7 **on tyytyväinen** siihen, että perusoikeuskirja on sisällytetty sopimukseen, sillä se antaa kansalaisille entistä selkeämmän ja varmemman kuvan oikeuksista, joita unionin kansalaisuus heille tuo, ja lisää oikeudenmukaisuutta ja yhteisöllisyyttä Euroopassa.

1.8 **pahoittelee**, että jäsenvaltioiden veto-oikeus on turvattu useilla aloilla, ja uskoo tämän haittaavan tarpeettomasti tehokasta päätöksentekoa.

1.9 **on** kuitenkin **tyytyväinen** siihen, että sopimuksessa määrätään, että neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti tehtäessä kansainvälisiä sopimuksia kulttuuri-, audiovisuaali-, sosiaali-, koulutus- ja terveyspalvelujen kaupan alalla (III-315 artikla).

1.10 **pitää** niin ikään **tervetulleena** määräyksiä, jotka koskevat tavanomaisen lainlaatimisjärjestyksen soveltamista perustuslain III osaan (IV-445 artikla).

1.11 **katsoo**, että sopimus selkiyttää toimivaltuuksien määrittelyä ja jakoa Euroopan unionissa, yksinkertaistaa unionin toimintavälineitä, vahvistaa unionin toimielinten demokraattista oikeutusta, niiden päätöksenteon avoimuutta ja tehokkuutta sekä takaa tarvittavan joustavuuden, jotta unioni voi kehittyä uuteen suuntaan.

c) *Toissijaisuusperiaate ja alue- ja paikallishallinnon rooli*

ALUEIDEN KOMITEA

1.12 **on tyytyväinen** toissijaisuusperiaatteen uuteen määrittelyyn ja siihen, että alueiden komitea kutsutaan osallistumaan toissijaisuusperiaatteen soveltamisen jälkikäteisvalvontaan (toissijaisuusperiaatteen soveltamista koskevan pöytäkirjan 8 artikla). Komitea **pitää** niin ikään **myönteisenä** sitä, että se saa muiden toimielinten ja kansallisten parlamenttien tavoin komissiolta selvityksen unionin perustuslain I-11 artiklan (toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate) soveltamisesta (toissijaisuusperiaatteen soveltamista koskevan pöytäkirjan 9 artikla). Komitea **pahoittelee** kuitenkin, että suhteellisuusperiaatetta koskevat määräykset eivät ole yhtä kattavia kuin toissijaisuusperiaatetta koskevat määräykset.

1.13 **pitää myönteisenä** sitä, että perustuslakisopimuksessa viitataan alueelliseen ja paikalliseen itsehallintoon (I-5 artikla ja II osan johdanto) sekä tunnustetaan lähidemokratian merkitys Euroopan unionissa (I-46 artiklan 3 kohta) ja etujärjestöjen rooli demokratian toteuttamisessa (I-47 artiklan 2 kohta). Komitea **pahoittelee** kuitenkin, ettei alueiden komiteaa mainita VI osastoon ("Demokratian toteuttaminen unionissa") sisältyvässä edustuksellisen demokratian periaatetta käsittelevässä I-46 artiklassa, vaikka sen jäsenet edustavat demokraattista kansalaisläheisyyden periaatetta unionin ytimessä.

1.14 **katsoo**, että EU:n uuden rakenteen paikallisen ja alueellisen ulottuvuuden täysimittainen tunnustaminen parantaisi unionin tehokkuutta ja kansalaisläheisyyttä. Euroopan yhdentymisen tulisi kattaa myös poliittinen päätöksenteko, jossa otetaan huomioon alue- ja paikallisviranomaisten näkemykset, sillä nämä hallintotasot vastaavat suurelta osin EU:n lainsäädännön ja politiikan voimaansaattamisesta ja täytäntöönpanosta. Lisäksi ne ovat lähimpänä kansalaisia ja voivat näin ollen vaikuttaa huomattavasti unionin lainsäädännön laatuun. (I-5

artikla) Komitea **toteaa** kuitenkin, ettei kuuleminen voi korvata alue- ja paikallisviranomaisten vastuuta ja vastuuvollisuutta niiden toimivaltaan kuuluvilla aloilla. Alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltaa on kunnioitettava ja niille on annettava mahdollisuus osoittaa, että ne voivat jäsenvaltiokohtaisten säädösten mukaisesti saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteet riittävällä tavalla.

1.15 **on tyytyväinen** määräykseen, jonka mukaan unioni kunnioittaa jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä ja peruskennettä, mukaan luettuna oikeus alueelliseen ja paikalliseen itsehallintoon, sekä valtion keskeisiä tehtäviä (I-5 artikla) ja erityisesti niitä, joiden tavoitteena on valtion alueellisen koskemattomuuden turvaaminen, yleisen järjestyksen ylläpitäminen sekä kansallisen turvallisuuden takaaminen. Tällä saattaa nimittäin olla keskeinen merkitys pyrittäessä säilyttämään demokraattisen oikeutuksen omaavien alue- ja paikallisviranomaisten vastuu ja vastuuvollisuus.

1.16 **on** niin ikään **tyytyväinen** siihen, että sopimuksessa turvataan alueiden ministereiden oikeus osallistua jäsenvaltioiden edustajina neuvoston kokouksiin, sillä I-23 artiklan 2 kohdassa vahvistetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 203 artiklan sanamuoto. Komitea **kehottaa** jäsenvaltioita luomaan omat rakenteensa ja mekanisminsa, jotta alue- ja paikallisviranomaiset voivat osallistua jäsenvaltioiden Eurooppa-politiikan muotoiluun ja jotta alueiden osallistuminen alueiden toimivaltaan vaikuttavissa kysymyksissä voidaan turvata myös neuvoston uudessa kokoonpanojärjestelmässä.

1.17 **suhtautuu myönteisesti** vaatimukseen entistä kattavammasta kuulemisesta lainsäädäntömenettelyä edeltävässä vaiheessa. Alue- ja paikallisviranomaisten on saatava riittävästi tietoa ajankohtaisista kehityssuunnitelmista, jotta ne voivat osallistua täydellä panoksella unionin päätöksentekoon, jonka tuloksien voimaansaattamisesta tai täytäntöönpanosta ne vastaavat. Alue- ja paikallisviranomaisia on niin ikään kuultava riittävästi ja hyvissä ajoin. Kyse on kaksisuuntaisesta prosessista, ja kuulemisten avulla myös komissio voi saada nykyistä enemmän tietoa toimien alueellisesta ja paikallisesta ulottuvuudesta, mikä voi johtaa entistä parempaan säädöskäytäntöön (toissijaisuusperiaatteen soveltamista koskevan pöytäkirjan 2 artikla).

1.18 **kehottaa** käynnistämään varhain uuden komission toimikauden alussa todellisen vuoropuhelun ja ulottamaan sen koskemaan keskeisiä aihealueita.

1.19 **kehottaa** tehostamaan jäsenvaltiotasolla unionin lainsäädännön voimaansaattamisesta tai täytäntöönpanosta vastaavien alue- ja paikallishallintojen ja jäsenvaltioiden parlamenttien välistä suoraa kuulemistä.

1.20 **on tyytyväinen** siihen, että sopimuksen mukaan Euroopan komission on etukäteen kiinnitettävä huomiota ehdotamiensa säädösten taloudellisiin ja hallinnollisiin vaikutuksiin, ja **katsoo**, että tällaiseen arviointiin kuuluu myös alue- ja paikallisviranomaisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi, ovathan nämä hallintotasot viime kädessä vastuussa EU:n aloitteiden toteuttamisesta ja täytäntöönpanosta. Komitea **pyytää** Euroopan parlamenttia ottamaan samalla tavalla huomioon säädösehdotuksiin esittämiensä tarkistusten vaikutukset (toissijaisuusperiaatteen soveltamista koskevan pöytäkirjan 4 artikla).

1.21 **antaa arvoa** Berliinissä 27. toukokuuta 2004 järjestämässään toissijaisuusperiaatetta käsittelevässä konferenssissa käydylle laajalle ja hyödylliselle keskustelulle ja **aikoo** käsitellä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamista ja arviointia tarkemmin myöhemmin annettavassa lausunnossaan.

d) Poliitikat

ALUEIDEN KOMITEA

1.22 **pitää myönteisenä** alueellisen yhteenkuuluvuuden sisällyttämistä unionin tavoitteisiin sekä erilaisten erityisvaikeuksista kärsivien alueiden sisällyttämistä osaksi alueita, joihin kiinnitetään erityistä huomiota. Komitea **pahoittelee** kuitenkin, ettei sopimuksessa mainita rajatylittävää, valtioidenvälistä eikä alueidenvälistä yhteistyötä eikä se tarjoa selkeää oikeusvälinettä eikä puitteita ystävyyskaupunkitoiminnan tai muun vastaavan yhteistyön tukemiseksi (III-220–III-224 artikla). Rajatylittävällä, valtioidenvälisellä ja alueidenvälisellä yhteistyöllä on Euroopassa pitkät perinteet, ja se on yksi Euroopan yhdentymisen sosio-kulttuurisia kulmakiviä. Lisäksi sen merkitys kasvaa entisestään uuden naapuruuspolitiikan yhteydessä. Näin ollen asianmukainen oikeusperusta on välttämätön, jotta unioni voi mahdollistaa tällaisen yhteistyön.

1.23 **on tyytyväinen** siihen, että sopimuksen mukaan jäsenvaltiot – ja niiden toimivaltaiset hallintotasot – voivat tarjota, tilata ja rahoittaa yleistä taloudellista etua koskevia palveluita.

1.24 **on** niin ikään **tyytyväinen** siihen, että sopimuksessa annetaan arvoa kulttuuriselle ja kielelliselle monimuotoisuudelle. Tämä auttaa vaalimaan ja edistämään alueellista ja paikallista kulttuuriperintöä ja identiteettiä ja torjumaan Euroopan kulttuurien yhdenmukaistumista (I-3 ja III-280 artikla).

1.25 **pane** **merkillä**, että unionitason tuki-, koordinointi- ja täydentävät toimet ovat mahdollisia urheilun (III-282 artikla), matkailun (III-281 artikla) ja pelastuspalvelun (III-284 artikla) aloilla. Alue- ja paikallisviranomaisilla on näillä aloilla tärkeä rooli, ja komitea **kehottaa** komissiota ehdottamaan pääasiassa eurooppapuitelakeja.

1.26 **katsoo**, että toimivaltuuksien antaminen Euroopan unionille kulttuuri-, koulutus- ja terveys- ja sosiaalipalveluiden kauppaa koskevista kysymyksissä merkitsee sitä, että toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattamista on seurattava tarkasti. Komitea **suosittaa**, että komissio ehdottaa pääasiassa eurooppapuitelakeja, jotka jättävät kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten valittavaksi, millä muodoilla ja keinoin saavutettaviin tuloksiin pyritään.

e) Alueiden komitea

ALUEIDEN KOMITEA

1.27 **pahoittelee**, ettei hvk vahvistanut komitean instituutionaalista asemaa, jotta sen pakollista kuulemistä edellyttävät alat

olisi vakiinnutettu osaksi perustuslain mukaista toimielinjärjestelmää ja sen neuvoa-antavaa tehtävää olisi lujitettu esimerkiksi jaettuun toimivaltaan kuuluvilla aloilla, talous- ja työllisyyspolitiikan koordinointiin liittyvissä toimenpiteissä sekä tuki-, koordinaatio- ja täydentäviä toimia koskevissa kysymyksissä.

1.28 **on tyytyväinen** komitealle annettuun oikeuteen nostaa kanteita Euroopan unionin tuomioistuimessa oikeuksiansa puolustamiseksi sekä toissijaisuusperiaatteen rikkomisen perusteella (III-365 artikla). Komitea **pahoittelee** kuitenkin, ettei hallitustenvälinen konferenssi antanut lainsäädäntövaltaa käyttäville alueille oikeutta nostaa kanne Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa, jotta ne voisivat puolustaa lainsäädäntövaltuuksiaan.

1.29 **pitää myönteisenä** sitä, että komitean toimikausi pidennetään viiteen vuoteen ja se saattaa aikanaan olla yhteneväinen Euroopan parlamentin ja komission toimikauden kanssa (III-386 artikla).

2 Alueiden komitean suositukset

a) Sopimuksen ratifiointi

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **kehottaa** Euroopan parlamenttia antamaan perustuslakisopimukselle hyväksyntänsä ja on tyytyväinen Euroopan parlamentin perussopimusvaliokunnan aloitteeseen kuulla AK:ta perustuslaillista sopimusta koskevasta luonnoksesta.

2.2 **yhtyy** Euroopan parlamentin näkemykseen, jonka mukaan perustuslakisopimus tuo mukanaan kiistattomia edistysaskeleita demokratian kannalta.

2.3 **kehottaa** jäsenvaltioiden kansallisia ja tarvittaessa alueellisia parlamentteja ratifioimaan perustuslakisopimuksen.

2.4 **tukee** Euroopan parlamentin poliittisia pyrkimyksiä, jotka tähtäävät perustuslakiproessin vakauttamiseen perustuslakisopimuksen tuomia etuja korostamalla, ja **kannattaa** eritoten aluekehitysvaliokunnan tekemiä ehdotuksia.

2.5 **kehottaa** allekirjoittamaan toimielinten välisen sopimuksen yhteisen tiedottamisstrategian laatimiseksi, jotta kansalaisille jaettaisiin perustuslakisopimusluonnosta selkeyttävää tietoa eritoten ennen sopimuksen lähiaikoina tapahtuvaa ratifioimisprosessia.

2.6 **pyrkii** osallistumaan edellä mainittuun strategiaan ja lisäämään sopimuksen ymmärtämistä ja hyväksyntää tavallisten kansalaisten keskuudessa ja kehottaa jäseniään, heidän edustamia viranomaisia ja heidän etujärjestöjään tekemään samoin.

2.7 **on tyytyväinen** ”tuhat keskustelua Euroopasta” -aloitteen ja vahvistaa halukkuutensa osallistua aktiivisesti paikallisia alueviranomaisten verkostonsa avulla Euroopan kansalaisten valistuskampanjaan sekä **kehottaa** Euroopan parlamentin jäseniä ja alue- tai paikallistason vaaleilla valittuja luottamushenkilöitä tekemään yhteisvoimin tulevaa unionin perustuslakia tunnetuksi sekä antamaan yhteinen panoksensa sopimuksen ratifiointiprosessin yhteydessä käytävään poliittiseen ja demokraattiseen keskusteluun.

b) Sopimuksen täytäntöönpano

ALUEIDEN KOMITEA

2.8 **uskoo** perustuslakisopimuksen voimaantulon antavan todellista lisäarvoa toteutettaessa demokratiaa käytännössä Euroopan unionissa.

2.9 **sitoutuu** arvioimaan uudet oikeutensa ja velvollisuutensa ja tekemään tarvittavat valmistelut ja sisäiset uudistukset voidakseen hoitaa laajennettuja tehtäviään tehokkaasti ja tulokkaasti.

2.10 **kiinnittää** Euroopan parlamentin **huomioita** perustuslakisopimuksen lukuisiin vaikutuksiin ja pyytää parlamentin tukea AK:lle erityisesti seuraavissa kysymyksissä:

- AK:n osallistumisen kvalitatiivinen olemus unionin poliittisessä elämässä ja yhteisön päätöksentekoprosessissa
- toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita koskevan pöytäkirjan määräysten tehokas ja tuloksekas soveltaminen sekä ennakoivaa poliittista konsultointiprosessia että jälkikäteen tapahtuvaa oikeudellista valvontaa silmällä pitäen
- alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltuuksien kunnioittaminen niin toissijaisuusperiaatteen uuden määritelmän kuin Euroopan unionin uuden toimivaltajaon mukaisesti
- alueellisen yhteenkuuluvuuden toteaminen unionin uudeksi tavoitteeksi sekä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevassa uudessa pöytäkirjassa tehtyjen sitoumusten kunnioittaminen
- rajanylittävän ja alueidenvälisen yhteistyön edistäminen Euroopan unionia yhtenäistävänä tekijänä oikeusperustan puuttumisesta huolimatta – erityisesti unionin naapuruuspolitiikkaan kohdistamia odotuksia ajatellen
- yhteisön uudeksi tavoitteeksi määritellyn kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden kunnioittaminen.

2.11 **kannustaa** Euroopan parlamenttia alueellista ja paikallista ulottuvuutta koskevan ymmärtämyksen lisäämiseksi hyödyntämään aiempaa paremmin perustuslakisopimuksen mukaista mahdollisuuttaan kuulla komiteaa (III-388 artikla).

2.12 **esittää**, että kun komitea kuuleminen on perustuslakisopimuksen mukaan pakollista, lausuntoa pyytäneen toimi-

elimen on perusteltava menettelynsä yksityiskohtaisesti, jos se ei toimi komitean suositusten mukaisesti.

2.13 **vaatii** oikeutta osallistua jäsenvaltioiden parlamenttien ohella kuuden viikon määräajan kuluessa toissijaisuusperiaatteen vaalimisprosessiin ja antaa perusteltu lausunto, jos säädösehdotus ei ole toissijaisuusperiaatteen mukainen. Komitea vaatii niin ikään, että lausunto otetaan huomioon (toissijaisuusperiaatteen soveltamista koskevan pöytäkirjan 6 artikla).

2.14 **kehottaa** jäsenvaltioiden parlamentteja kehittämään säännöllistä ja toimivaa vuoropuhelua alue- ja paikallistason edustajien kanssa, sillä kun on kyse toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurannasta alue- ja paikallistason toimijat tuntevat siihen liittyvät moninaiset ongelmat ja seuraukset.

2.15 **kehottaa** jäsenvaltioiden hallituksia ja parlamentteja toteuttamaan omassa hallintojärjestelmässään EU:n järjestelmällisen vuoropuhelun henkeä ja filosofiaa, mikäli näin ei jo tapahdu, kutsumalla alue- ja paikallishallinnon edustajia osallistumaan säädösehdotusten tarkasteluun.

2.16 **kehottaa** Euroopan komissiota antamaan komitealle kertomuksen I-10 artiklan (kansalaisuus) soveltamisesta, varsinkin kun siinä määrätään äänioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta kunnallisvaaleissa (III-129 artikla).

2.17 Kun otetaan huomioon, että sopimuksessa ei hyväksytty ehdotusta lujittaa AK:n nykyistä neuvoo-antavaa tehtävää horisontaalisen lausekkeen avulla, jonka mukaan AK:ta kuultaisiin jaettuun toimivaltaan kuuluvilla aloilla, talous- ja työllisyyspolitiikan koordinoituihin liittyvissä toimenpiteissä sekä tuki-, koordinaatio- ja täydentäviä toimia koskevissa kysymyksissä, AK **kehottaa** Euroopan komissiota pyytämään sen lausunnon kaikista aloitteista, joiden paikallinen tai alueellinen ulottuvuus tai toimivalta on ilmeinen ja joilla kuuleminen ei sopimuksen mukaan ole pakollista. Näiden aloitteiden kohteena oleviin aloihin kuuluvat muun muassa erityisesti taloudellisten ja rahoituksellisten periaatteiden ja edellytysten määrittämistä koskeva lainsäädäntö; niiden avulla yleishyödylliset palvelut voivat täyttää tehtävänsä (III-122 artikla), palveluiden vapauttaminen (III-147 artikla), välillisiä veroja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistaminen (III-171 artikla), sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön lähentäminen (III-172 ja III-173 artikla), valtiontuki (III-167, III-168 ja III-169 artikla), maatalouspolitiikka, maaseudun kehittämisspolitiikka ja kalastuspolitiikka (III-231 artikla), tutkimus ja teknologian kehittäminen (III-251, III-252 ja III-253 artikla), matkailu (III-281 artikla) ja pelastuspalvelu (III-284 artikla).

2.18 **kehottaa** Euroopan komissiota niin ikään kuulemaan komiteaa kaikista tulevista muutoksista, jotka koskevat komitean kokoonpanoa ja joista komissio valmistelee ehdotusta neuvoston päätökseksi (I-32 ja III-386 artikla).

c) Sopimuksen ja sen määräysten tarkistaminen

ALUEIDEN KOMITEA

2.19 **uskoo** EU:n jatkokehityksen edellyttävän sopimuksen säännöllistä tarkistusta, jotta voidaan päättää, millaisia tehtäviä huomattavasti laajentuneessa unionissa voidaan hoitaa yhteisesti.

2.20 **vahvistaa** tahtonsa osallistua aktiivisesti ja täysimittaisesti perustuslain tarkistamiseen tulevaisuudessa. Komitea ehdottaa, että jäsenvaltiot ottavat alue- ja paikallisviranomaisten edustajia valtuuskuntiinsa, jotka osallistuvat mahdollisten tule-

vien valmistelukuntien toimintaan tai hallitustenvälisiin konferensseihin (ks. CdR 198/2003 kohta 3.7), joissa käsiteltävillä tarkistuksilla on vaikutusta alue- ja paikallishallintoon ja tulevaisuuteen.

d) Loppuhuomautus

ALUEIDEN KOMITEA

2.21 **antaa** puheenjohtajalleen tehtäväksi toimittaa tämän lausunnon Euroopan unionin neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan komissiolle.

Bryssel 17. marraskuuta 2004

*Alueiden komitean
puheenjohtaja
Peter STRAUB*

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille ehdotuksesta direktiiviksi ja kahdesta ehdotuksesta suositukseksi kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn helpottamisesta Euroopan yhteisössä suoritettavaa tieteellistä tutkimusta varten”

(2005/C 71/02)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

OTTAA HUOMIOON komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille ehdotuksesta direktiiviksi ja kahdesta ehdotuksesta suositukseksi kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn helpottamisesta Euroopan yhteisössä suoritettavaa tieteellistä tutkimusta varten (KOM(2004) 178 lopullinen – 2004/0061 CNS – 2004/0062 CNS – 2004/0063 CNS),

OTTAA HUOMIOON komission 29. kesäkuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

OTTAA HUOMIOON työvaliokuntansa 15. kesäkuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”ulkosuhteet” -valiokunnan tehtäväksi,

OTTAA HUOMIOON 16. toukokuuta 2002 hyväksymänsä lausunnon **maahanmuuttopolitiikasta** (komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille laitonta maahanmuuttoa koskevasta yhteisestä politiikasta, KOM(2001) 672 lopullinen) ja **turvapaikkapolitiikasta** (ehdotus neuvoston direktiiviksi vähimmäisvaatimuksista siitä, milloin kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä on pidettävä pakolaisina tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitsevinä henkilöinä, ja näiden henkilöiden asemasta, KOM(2001) 510 lopullinen – 2001/0207 CNS) (CdR 93/2002 fin) ⁽¹⁾,

OTTAA HUOMIOON 20. marraskuuta 2002 hyväksymänsä lausunnon aiheesta ”Vihreä kirja jäsenvaltioissa laittomasti oleskelevien henkilöiden palauttamista koskevasta yhteisön politiikasta” (KOM(2002) 175 lopullinen) (CdR 242/2002 fin) ⁽²⁾,

⁽¹⁾ EYVL C 278, 14.11.2002, s. 44.

⁽²⁾ EUVL C 73, 26.3.2003, s. 13.

OTTAA HUOMIOON 20. marraskuuta 2002 hyväksymänsä lausunnon aiheesta ”Muutettu ehdotus: neuvoston direktiivi oikeudesta perheen yhdistämiseen” (KOM(2002) 225 lopullinen – 1999/0258 CNS) (CdR 243/2002 fin) ⁽³⁾,

OTTAA HUOMIOON 9. huhtikuuta 2003 hyväksymänsä lausunnon aiheesta ”Ehdotus: neuvoston direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä opiskelua, ammatillista koulutusta tai vapaaehtoistyötä varten” (KOM(2002) 548 lopullinen – 2002/0242 CNS) (CdR 2/2003 fin) ⁽⁴⁾,

OTTAA HUOMIOON 17. kesäkuuta 2004 hyväksymänsä lausunnon aiheesta ”Ehdotus: neuvoston päätös Euroopan pakolaisrahaston perustamisesta kaudelle 2005–2010” (KOM(2004) 102 lopullinen – 2004/0032 CNS) (CdR 80/2004 fin)

OTTAA HUOMIOON ”ulkosuhteet” -valiokuntansa syyskuun 17. päivänä 2004 hyväksymän lausunnotuonnoksen CdR 168/2004 rev. 1, jonka esittelijä oli Närpiön kaupunginjohtaja Gustav **Skuthälla** (FI/ELDR),

KATSOO, ETTÄ yhteiset ja oikeudenmukaiset säännöt, jotka koskevat kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyä ja oleskelua EU:ssa suoritettavaa tieteellistä tutkimusta varten, hyödyttävät sekä siirtotyöläisiä että heidän lähtö- ja vastaanottajamaitaan. Tarkoituksena on edistää kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyä ja liikkuvuutta Euroopan unionin alueella tieteellistä tutkimusta varten,

KATSOO, ETTÄ EU tarvitsee vuoteen 2010 mennessä 700 000 uutta tutkijaa voidakseen toteuttaa Barcelonassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston asettaman tavoitteen, jonka mukaan vuosikymmenen loppuun mennessä 3 prosenttia jäsenvaltioiden BKT:sta on käytettävä tutkimukseen ja teknologian kehittämiseen kohdistuviin investointeihin. Tavoitteeseen pääsemiseksi tarvitaan useita toimia, jotta saataisiin nuoret kiinnostumaan luonnontieteistä koulussa, parannettaisiin tutkijoiden uranäkymiä EU:ssa sekä lisättäisiin koulutus- ja liikkuvuusmahdollisuuksia. Koska Euroopan unionin alueelta ei kuitenkaan todennäköisesti saada näin suurta määrää tutkijoita, on lisäksi ryhdyttävä toimiin kolmansien maiden tutkijoiden houkuttelemiseksi unioniin,

KATSOO, ETTÄ käsillä oleva ehdotus direktiiviksi täydentää hyvin ehdotuksia, jotka koskevat maahantuloa palkkatyötä varten ja oikeutta perheiden yhdistämiseen, sekä ehdotusta direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä opiskelua, ammatillista koulutusta tai vapaaehtoistyötä varten, ja ne muodostavat yhteisten määräysten ja oikeudellisen kehyksen kokonaisuuden,

KATSOO, ETTÄ eurooppalainen tutkimusalue on ollut EU:n tutkimuspolitiikan johtoajatus, ja se on keskeinen osa EU:n kuluvalle vuosikymmenelle asettamaa uutta strategista tavoitetta, jonka mukaan unionista on tultava maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin osaamistalous. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kokonaisvaltaista strategiaa, jolla valmistellaan siirtymistä tietoon perustuvaan yhteiskuntaan ja talouteen,

hyväksyi 17. ja 18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 17. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

EHDOTUS NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI KOLMANSIEN MAIDEN KANSALAIISIIN SOVELLETTAVASTA ERITYISESTÄ MAAHANPÄÄSYMENETTELYSTÄ TIETEELLISTÄ TUTKIMUSTA VARTEN

1 Alueiden komitean kanta

Komitean arvio

Ehdotus direktiiviksi

1.1 Alueiden komitea kannattaa komission ehdotusta direktiiviksi jäljempänä olevin muutosehdotuksin.

⁽³⁾ EUVL C 73, 26.3.2003, s. 16.

⁽⁴⁾ EUVL C 244, 10.10.2003, s. 5.

1.2 Alueiden komitea korostaa olevan tärkeää, että toimiin, jotka koskevat kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa ja oleskelua tieteellistä tutkimusta varten, yhdistetään myös muita toimia, jotta saavutetaan tavoite, jonka mukaan 3 prosenttia jäsenvaltioiden BKT:sta käytetään tutkimukseen kohdistuviin investointeihin vuosikymmenen loppuun mennessä. Näin ollen on mm. kannustettava nuoria tiedeuralle, lisättävä koulutusmahdollisuuksia ja liikkuvuutta tutkimuksen alalla sekä parannettava tutkijoiden uranäkymiä yhteisössä (johdanto-osan neljäs perustelukappale).

1.3 Alueiden komitea korostaa, että direktiivin täytäntöönpano ei saa kuitenkaan johtaa aivovuotoon kehitysmaissa tai kehittyvissä maissa. Kokonaisvaltaisen maahanmuuttopolitiikan luomiseksi on yhteistyössä lähtömaiden kanssa kehitettävä jatkotoimia, joilla pyritään tukemaan tutkijoiden palaamista lähtömaihinsa ja edistämään tutkijoiden liikkumista. AK pitää tärkeänä, että vuoden 2004 loppuun mennessä tehdään konkreettisia ehdotuksia neuvoston 19. toukokuuta 2003 esittämän kehotuksen mukaisesti (johdanto-osan kuudes perustelukappale).

1.4 Alueiden komitea pitää asianmukaisena, että tutkijoilta ei maahantulo- ja oleskeluluvan lisäksi edellytetä työlupaa. Direktiivissä säädettyjen menettelyjen lisäksi tavanomaiset maahantulo- ja oleskelumahdollisuudet ovat kuitenkin merkityksellisiä esimerkiksi väitöskirjaa valmisteleville tutkijoille, jotka tekevät tutkimusta opiskelijan statuksella, sillä he eivät kuulu käsillä olevan direktiivin soveltamisalaan (johdanto-osan seitsemäs perustelukappale).

1.5 Alueiden komitea kannattaa ehdotusta, jossa tutkimusorganisaatioille annetaan keskeinen rooli tutkijoiden maahanpääsyä ja oleskelua koskevassa menettelyssä. Tällöin on kuitenkin erittäin tärkeää, että tutkimusorganisaation ja viranomaisten välinen vastuun- ja tehtävien jako on yksiselitteinen, jotta vältytään mm. turhilta päällekkäisyyksiltä ja epäonnistuneilta byrokraattisilta ratkaisuilta. AK korostaa, että oikeusvarmuuden kannalta on tärkeää laatia selvät säännöt kullekin osapuolelle kuuluvasta toimivallasta. Tutkimusorganisaatioiden ja viranomaisten välisen yhteistyön ei pidä myöskään rajoittaa viranomaisten laillista oikeutta suorittaa valvonta- ja tarkastustoimenpiteitä (johdanto-osan kahdeksas perustelukappale).

1.6 Alueiden komitea kiinnittää huomiota vastaanottosopimuksen ratkaisevaan merkitykseen maahanpääsymenettelyssä. Vastaanottosopimuksessa tutkija sitoutuu saattamaan loppuun tutkimushankkeen ja organisaatio sitoutuu vastaanottamaan tutkijan edellyttäen, että tutkijalle myönnetään oleskelulupa. Koska vastaanottosopimus on tutkijan maahanpääsyn edellytys, tulee sen sisältää kaikki tapauksen ratkaisemisen kannalta olennaiset tiedot. Myös tutkimushankkeesta on annettava yksityiskohtaiset tiedot, jotta tutkimusorganisaatio ja poikkeustapauksissa myös toimivaltainen viranomainen voivat arvioida tietoja. AK katsoo, että nämä näkökohdat on otettu direktiivissä huomioon asianmukaisella tavalla (johdanto-osan yhdeksäs perustelukappale).

1.7 Alueiden komitea toteaa, että tutkimusorganisaation laaja taloudellinen vastuu kustannuksista, joita tutkija mahdollisesti aiheuttaa jäsenvaltiossa oleskelunsa aikana, saattaa aiheuttaa muutoksia maahantulo- ja oleskelukäytäntöihin. Komitea korostaa, että tutkijoiden oleskelu-, terveydenhoito- ja paluukustannuksiin sisältyvät menoerät sekä taloudellisen vastuun alkamisajankohta on määriteltävä riittävän tarkasti (johdanto-osan kymmenes perustelukappale).

1.8 Alueiden komitea pitää tutkijan määritelmää tarkoituksenmukaisena. Se mahdollistaa direktiivin laajan soveltamisen käsitettä tulkittaessa. Kyseiseltä henkilöltä ei esimerkiksi edellytetä, että hän on toiminut lähtömaassaan nimenomaan tutkijana. Maahantulon ja oleskelun tarkoituksena tulee kuitenkin olla tutkimusprojektin toteuttaminen, minkä yhteydessä sallitaan myös opettaminen korkea-asteen oppilaitoksissa (johdanto-osan yhdeksäs perustelukappale).

1.9 Alueiden komitea katsoo, että tutkimusorganisaatiokäsite on määritelty asianmukaisesti. Jotta voitaisiin saavuttaa tavoite,

jonka mukaan 3 prosenttia BKT:sta tulee käyttää tutkimukseen kohdistuviin investointeihin, on myös yksityissektorin laitokset ja yritykset sisällytettävä määritelmään. Olennaista on, että organisaatio tekee tutkimusta ja että se jäsenvaltio, jonka alueella organisaatio sijaitsee, on hyväksynyt organisaation (2 artikla).

1.10 Alueiden komitea korostaa, että on tärkeää ottaa huomioon alue- ja paikallisviranomaisten näkökannat niiden tutkimusorganisaatioiden ennakkohyväksynnässä, jotka haluavat ottaa vastaan kolmansista maista tulevia tutkijoita (4 artikla).

1.11 Alueiden komitea kannattaa jäsenvaltioiden mahdollisuutta kieltäytyä uusimasta tutkimusorganisaation lupaa tai peruuttaa se kokonaan. Mahdollisuuteen voidaan turvautua, kun tutkimusorganisaatio ei enää täytä 4 artiklan 2–7 kohdassa esitettyjä ehtoja tai jos tutkija ei enää täytä 5 ja 6 artiklassa esitettyjä ehtoja tai jos tutkimusorganisaatio on tehnyt vastaanottosopimuksen sellaisen kolmannen maan kansalaisen kanssa, johon jäsenvaltio on soveltanut 8 artiklan 1 kohtaa. AK uskoo, että seuraamuksien mahdollisuus lisää halukkuutta noudattaa tarkkaan direktiivin säännöksiä, jolloin sillä on lisäksi ennaltäehkäisevä vaikutus (4 artikla).

1.12 Alueiden komitea pitää tärkeänä, että tutkijalla on oleskeluluvan ja voimassa olevien matkustusasiakirjojen turvin mahdollisuus toteuttaa osa tutkimushankkeesta toisen jäsenvaltion alueella edellyttäen, ettei siitä ole haittaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle tai kansanterveydelle. Kun otetaan huomioon kyseisen tutkimuksen osan suorittamiseen tarvittava aika, uusi vastaanottosopimus voidaan katsoa tarpeelliseksi. Tutkijalle myönnetään oleskelulupa toisessa jäsenvaltiossa kyseisen vastaanottosopimuksen perusteella. AK pitää tarkoituksenmukaisena helpottaa ja lisätä liikkuvuutta myös EU:n sisällä, sillä sen voidaan katsoa parantavan kansainvälistä kilpailukykyä (13 artikla).

1.13 Alueiden komitea pitää menettelyn nopeuden takaamisen kannalta tarpeellisenä, että toimivaltaisilla viranomaisilla on velvollisuus tehdä maahanpääsyä tai oleskeluluvan uusimista koskeva päätös 30 päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä. AK korostaa lisäksi, että oikeusturvan huomioon ottamiseksi on viranomaistoimissa pyrittävä yhdenmukaisuuteen ja ennakoitavuuteen ratkaistaessa, milloin hakemusta on pidettävä erityisen monimutkaisena, koska määräaika voidaan sellaisissa tapauksissa pidentää (15 artikla).

Ehdotus neuvoston suositukseksi kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn helpottamiseksi Euroopan yhteisössä suoritettavaa tieteellistä tutkimusta varten

1.14 Alueiden komitea pitää suosituksessa mainittuja toimia tärkeänä, jotta direktiivin täytäntöönpanosta johtuviin velvollisuuksiin ja sääntöihin voidaan mukautua vähitellen.

1.15 Alueiden komitea kiinnittää huomiota esimerkiksi suositukseen siitä, että tutkijoilta ei vaadittaisi työlupaa tai että se myönnettäisiin heille automaattisesti, mikä lyhentänee hakemusten käsittelyaikoja. Kun otetaan huomioon, että tutkijoiden tarve Euroopan unionissa on pitkäaikainen ja määrältään suuri, on lisäksi perusteltua, että työ- ja oleskeluluville asetetaan aikarajoituksia ainoastaan, mikäli se on tarpeen lähtömaan tarpeiden huomioon ottamiseksi (suosituksen 1a, 1c ja 2b kohta).

1.16 Alueiden komitea korostaa olevan tärkeää, että tutkimusorganisaatiot otetaan jo varhaisessa vaiheessa mukaan tutkijoiden maahanpääsymenettelyyn, jotta tutkimusorganisaatioiden ja toimivaltaisten viranomaisten välille voidaan luoda keskinäinen luottamus ja mahdollisimman toimiva yhteistyösuhte (suosituksen 2c kohta).

1.17 Alueiden komitea kannattaa suositusta edistää perheen-yhdistämistä, sillä se ei aiheesta annetun direktiivin mukaan ole pakollista. Perheen-yhdistämistä voidaan edistää esimerkiksi siten, että sitä koskevan hakemuksen jättäminen sallitaan jäsenvaltioon saapumisen jälkeen. AK korostaa myös, että perheenjäsenten maahanpääsyä koskevat hakemukset on tärkeää käsitellä nopeasti. Tutkijan perheenjäsenille mahdollisesti koituvat

maahanpääsyvaikeudet saattavat estää tutkijoita hakeutumasta unionin jäsenvaltioihin (suosituksen 3a, 3b ja 3d kohta).

Ehdotus neuvoston suositukseksi Euroopan yhteisöön tieteellistä tutkimusta varten tuleville kolmansien maiden tutkijoille lyhytaikaiseen oleskeluun tarkoitettuja yhtenäisiä viisumeja koskevien jäsenvaltioiden myöntämismenettelyjen helpottamiseksi

1.18 Alueiden komitea pitää tärkeänä, että jäsenvaltiot hyödyntävät laajasti mahdollisuutta myöntää toistuvaviisumeja. Kilpailusysteistä on lisäksi tarkoituksenmukaista, että viisumien voimassaoloajassa otetaan huomioon tutkimushankkeen kesto. Tällaisilla käytännön ratkaisuilla pyritään lisäämään unionin vetovoimaa maailmanlaajuisessa kilpailutilanteessa (suosituksen 2 kohta).

1.19 Alueiden komitea pitää tärkeänä, että jäsenvaltiot ottavat huomioon suosituksessa määritellyt periaatteet tutkijoiden liikkuvuuden helpottamiseksi, sillä tutkijoiden on usein matkustettava maasta toiseen lyhytaikaista oleskelua varten. Näin ollen on perusteltua olettaa, että tutkijat, jotka hakeutuvat Euroopan unioniin, toimivat vilpittömässä mielessä, minkä tulisi vaikuttaa myös tutkijoiden velvollisuuteen esittää todisteita viisumihakemuksen yhteydessä (suosituksen 3 kohta).

2 Alueiden komitean suositukset (muutosehdotukset)

Suositus 1

Johdanto-osan kahdeksas perustelukappale (sivu 24)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tutkijoille tarkoitettu erityismenettely perustuu tutkimusorganisaatioiden ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten maahanmuuttoviranomaisten yhteistyöhön, jossa tutkimusorganisaatioille annetaan keskeinen rooli maahanpääsymenettelyssä kolmansien maiden tutkijoiden maahanpääsyn ja yhteisön alueella oleskelun helpottamiseksi ja menettelyn nopeuttamiseksi. Samalla säilytetään ennallaan jäsenvaltioiden toimivaltuudet ulkomaalaishallinnon alalla.	Tutkijoille tarkoitettu erityismenettely perustuu tutkimusorganisaatioiden ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten maahanmuuttoviranomaisten yhteistyöhön, jossa tutkimusorganisaatioille annetaan keskeinen rooli maahanpääsymenettelyssä kolmansien maiden tutkijoiden maahanpääsyn ja yhteisön alueella oleskelun helpottamiseksi ja menettelyn nopeuttamiseksi. Samalla säilytetään ennallaan jäsenvaltioiden <u>poliisi- ja muiden viranomaisten</u> toimivaltuudet ulkomaalaishallinnon alalla.

Perustelu

Tutkimusorganisaatioiden osallistumisen ei pidä merkitä sitä, että toimivaltaisilta viranomaisilta riistetään oikeus suorittaa ulkomaalaishallintoon liittyviä tehtäviä. Koska kyseiset tehtävät eivät kuulu pelkästään poliisiviranomaisille, on aiheellista mainita myös muiden viranomaisten valvontatoimet ulkomaalaishallinnon alalla. Tyhjentävä luettelo kyseisistä yhteisön alueella toimivista viranomaisista ei liene tarpeen.

Suositus 2
4 artiklan 1 kohta (sivu 27)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tutkimusorganisaation, joka haluaa hyödyntää direktiivissä määriteltyä maahanpääsymenettelyä tutkijan vastaanottamiseksi, on ensin saatava tähän sen jäsenvaltion hyväksyntä, jossa organisaatio sijaitsee.	Tutkimusorganisaation, joka haluaa hyödyntää direktiivissä määriteltyä maahanpääsymenettelyä tutkijan vastaanottamiseksi, on ensin saatava tähän sen jäsenvaltion hyväksyntä, jossa organisaatio sijaitsee. <u>Hyväksynnässä on otettava huomioon alue- ja paikallisiinäkökohdat pyrkimällä siihen, että kyseisenlaisten tutkimusorganisaatioiden maantieteellinen sijainti on tarkoituksenmukainen.</u>

Perustelu

Lisäys on tarpeen, jotta voidaan korostaa, että päätöksenteon kannalta merkityksellisten tekijöiden kokonaisvaltaisessa arvioinnissa on tärkeää ottaa huomioon myös alue- ja paikallisiinäkökohdat.

Suositus 3
15 artiklan 2 kohta (sivu 32)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Päätös oleskelulupahakemuksen hylkäämisestä tai oleskeluluvan muuttamisesta, uusimatta jättämisestä tai peruuttamisesta on perusteltava. Tiedonannossa on mainittava, miten asianomainen voi hakea päätökseen muutosta ja missä ajassa tämä on tehtävä.	Päätös oleskelulupahakemuksen hylkäämisestä tai oleskeluluvan muuttamisesta, uusimatta jättämisestä tai peruuttamisesta on perusteltava. <u>Tiedonannossa on mainittava, miten asianomainen voi hakea päätökseen muutosta ja missä ajassa tämä on tehtävä. Tiedonantoon tulee sisältyä muutoksenhakua koskevia ohjeita, mukaan luettuina valituskirjelmän sisältöä, liitteitä, valitusaikaa sekä valituselintä koskevat tiedot.</u>

Perustelu

Oikeusturvaan liittyvät näkökohdat edellyttävät, että henkilön velvollisuuksia ja oikeuksia koskevista päätöksistä käy selvästi ilmi, miten henkilön tulee toimia saadakseen päätöksen uudelleenharkintaan.

Bryssel 17. marraskuuta 2004

*Alueiden komitean
puheenjohtaja
Peter STRAUB*

Alueiden komitean lausunto aiheesta "Alue- ja paikallishallinto Venäjällä sekä EU:n ja Venäjän yhteistyön kehittyminen"

(2005/C 71/03)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon työvaliokuntansa 19. maaliskuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan viidennen kohdan nojalla tekemän päätöksen antaa "ulkosuhteet"-valiokuntansa tehtäväksi valmistella oma-aloitteinen lausunto aiheesta "Paikallis- ja aluehallinto Venäjällä sekä EU:n ja Venäjän yhteistyön kehittyminen",

ottaa huomioon Venäjän federaation presidentin Vladimir Putinin Venäjän liittovaltion viranomaisten 1. heinäkuuta 2004 järjestetyssä vuosikokouksessa, johon osallistui myös liike-elämän ja paikallishallinnon korkean tason edustajia, esittämän toteamuksen, joka luo perustaa Venäjän ja Euroopan unionin paikallis- ja alueviranomaisten jatkuvalle vuoropuhelulle,

ottaa huomioon 21. toukokuuta 2004 järjestetyn EU:n ja Venäjän huippukokouksen,

ottaa huomioon EU:n ja Venäjän 27. huhtikuuta 2004 allekirjoittaman pöytäkirjan liitteeksi kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen, jota niin muodoin laajennettiin koskemaan EU:n kymmentä uutta jäsenvaltiota 1. toukokuuta 2004 alkaen,

ottaa huomioon komission 10. helmikuuta 2004 antaman tiedonannon KOM(2004) 106 lopullinen, jossa komissio esittää toimia EU:n ja Venäjän suhteiden tehostamiseksi,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin 2. helmikuuta 2004 hyväksymän mietinnön A5-0053/2004 lopullinen, johon sisältyy ehdotus Euroopan parlamentin suositukseksi neuvostolle EU:n ja Venäjän suhteista,

ottaa huomioon Rooman huippukokouksen marraskuussa 2003,

ottaa huomioon aiheesta "Pohjoista ulottuvuutta koskeva toinen toimintasuunnitelma 2004–2006", KOM(2003) 343 lopullinen, 9. lokakuuta 2003 antamansa lausunnon (CdR 102/2003 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon 6. lokakuuta 2003 annetun Venäjän federaation lain nro 131-FZ paikallisen itsehallinnon järjestämisen yleisperiaatteista Venäjän federaatiossa sekä lain käynnissä olevan täytäntöönpanon,

ottaa huomioon kesäkuussa 2003 Pietarissa järjestetyssä huippukokouksessa sovitun neljän EU:n ja Venäjän "yhteisen alueen" perustamisen,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean 20. maaliskuuta 2002 antaman lausunnon "EU:n ja Venäjän välinen strateginen kumppanuus: Mitkä ovat seuraavat virstanpylväät?" (CES 354/2002),

ottaa huomioon 30. maaliskuuta 2001 laaditun aiekirjelmän Venäjän federaation liittokokouksen liitto-neuvoston ja Euroopan unionin alueiden komitean välisestä yhteistyöstä,

ottaa huomioon EU:n ja Venäjän "yhteisen strategian" vuodelta 1999, jossa määritellään unionin Venäjän-suhteisiin sovellettavan lähestymistavan perusteet,

ottaa huomioon paikallisen itsehallinnon eurooppalaisen peruskirjan, jonka Venäjän federaatio ratifioi vuonna 1998,

ottaa huomioon Euroopan unionin ja Venäjän vuonna 1997 solmiman kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen,

ottaa huomioon Kaliningradin hallintoalueen duuman kansainvälisten asioiden osaston päällikön Alexander **Songalin** rakentavan esityksen AK:n "ulkosuhteet" -valiokunnan kokouksessa 5. syyskuuta 2003 sekä sitä seuranneen keskustelun,

ottaa huomioon Krasnoyarskin alueen duuman puhemiehen ja alueiden välisen "Siperian sopimus"-yhteenliittymän hallintoneuvoston jäsenen Alexander Viktorovitš **Ussin** rakentavan esityksen AK:n "ulkosuhteet" -valiokunnan kokouksessa 17. syyskuuta 2004 sekä sitä seuranneen keskustelun,

(¹) EUVL C 23, 27.1.2004, s. 27.

ottaa huomioon "ulkosuhteet"-valiokuntansa syyskuun 17. päivänä 2004 hyväksymän lausuntonumeron CdR 105/2004, jonka esittelijä oli Kööpenhaminan maakunnanvaltuutettu Lars **Abel** (DK/PPE),

katsoo, että

- 1) vahvojen alue ja paikallisviranomaisten elinten tulee nojautua demokraattisen oikeutuksen ja vastuunalaisuuden periaatteelle. Tästä syystä alueiden komitea kehottaa kaikkien Euroopan maiden viranomaisia kehittämään ja laajentamaan paikallisen itsehallinnon periaatetta 15. lokakuuta 1985 annetun Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan mukaisesti sekä välttämään kansalaisten suoran osallistumisen rajoittamista paikallis- ja aluetasolla.
- 2) EU:n laajentumisen myötä unionin yhteinen raja Venäjän kanssa on pidentynyt huomattavasti. EU:n tulee varmistaa hyvät suhteet Venäjään, joka on sen suurin naapuri. EU:n tulee tämän vuoksi tukea asianmukaisten hallintorakenteiden kehittämistä Venäjällä ei pelkästään federaation tasolla vaan myös alue- ja paikallistasolla. On unionin edun mukaista toimia avoimen, vakaan ja demokraattisen Venäjän puolesta, joka kykenee toimimaan strategisena kumppanina, puolustamaan yhteisiä arvoja, jatkamaan uudistuksia, vastaamaan käytännössä velvollisuuksistaan ja toimimaan yhdessä EU:n kanssa rakentavasti suhteissa uusiin itsenäisiin valtioihin.
- 3) poliittisten julistusten toteuttamiseksi aidon kumppanuuden lähtökohtana tulee olla strategia ja toimintasuunnitelma, joilla on käytännön merkitystä. Tarvitaan käytännöllisiä ja konkreettisia toimia, jotta voidaan kohdata ne muutokset ja uudet haasteet, jotka liittyvät Euroopan unionin tuoreeseen laajentumiseen ja Venäjän-suhteisiin.

Paikallis- ja aluetasolla on tärkeää varmistaa kasvu, joka on tulevan hyvinvoinnin perusta, sekä sopeuttaa kehitys valtakunnantasaan alemmilla tasoilla vallitseviin vaihteleviin oloihin. Koulutus, ympäristö, liikenne, elinkeinoelämän edistäminen julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöllä sekä sosiaali- ja terveyspalvelut ovat aluekehityksen tärkeitä osatekijöitä, jotka edistävät kasvua sekä Venäjällä että EU:ssa ja vahvistavat paikallis- ja alueviranomaisten yhteistyötä.

- 4) EU:n on lisäksi kiinnitettävä erityistä huomiota pohjoisen ulottuvuuden piiriin kuuluviin alueisiin, joilla kehitys ja kasvu olisi erityisen tarpeen, kuten Luoteis-Venäjään ja sen osana Kaliningradin alueeseen sekä Venäjän arktisiin alueisiin. Erityisen tärkeää on keskittyä vaikeisiin ilmasto-oloihin, jotka vaikuttavat elinkeinoelämän kehittämiseen, koulutukseen, terveyteen ja ympäristöön.
- 5) on tärkeää todeta alueiden komitean keskittyvän niihin kohdealoihin, jotka kuuluvat alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltaan. Valtiotason viranomaiset käsittelevät koko yhteiskuntaa koskettavia laajoja kysymyksiä. Alue- ja paikallisviranomaiset puolestaan kiinnittävät huomiota niihin aloihin, jotka ovat tiiviisti kansalaisten arkeen liittyvien yhteiskunnan osien kannalta merkittäviä.
- 6) alueiden komitea tulee keskittämään aktiivisen osallistumisensa niihin käytännön kysymyksiin, jotka voidaan ratkaista EU:n ja Venäjän paikallisten ja alueellisten kumppaneiden konkreettisella yhteistyöllä. Kehittämällä alue- ja paikallistason yhteistyötä EU voi osaltaan edistää Venäjän talouden laajentuvaa ja välttämätöntä monipuolistumista, mitä reaalielämän ja perusrakenteiden uudistamisen edellyttämien ulkomaisten suorien sijoitusten houkuttelu edellyttää. Alueiden komitea viittaa komission 10. helmikuuta 2004 julkaisemassa asiakirjassa KOM(2004) 106 lopullinen esittämään analyysiin, jonka mukaan byrokratian, finanssialan, asuntosektorin, kunnallisten palvelujen, terveysalan ja koulutuksen uudistamiseen on jatkuvasti panostettava huomattavasti. Kiirehtimällä Venäjällä välttämättömiä rakenteellisia, sosiaalisia ja institutionaalisia uudistuksia, voidaan sijoitus- ja liiketoimintaympäristöä parantaa ja nostaa tuotantoalan tuottavuutta.
- 7) tiiviillä hanketason yhteistyöllä EU voi antaa panoksen hallinnon ja julkisten palvelujen uudistuksen tasapainoiseen toteuttamiseen sekä federaation että alueiden tasolla. Unioni voi samoin hanketasolla osaltaan vahvistaa henkilöstövoimavaroja alakohtaisin parannuksin. EU:n tulee jatkaa kansojenvälisten kontaktien edistämistä ruohonjuuritasolla, mm. koulutusalan kumppanuuksin,

hyväksyi 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 17. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon:

1 Alueiden komitean kanta

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **toteaa** pysyvän kumppanuusneuvoston huhtikuussa 2004 järjestetyn kokouksen päätelmien perusteella, että kumppanuus- ja yhteistyösopimus (PCA) muodostaa edelleen tärkeän ja vakaan perustan EU:n ja Venäjän yhteistyön kehittämiseksi. Sopimuksessa määritellään kahdenvälisen yhteistyön puitteet ja luodaan kaikkein välttämättömimmät instituutiot kaikilla tasoilla yhteisistä asioista keskustelua ja päättämistä ajatellen sekä tietojenvaihtoa ja kiistojenratkaisua varten.

1.2 **suhtautuu** rakentavasti osuuteensa siinä työssä, jonka tavoitteena on luoda ja kehittää Pietarissa toukokuussa 2003 järjestetyssä huippukokouksessa määriteltyä neljää aluetta, jotka kattavat talouden sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeusvarmuuden, ulkoiseen turvallisuuteen liittyvän yhteistyön sekä tutkimuksen, koulutuksen ja niihin liittyen myös kulttuurin yhteisen alueen.

1.3 **katsoo**, että mainittujen neljän alan monet osa-alueet koskevat luonnollisesti myös paikallis- ja alueviranomaisia; **kehottaa** ottamaan alueiden komitean suoraan mukaan työhön, jonka tavoitteena on kehittää yhteisiä alueita komitean toimivaltaan kuuluvilla aloilla sekä aloja, joiden hallinnoinnissa noudatetaan avointa koordinoitua.

1.4 **toivoo**, että alueiden komitean ja Venäjän välinen aiesopimus on nostanut esiin paikallis- ja aluetason yhteistyön kannalta sopivia erityisaloja.

1.5 **odottaa kiinnostuneena** Venäjän paikallis- ja alueviranomaisien toimivaltaa koskevan federaation lakiuudistuksen voimaantuloa vuonna 2006. Komitea uskoo uudistuksen edistävän mahdollista yhteistyötä EU:n ja Venäjän paikallisviranomaisien välillä erityisesti selkeyttämällä toimivaltaa rajatylittävän yhteistyön alalla. Euroopan neuvoston ja Venäjän jatkuvan vuoropuhelun perusteella AK luottaa täysin siihen, että myös Venäjällä esitetyt tuoreimmat lainsäädäntöehdotukset ovat Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan periaatteiden mukaisia.

1.6 **toteaa** Venäjän ja EU:n paikallis- ja alueviranomaisien yhteisten ongelmien kansalaisyhteisöihin ja hajautettuihin ratkaisumahdollisuuksiin liittyvän yhteistyön merkityksen.

1.7 **katsoo**, että parhaita käytänteitä koskeva tietojenvaihto paikallis- ja aluetasolla edistää demokratiaa sekä yhteiskunnallista ja taloudellista kehitystä.

1.8 **pane** tyytyväisenä merkille, että EU:n ja Venäjän paikallis- ja alueviranomaisien toteuttamista hankkeista saadut myönteiset tulokset lisäävät hyvään yhteistyöhön liittyviä toiveita.

1.9 **korostaa**, että hankkeiden kokeminen osapuolten yhteiseksi omaisuudeksi on tärkeää ja välttämätön edellytys paikallis- ja alueviranomaisien kestäväälle yhteistyölle.

2 Alueiden komitean kanta

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **Tärkeimmät paikalliset ja alueelliset painopistealueet ja päätösprosessit**

2.1.1 **kehottaa** EU:ta ja Venäjää tekemään yhteistyötä molempia osapuolia kiinnostavilla aloilla paikallis- ja aluetasolla. Yhteistyöalat ovat alueiden komitean ja Venäjän aiejulistuksen perusteella moninaiset: kulttuuri, sosiaalitoimi, alueellinen talous, ympäristö, liikenne, maanviljely, tutkimus ja elinkeinoelämän edistäminen ovat aloja, joilla konkreettisia toimia voitaisiin esittää. Samalla ne muodostavat kokonaisuutena olennaisen osan siitä hajautetun hallintotason viranomaisien vastuualasta, joka liittyy paikallis- ja aluekehitykseen.

2.1.2 **katsoo**, että terveydenhuolto ja etenkin kansanterveys ovat olennainen yhteiskunnan kasvumahdollisuuksiin vaikuttava tekijä ja tärkeä osa paikallis- ja alueviranomaisien toimivaltaa. Terveydenhuoltoa ei suoraan mainita aiejulistuksessa, mutta sillä on yhteyksiä sosiaalialaan, ja se vaikuttaa sekä suoraan että epäsuorasti muihin aloihin. Tästä syystä se on muille aloille tärkeä perusta, joka luo ja ylläpitää osaltaan yhteiskunnan vakautta.

2.1.3 **odottaa**, että alueiden komitea komission käytännön tuella sekä unionin ja Venäjän kumppanuus- ja yhteistyösopimusta (PCA) noudattaen ja yhteistyössä Venäjän paikallis- ja alueviranomaisien edustajien kanssa luo uuden yhteistyövälineen. Kyseessä on yhteisymmärryspöytäkirjan (*Memorandum of Understanding*) muotoon laadittu standardisopimus sekä asianmukaiset suuntaviivat, jotka voisivat tarjota perustan EU:n jäsenvaltioiden ja Venäjän paikallis- ja alueviranomaisien konkreettisille yhteistyösopimuksille. Unionin ja Venäjän paikallis- ja alueviranomaisille avautuu näin kiinnostavia ja motivoivia näkymiä, mikä voi vahvistaa alhaalta ylös suuntautuvaa prosessia ja poistaa virkavaltaisuuden muodostamia esteitä.

2.1.4 **pyytää**, että EU:n ja Venäjän paikallis- ja alueviranomaiset ryhtyvät kohdealueilla konkreettiseen yhteistyöhön ja aloittavat hankkeita ja kumppanuuksia, joissa otetaan huomioon alueiden komitean ja Venäjän aiesopimuksessa mainitut yhteistyöalueet. Yhteistyöalueiden luettelo ei ole tyhjentävä, vaan sitä voidaan täydentää yksittäisten venäläisten ja eurooppalaisten kuntien ja alueiden neuvottelujen pohjalta.

2.1.5 **ehdottaa**, että kaikissa sopimuksissa mainitaan selkeät tavoitteet ja suuntaviivat toimintasuunnitelmien ja aikataulujen laatimiseksi sekä rahoitukseen sovellettavat periaatteet ja lisäksi sopimusperustan arviointia koskevat säännöt ja määräajat.

2.1.6 **kannattaa** tietojen ja kohdealueilla parhaista käytännöistä saatujen tulosten vaihtamista koko yhteiskunnan hyödyksi. Alueiden komitean ”ulkosuhteet”-valiokunta toivoo, että Venäjän tilanteesta käytäisiin säännöllisiä keskusteluja, joiden tavoitteena on luoda katsaus unionin ja Venäjän yhteistyön ja suhteen tilaan samalla paikallis- ja alueviranomaisten vastuualoja painottaen.

2.1.7 **toivoo** pysyvän EU:ta ja Venäjää edustavien alue- ja paikallistason poliitikkojen foorumin perustamista. Foorumin tavoitteena olisi käsitellä yhteisesti kiinnostavia aiheita sekä EU:n uuden naapuruuspolitiikan alue- ja paikallistasolla tarjoamia mahdollisuuksia ja konkreettisia paikallis- ja aluetason aloitteita. Lisäksi tavoitteena olisi esittää komissiolle ja Venäjän hallitukselle ehdotuksia unionin ja Venäjän yhteistyön lisäämiseksi tulevaisuudessa. AK viittaa tässä yhteydessä niihin myönteisiin kokemuksiin, joita on saatu vuonna 1997 perustetusta EU:n ja Venäjän teollisuuden pyöreän pöydän ryhmästä.

2.1.8 **katsoo**, että kokemusten ja tietojen vaihto alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean kesken voi edistää EU:n ja Venäjän keskinäistä ymmärrystä molempia osapuolia kiinnostavilla aloilla sekä lisätä mahdollisuuksia ryhtyä konkreettisiin aloitteisiin Venäjän suhteen. Voidaan esimerkiksi perustaa työryhmiä, järjestää seminaareja, kokouksia ja konferensseja, koska molemmat komiteat haluavat antaa panoksensa unionin ja Venäjän yhteistyön lisäämiseen.

2.2 Alueidenvälinen yhteistyö – nyt ja tulevaisuudessa

2.2.1 **korostaa** uuden naapuruusohjelman ensimmäisen vaiheen merkitystä. Se on tarkoitus toteuttaa vuosina 2004–2006 ja se toivottavasti osoittautuu keinoksi parantaa ja tehostaa unionin ja Venäjän rajatylittävää yhteistyötä ja tarjoaa konkreettisia tuloksia. Näin ollen AK arvostaa uutta alueellisen yhteistyön indikaatiivista Tacis-ohjelmaa ja Venäjää koskevaa kansallista indikaatiivista ohjelmaa (*TACIS Regional Cooperation Indicative Programme and the National Indicative Programme for Russia*), jossa EU:n vastaus hahmotellaan aiempaa yksityiskohdaisemmin ja jossa korostetaan kauden 2004–2006 tavoitteita ja ensisijaisia painopistealoja.

2.2.2 **suhtautuu myönteisesti** kauden 2007–2013 uuteen yhteiset hakuajat, menettelyt ja seurannan sisältävään naapuruus- ja kumppanuusvälineeseen alueidenvälisen yhteistyön jatkamiseksi EU:n ja siihen rajoittuvien ulkoisten kumppaneiden kanssa.

2.2.3 **kannattaa** sitä, että Venäjä osallistuu ja on mukana yhteisessä rahoitusvälineessä, jonka lähtökohtana ovat yhteiset aloitteet ja omistajuus. Sen ansiosta sekä EU että Venäjä kokevat yhteistyön lisäämisen arvokkaaksi.

2.2.4 **korostaa** ystävyystoiminnan merkitystä paikallis- ja aluetasolla erityiskohdealueisiin liittyvien kokemusten vaihtamiseksi.

2.2.5 **painottaa** erityisesti kulttuuri- ja koulutusallalla paikalliseen ja etenkin alueelliseen toimintaan, perinteisiin ja kulttuuriin erityispiirteisiin pohjautuvan yhteistyön aloittamisen ja kehittämisen merkitystä.

2.3 Pohjoinen ulottuvuus EU:ssa ja Venäjällä – Kaliningrad sekä Luoteis-Venäjän ja napapiirin alueet

2.3.1 **korostaa**, että unionin ja Venäjän kansainväliset suhteet vaikuttavat välittömästi etenkin suoraan Euroopan unioniin rajoittuviin alueisiin. Näin ollen Luoteis-Venäjä sekä Kaliningradin alue ovat olennainen osa unionin pohjoista ulottuvuutta.

2.3.2 **korostaa** pohjoisen ulottuvuuden toisen toimintasuunnitelman merkitystä. Kyseisessä toimintasuunnitelmassa kaikille pohjoisesta ulottuvuudesta kiinnostuneille tahoille tarjoutuu konkreettinen mahdollisuus osallistua hankkeisiin, yhteistyöhön sekä parhaiden käytänteiden vaihtoon toimintasuunnitelmaan kuuluvilla erityisaloilla. Mikäli pohjoisen ulottuvuuden kattavan maantieteellisen alueen halutaan kehittyvän yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti koko EU:n hyödyksi, on lisäksi tärkeää, että toimintasuunnitelman konkreettisen sisällön toteuttamiseksi käytössä on helposti annettava rahoitus.

2.3.3 **kiinnittää huomiota** Kaliningradin alueen asemaan erityistalousalueena ja muistuttaa samalla rajatylittävän yhteistyön mahdollisuuksista Kaliningradin haasteet ja mahdollisuudet jakavien välittömien naapurimaiden kanssa.

2.3.4 **toivoo**, että Kaliningradin ja EU:n yhteishanke otetaan asianmukaisesti huomioon myös pohjoisen ulottuvuuden toimintasuunnitelmaa koskevissa rahoitusratkaisussa, jotta voidaan luoda perusta rajatylittävälle tekniselle yhteistyölle paikallis- ja aluetasolla.

2.3.5 **esittää**, että EU ja Venäjä keskittyvät pohjoisen ulottuvuuden piiriin kuuluviin vaikeakulkuisiin alueisiin, joilla vallitsee ankara ilmasto, ja jotka huonojen sääolojen, pitkien välimatkojen, puutteellisen perusrakenteen ja harvan asutuksen vuoksi ovat toisinaan vaikeassa asemassa, kun ajatellaan kehitystä, kestävästä ympäristöstä, elinkeinoelämän edistämistä, sosiaalipalveluja, terveyttä ja koulutusta. Tätä on hyvä verrata pohjoiseen ulottuvuuteen liittyvän ”arktisen ikkunan” käsitteeseen sekä napapiirin alueen 16:n Länsi-Pohjolan arktisen ja subarktisen maan ja alueen keskinäisiin suhteisiin.

2.3.6 **muistuttaa**, että alueiden komitea voisi omaksua keskeisen roolin koko pohjoisen ulottuvuuden paikalliset ja alueelliset edustajat yhteen kokoavan koordinoivan ja neuvotantavan elimen perustamisessa.

Bryssel 17. marraskuuta 2004

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Peter STRAUB

LIITE

Aiesopimus

Venäjän federaation liittokokouksen liittoneuvoston ja Euroopan unionin alueiden komitean välisestä yhteistyöstä

Venäjän federaation liittokokouksen liittoneuvoston ja EU:n alueiden komitean välisten suhteiden vahvistamista ajatellen pidämme tervetulleena niiden johtajien kannanottoa vuoropuhelun kehittämisestä alueellisia ja paikallisia aiheita koskevan tiedonvaihdon edistämiseksi.

Venäjän federaation neuvoston ja EU:n alueiden komitean puolesta katsomme, että globalisaatio on luomassa kaikille yhä avoimemman ja helpommin tavoitettavan maailman.

Olemme tietoisia siitä, että kunkin osapuolen erityispiirteiden perusteellinen tuntemus on tärkeää, ja siksi katsomme, että hyvät suhteet Venäjän federaation neuvoston ja EU:n alueiden komitean välillä ovat tärkeitä ja välttämättömiä.

Tässä hengessä pidämme laajaa tiedonvaihtoa tervetulleena, jotta kansalaisemme voisivat osallistua aktiivisemmin päätöksentekoon alueellisella ja paikallisella tasolla. On tärkeää oppia tuntemaan yhteistyökumppanimme aiempaa paremmin.

Yhteinen vakaa tarkoituksemme on kehittää suhteita seuraavilla avainaloilla:

- kulttuuri
- yhteiskuntaelämä
- aluetalous
- ympäristö
- maaseudun ja kaupunkien kehittäminen
- paikallis- ja alueellinen liikenne
- maatalous
- tutkimus
- johtohenkilöstön koulutus.

Sitoudumme lujittamaan EU:n alueiden komitean ja Venäjän federaation neuvoston välisiä siteitä EU:n ja Venäjän federaation kansalaisten saattamiseksi lähemmäs toisiaan.

Moskovassa 30. maaliskuuta 2001

Euroopan unionin alueiden komitea

Jos CHABERT

Puheenjohtaja

Venäjän federaation neuvosto

Jegor STROJEV

Puhemies

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Luonnonmukaisia elintarvikkeita ja luonnonmukaista maataloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma”

(2005/C 71/04)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Luonnonmukaisia elintarvikkeita ja luonnonmukaista maataloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma”, KOM(2004) 415 lopullinen sekä sen liitteen, komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Luonnonmukaisia elintarvikkeita ja luonnonmukaista maataloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma”, SEC(2004) 739,

ottaa huomioon komission 5. heinäkuuta 2004 EY:n perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 27. tammikuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen viittaavista merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa 24. kesäkuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2092/91 ⁽¹⁾ sekä siihen tehdyt muutokset,

ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvoston asetukseksi maaseudun kehittämisen tukemisesta Euroopan maatalouden kehittämisrahaston kautta, COM(2004) 490 final – 2004/0161 CNS,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeva väliarviointi”, KOM(2002) 394 lopullinen – CdR 188/2002 fin ⁽²⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kohti kestävää maataloutta”, KOM(1999) 22 lopullinen – CdR 183/99 fin ⁽³⁾,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan 20. syyskuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 251/2004 rev. 1, jonka esittelijä oli Mikkelin kaupunginjohtaja Jyrki **Myllyvirta** (FI/EPP),

sekä

- 1) **katsoo, että** luonnonmukaisilla elintarvikkeilla ja luonnonmukaisella maataloudella on kasvava merkitys mukautettaessa maataloustuotantoa markkinoiden vaatimuksiin, otettaessa huomioon EU:n kansalaisten toiveita erittäin korkeista ympäristön-, eläinten- ja luonnonvarojen suojelustandardeista sekä vahvistettaessa Euroopan kestävää kehitystä.
- 2) **katsoo, että** komission tiedonannossa on aivan oikein korostettu luomutuotannon kaksijakoista yhteiskunnallista roolia: toisaalta markkinavetoisena kuluttajien toiveiden mukaisena ympäristöystävällisenä ja turvallisena tapana tuottaa elintarvikkeita ja muita maataloustuotteita, toisaalta julkishyödykkeen tarjoajana edistämällä etenkin kestävää kehitystä, ympäristönsuojelua sekä eläinten hyvinvointia.
- 3) **katsoo, että** erityistä huomiota tulee kiinnittää luomutuotannon olosuhteiden turvaamiseen yhteisön eri alueilla erilaisissa olosuhteissa. Luomutuotannon standardien tulee olla luotettavia, yhdenmukaisia, selkeitä ja luonnonmukaisen tuotannon periaatteiden mukaisia, mutta samalla tulee huolehtia siitä, että ne tarjoavat myös tulevaisuudessa todelliset edellytykset tuotannolle ja jatkojalostukselle koko yhteisön alueella, erilaisissa luonnonolosuhteissa ja markkinaolosuhteissa,

hyväksyi yksimielisesti Brysselissä 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 17. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

⁽¹⁾ EYVL L 198, 22.7.1991, s. 1.

⁽²⁾ EUVL C 73, 26.3.2003, s. 25.

⁽³⁾ EYVL C 156, 6.6.2000, s. 40.

1 Alueiden komitean kanta

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **toteaa**, että tiedonanto on myönteinen ja tervetullut askel luomutuotannon arvon tunnustamisessa ja sen edellytysten parantamisessa Euroopan unionin alueella.

1.2 **pitää erittäin hyvänä** sitä, että tiedonanto on valmisteltu perusteellisesti ja tiiviissä yhteistyössä eri asianomaisten tahojen kanssa.

1.3 **korostaa**, että luomutuotannolla on merkittäviä alueellisia ja paikallisia vaikutuksia ja että paikallis- ja aluehallinnolla on keskeinen rooli tiedonannon tavoitteiden toteuttamisessa.

1.4 **katsoo**, että tiedonanto on varsin yleisluonteinen ja joiltakin osin tavoitteiltaan vaatimaton, sillä merkittävien ympäristövaikutusten aikaansaamiseksi luonnonmukaisen tuotannon osuutta tulisi pystyä nostamaan.

Markkinoiden toiminta

ALUEIDEN KOMITEA

1.5 **korostaa** menekinedistämisen ja kuluttajien luomutietoisuuden parantamisen merkitystä ja edellyttää, että myös yhteisö osallistuu tähän liittyvien kampanjoiden rahoittamiseen. Luomutietoisuuden parantaminen on osa sitä tiedotus- ja valistustoimintaa, jolla laajemminkin parannetaan kansalaisten tietoisuutta kestäväen kehityksen periaatteista. Kampanjoiden rahoitus tulee organisoida niin, että myös pienillä tuottajilla ja elintarvikealan pk-yrityksillä on mahdollisuus osallistua niihin.

1.6 **suhtautuu myönteisesti** esityksiin EU:n luomutuotuksen käytön lisäämisestä, toistaiseksi rinnan kansallisten ja alueellisten tunnusten kanssa. On välttämätöntä, että EU:n luomutuotuksen kriteerit ovat yhdenmukaiset ja luotettavat sekä EU:n alueelta että sen ulkopuolelta tulevissa tuotteissa. EU:n luomutuotukseen tulisi voida lisätä tieto tuotteiden alkuperäalueesta.

1.7 **tiedostaa** luomustandardien yhtenäistämistarpeen olevan keskeisessä asemassa yhteisön menekinedistämistoimien onnistumiseksi ja yhtyy tiedonannon esityksiin tältä osin. Tiedonannossa olevat esitykset standardien täydentämisestä (mm. elintarvikejalosteet, eläinten hyvinvointi, ympäristöstandardit) ja yhtenäisten standardien luomisesta uusille tuoteryhmille (luomuviinit, vesiviljely) ovat kannatettavia.

1.8 **korostaa**, että tuotteiden vapaan liikkuvuuden turvaamiseksi sisämarkkinoilla standardien harmonisointi on välttämä-

töntä. Keinotekoisien kaupan esteiden purkaminen edesauttaa kysynnän ja tarjonnan tasapainottumista. Tällä hetkellä yhtäältä useilla markkina-alueilla raaka-aineiden saatavuusongelmat estävät toiminnan kehittämistä, toisaalta syrjäisempien, harvaan asuttujen tuotantoalueiden kannalta on tärkeää, että tuotteiden markkinoinnissa suuremman kysynnän alueille ei ole esteitä.

1.9 **jakaa näkemyksen** siitä, että markkinoiden kehityksen seurannan kannalta esitys luomutilastoinnin kehittamisestä on perusteltu.

Kansainvälisen kaupan näkökulma

ALUEIDEN KOMITEA

1.10 **korostaa**, että myös luomutuotteiden kaupassa on tiedonannon mukaisesti perusteltua edistää kansainvälisen kaupan esteiden poistamista. Vapaa kauppa takaa riittävän saatavuuden alueille, joilla oma tarjonta ei ole riittävää, ja vahvistaa ympäristön kannalta myönteisten viljelymenetelmien käyttöä myös yhteisön ulkopuolella. Kansainvälinen kauppa on perusteltua, kun sitä tarvitaan taloudellisesti mielekkään toiminnan laajuuden saavuttamiseksi. Samanaikaisesti on syytä korostaa, että luonnonmukaisen viljelyn lähtökohtana olevat kestäväen kehityksen periaatteet puoltavat paikallisen ja alueellisen tuotannon ja markkinoinnin vahvistamista. Kun unionin ulkopuolisia maita otetaan mukaan vastaavuusluetteloon, tulisi luonnonmukaista tuotantoa koskevien vaatimusten noudattamisen ohella ottaa huomioon myös muiden EU:ssa voimassa olevien elintarviketuotannon standardien kunnioittaminen.

Yhteisön maatalouspolitiikka

ALUEIDEN KOMITEA

1.11 **toteaa**, että luonnonmukaisen maatalouden edistämisen tulisi näkyä vahvemmin sekä yhteisön että jäsenvaltioiden maatalouspolitiikassa. Ympäristöystävällisemmän maataloustuotannon tukemiseen suunnatut yhteisötason ja kansalliset määrärahat tulisi nykyistä suuremmassa määrin kohdistaa luomutuotannon hyväksi. Myönteisten ympäristövaikutusten vahvistamiseksi luomun tulisi olla kannattava vaihtoehto viljelijöille myös suotuisimmilla ns. voimaperäisen viljelyn alueilla.

1.12 **korostaa**, että alueellisen erikoistumisen sijasta tulisi tukea ratkaisuja, jotka johtavat parempaan luomukasvintuotannon ja kotieläintuotannon integroitumiseen. Samalla tulisi selvittää keinoja, joilla luonnonmukaisen kotieläintuotannon edellytyksiä parannettaisiin.

1.13 **pitää perusteltuna**, että tiedonannon esitysten mukaisesti avustetaan ja kannustetaan kansallisia päättäjiä käyttämään mahdollisimman laaja-alaisesti erilaisia tukimuotoja. Tutkimusten mukaan maaseudun luomuyrittäjät saavat usein tulonsa monista lähteistä ja ovat aktiivisia maaseudun toimijaverkostoissa. Maaseudun monimuotoisuuden ja elinvoimaisena pysymisen kannalta onkin tärkeää, että luomu pääsee vahvemmin mukaan maaseudun kehittämisohjelmien rahoituksen piiriin.

1.14 **tukee** tiedonannon näkemystä siitä, että tuotteita, joiden on merkitty sisältävän muuntogeenisiä organismeja (GMO), ei saa merkitä luonnonmukaisiksi tuotteiksi, ja että GMO:iden satunnaisen esiintymisen enimmäisraja-arvot luomutuotannossa tulee määrittää samoiksi kuin yleiset merkitsemistä koskevat enimmäisraja-arvot. Siemeniä koskevat yleiset enimmäisraja-arvot, joita ei ole vielä määritetty, tulisi asettaa tasolle, jota voidaan soveltaa myös luomutuotannossa.

1.15 **pitää tärkeänä**, että pitemmällä tähtäyksellä selvitetään keinoja, joilla ravinnontuotannon ympäristökustannuksia voitaisiin sisällyttää tuotteiden hintoihin ja täten vahvistaa ympäristöystävällisten ja kulloisellakin alueella tuotettujen tuotteiden asemaa markkinoilla.

Tutkimus

ALUEIDEN KOMITEA

1.16 **korostaa** tutkimuksen merkitystä kehityksensä alkuvaiheessa olevan luomutuotannon ja luonnonmukaisia tuotteita markkinoivan jakeluketjun ongelmien ratkaisemiseksi. Luomun omiin lähtökohtiin perustuvaa tutkimusta tulee rahoittaa erikseen sen suhteellisen aseman ja kehittämistavoitteiden mukaisesti, niin kansallisesti kuin EU-rahoitteisissa ohjelmissa.

1.17 **haluaa vahvistaa** luomutuotannon haasteiden parissa toimivien alueellisten tutkimus- ja koulutusyksiköiden sekä neuvontaorganisaatioiden toimintaedellytyksiä. Näiden toiminta aktivoi laajemminkin maaseudun kehitystä. Luomutoimijat ovat useimmiten kooltaan pieniä tuottajia tai tuottajataustaisia organisaatioita, joiden omat resurssit eivät riitä monialaisen kokonaisuuden hallintaan.

Bryssel 17. marraskuuta 2004

Valvonta ja tarkastustoiminta

ALUEIDEN KOMITEA

1.18 **arvostaa** sitä, että valvonta, tarkastustoiminta sekä niiden taustalla olevat standardeihin liittyvät kehittämistarpeet on toimintasuunnitelmassa otettu hyvin huomioon. Ne ovat tärkeitä, koska ne luovat perustan luomun luotettavuudelle. Yhteiskunnan tukiessa luomuketjua ja kuluttajien maksaessa lisähintaa tuotteista tulee olla varmuus siitä, että tuotteet ovat luomumääräysten mukaisia koko yhteisön alueella.

1.19 **huomauttaa**, että raskas valvontajärjestelmä on erityisesti pienille luomutoimijoille merkittävä kustannustekijä. Siksi toimintaa olisi tehostettava ottamalla käyttöön riskianalyysiin perustuvia valvonnan suuntaamisjärjestelmiä. Luonnonmukaisen maatalouden julkishyödykeominaisuuden vuoksi on perusteltua, että valvonnasta aiheutuneita kuluja katetaan osittain julkisista varoista ja huolehditaan erityisesti siitä, että valvonnan kulut eivät muodostu tuotannon aloittamisen esteeksi.

2 Alueiden komitean suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **edellyttää**, että luonnonmukaisia elintarvikkeita ja luonnonmukaista maataloutta koskevaa eurooppalaista toimintasuunnitelmaa toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota toiminnan edellytysten turvaamiseen yhteisön koko alueella ja että toimintasuunnitelmaa pannaan täytäntöön tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallishallinnon kanssa.

2.2 **pitää välttämättömänä**, että yhteisön toimenpiteet toteutetaan koordinoitusti kansallisten ja alueellisten toimenpiteiden kanssa ja että komissio seuraa toimintasuunnitelman toteutumista lisäämättä jäsenvaltioiden hallinto- tai kustannustaakkaa ja tekee tarvittaessa uusia esityksiä.

2.3 **rohkaisee** jäsenvaltioita edistämään paikallisten ja alueellisten luomutuotteiden menekinedistämistä maaseudun kehittämistoimintojen avulla.

2.4 **rohkaisee** julkisia ja julkisesti rahoitettuja toimijoita, kuten alue- ja paikallishallintoa, suosimaan luomutuotteita mm. kouluissa, päivähoitossa ja muissa laitoksissa.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Peter STRAUB

Alueiden komitean aiheesta ”Vihreä kirja julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyösopimuksista sekä julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia koskevasta yhteisön oikeudesta”

(2005/C 71/05)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan komission vihreän kirjan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyösopimuksista sekä julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia koskevasta yhteisön oikeudesta (KOM(2004) 327 lopullinen),

ottaa huomioon komission 30. huhtikuuta 2004 EY:n perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 26. toukokuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheista ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi julkisia tavara- ja palveluhankintoja sekä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekemennettelyjen yhteensovittamisesta” ja ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen alan hankintoja koskevien sopimusten tekemennettelyjen yhteensovittamisesta” (KOM(2000) 275 lopullinen – 2000/0115 COD ja KOM(2000) 276 lopullinen – 2000/0117 COD – CdR 312/2000 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Vihreä kirja yleishyödyllisistä palveluista” (KOM(2003) 270 lopullinen – CdR 149/2003 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Lissabonin strategian puolivälisarviointi” – ”Komission tiedonanto – Euroopan työllisyysstrategian täytäntöönpano tehokkaammaksi – Ehdotus: neuvoston päätös jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista – Suositus: neuvoston suositus jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan toteuttamisesta” (KOM(2004) 239 lopullinen – CdR 152/2004 fin),

ottaa huomioon talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan 4. lokakuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 239/2004 rev. 1), jonka esittelijä oli Värmlandin läänin maakäräjähallituksen puheenjohtaja Catarina **Segersten Larsson** (SE/EPP),

hyväksyi 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 17. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1 Alueiden komitean kanta

Vihreässä kirjassa esitetään myös joukko kysymyksiä, joilla oletetaan olevan huomattava vaikutus komission jatkotoimiin.

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **on tyytyväinen** vihreään kirjaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyösopimuksista sekä julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia koskevaan yhteisön oikeuteen, sillä kuntien/alueiden ja yksityisyriyten välisen yhteistyön merkitys kasvaa unionissa jatkuvasti. Kasvua, alueellisten erojen tasoitusta ja kilpailua koskevat kysymykset voidaan kytkeä yhteen Lissabonin strategian tärkeimmistä tavoitteista, joka on sisämarkkinoiden toimintaedellytysten parantaminen. Komitea huomauttaa samalla, että jäsenvaltioiden ja eri toimialojen yhteistyömuodoissa ja yhteistyön laajuudessa on huomattavia eroja.

1.2 **toteaa**, että vihreään kirjaan ei sisälly käytännön ehdotuksia. Sen sijaan sen tarkoituksena on esitellä niiden yhteisön säännösten kattavuutta, joita sovelletaan yksityisen kumppanin valintaan, jotta myöhemmässä vaiheessa voidaan paljastaa mahdolliset epävarmuustekijät ja selvittää, soveltuvatko yhteisön tarjoamat puitteet julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyösopimusten erityisiin haasteisiin ja ominaispiirteisiin.

1.3 **katsoo**, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta ei voi pitää vain teknisenä ja lainsäädännöllisenä kysymyksenä, vaan sitä pitää laajentaa sekä selvittää poliittisesta näkökulmasta.

1.4 **toivoo**, että kaikkia kumppanuutta, hankintoja ja yleishyödyllisiä palveluja koskevia kysymyksiä käsitellään kokonaisvaltaisesti.

1.5 **katsoo**, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat lähinnä kansalaisia. Niinpä niillä on parhaat valmiudet arvioida, tuleeko niiden toteuttaa toimia itse (*in-house*), tarjouskilpailuin vai muunlaisessa yhteistyössä muiden kanssa. Komitea painottaa poliittisten yhteenliittymien erittäin tärkeää roolia arvioitaessa, kuka toteuttaa julkisin varoin rahoitettuja toimia.

1.6 **on sitä mieltä**, että paikallis- ja alueviranomaiset pystyvät useimmiten arvioimaan parhaiten, miten palvelut tulee rahoittaa.

⁽¹⁾ EYVL C 144, 16.5.2001, s. 23.

⁽²⁾ EUVL C 73, 23.3.2004, s. 7.

1.7 **painottaa** kunnilla ja alueilla olevan erilaisia rooleja, koska ne organisoivat, johtavat ja valvovat toimia sekä myös toteuttavat ne itse.

1.8 **katsoo**, että kumppanuutta ei saa pitää yleispätevänä ratkaisuna, vaan tulee arvioida hankekohtaisesti, onko kumppanuuden aloittamisella yksityissektorin kanssa lisäarvoa.

1.9 **on samaa mieltä** vihreän kirjan kanssa siitä, että julkisella kumppanilla tulee olla mahdollisuus määrittellä saavutettavat tavoitteet yleisen edun, tarjottavien palveluiden laadun ja hintapolitiikan kannalta sekä huolehtia kyseisten tavoitteiden noudattamisen valvonnasta.

Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden kehitys

ALUEIDEN KOMITEA

1.10 **on todennut**, että kumppanuuden käsitettä on alettu käyttää huomattavasti laajemmin kuin alun perin oli tarkoitus.

1.11 **ehdottaa**, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus määrittellään jatkossa selvemmin siten, että siihen kuuluvat pitkäaikaiset kumppanuussuhteet, yhteinen riskinotto ja toiminnan suuri taloudellinen merkitys.

1.12 **katsoo**, että sen vuoksi on erittäin tärkeää määrittellä nykyistä paremmin julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden käsite, jotta voidaan keskustella asianmukaisesti unionin mahdollisista jatkotoimista.

1.13 **on huomannut**, että kumppanuus/yhteistyö käsitetään useimmiten julkis- ja yksityissektorin välistä kumppanuutta laajemmin. Kunnat ja alueelliset viranomaiset tekevät yhteistyötä myös monien muiden toimijoiden kanssa, kuten toisten kuntien ja alueellisten viranomaisten, yliopistojen, ammatillisten järjestöjen, uskonnollisten yhteisöjen, yhdistysten, etujärjestöjen, vapaaehtoisjärjestöjen ja yksityishenkilöiden kanssa. Myös näiden yhteistyökumppanien merkitys kasvaa koko ajan.

1.14 **toteaa**, että myös perinteisiä hankintoja, joissa osapuolet pyrkivät lisäämään yhteistyötä ja yhteistä vastuunkantoa, kutsutaan joskus kumppanuuksiksi, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiksi tai sopimusperusteisiksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiksi.

1.15 **katsoo**, että yhteistyön kehittäminen on tärkeää myös perinteisessä hankintamenettelyssä ja erityisesti sen toimeenpanovaiheessa.

1.16 **huomauttaa**, että jaetun vastuun kumppanuuksissa tai rakenteellisissa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksissa lopullinen vastuu on kuitenkin usein julkisviranomaisella. Lisäarvona yksityissektorin vastuu kasvaa, rahoitusta jaetaan, saadaan uusia ajatuksia, löydetään uusia työtapoja ja vakiinnutetaan pitkäaikainen kumppanuussuhde.

1.17 **korostaa**, että yleishyödyllisten taloudellisten palvelujen tarjonnassa yleensä, sekä erityisesti myös kumppanuusrat-

kaisuissa julkiset toimijat soveltavat nykyisin moninkertaista valvontaa. On muistettava, että taloudelliset ja poliittiset ratkaisut ovat moninkertaisen demokraattisen äänestysmenettelyn ja siten ennakkovalvonnan sekä omien valvontaelinten alaisia, mikä takaa asianmukaisen julkisuuden.

2 Alueiden komitean suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **korostaa**, että EY:n perustamissopimuksen periaatteet, muun muassa avoimuus, yhdenvertainen kohtelu, suhteellisuus ja vastavuoroinen tunnustaminen, on otettava kaikenlaisten kumppanuuksien perustaksi.

2.2 **katsoo**, että yhteisön ei tule tässä vaiheessa antaa kumppanuutta koskevaa lainsäädäntöä, koska kumppanuuden käsitettä ei ole määritelty selvästi. Lisäksi komitean mielestä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta ei tule sisällyttää hankintoja koskeviin yhteisön direktiiveihin, koska niissä ei kannusteta tarpeeksi aloitteentekoon, riskinottoon ja joustavuuteen. Säännöstö ei ole tarpeeksi joustava, koska kumppanuuksien osapuolet eivät ole perinteisiä palveluntarjoajia, vaan niitä aktiivisempia kumppaneita. Komissio on tosin ottanut osittain huomioon alueiden komitean aiemmat lausunnot, mutta se ei riitä.

2.3 **painottaa** paikallis- ja alueviranomaisten keskeistä roolia yleishyödyllisten palvelujen määrittelyssä, organisoinnissa, rahoituksessa ja valvonnassa.

2.4 **katsoo**, että julkisviranomaisilla on velvollisuus varmistaa yleishyödyllisten palvelujen saatavuus, mutta niiden on voitava vapaasti valita eri toimintamalleja ja kokeilla niitä, kunhan vain muun muassa avoimuuden, yhdenvertaisen kohtelun, suhteellisuuden ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteita noudatetaan.

2.5 **on sitä mieltä**, että paikallis- ja alueviranomaiset pystyvät kansalaisia lähimpinä viranomaisina parhaiten päättämään, mitä yleishyödyllisiä palveluja tarjotaan ja miten sekä sen, minkälaisia niiden tulisi olla. Demokraattisilla pelisäännöillä, joiden alaisia viralliset tahot asianomaisia päätöksiä tehdessään ovat, varmistetaan lisäksi riittävä valvonta ja avoimuus.

2.6 **katsoo**, että on tärkeää korostaa toistamiseen, että nämä viranomaiset voivat päättää vapaasti, tuottavatko ne tarjottavan palvelun itse, järjestävätkö ne tarjouskilpailun vai tuottavatko ne palvelun yhdessä muiden osapuolten kanssa.

2.7 **korostaa** olevan tärkeää, että paikallis- ja alueviranomaisilla on mahdollisuus kehittää erilaisia yhteistyömuotoja yksilöllisesti ja joustavasti.

2.8 **korostaa edelleen** kansalaisnäkökulmaa, sillä palvelut ovat juuri kansalaisia varten.

2.9 **totesi** lausunnossaan ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi julkisia tavara- ja palveluhan- kintoja sekä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekemennettelyjen yhteensovittamisesta, että julkisen ja yksi- tyisen sektorin yhteistyösopimusten tulee olla joustavia ja yleis-esti sovellettavissa. Lausunnossa todettiin myös olevan tärkeää, että palveluntilaajien ja -toimittajien välillä käydään perusteel- lista vuoropuhelua koko hankintaprosessin ajan.

2.10 **totesi** lisäksi samassa lausunnossa: "On varmistettava, etteivät alue- ja paikallisviranomaisten omien itsenäisten oikeu- dellisten yksiköiden julkiset hankinnat kuulu direktiivin sovel- lusalaa, vaan niitä on pidettävä omaehtoisena tuotantona".

2.11 **arvostaa** vihreän kirjan seuraavaa toteamusta: "Julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia koskevassa yhteisön lain- säädännössä ei – oteta kantaa jäsenvaltioiden valinnanvapau- teen julkisen palvelun toimituttamisesta omalla organisaatiol- laan tai kolmannella osapuolella".

2.12 **toteaa**, että useissa jäsenvaltioissa kehitetään kumppa- nuuksia, joissa yksittäiset kansalaiset päättävät palvelun tarjoa- jasta. Julkisiviranomaisen tehtävänä on pääasiassa taata kansalai- sille palvelujen vähimmäistaso ja varmistua yritysten vakau- desta. Nykyisissä hankintasäännöissä ei oteta huomioon tällaisia tilanteita, joissa kansalainen on tärkeä toimija ja tekee ratkai- sevan päätöksen palvelujen tarjoajasta.

2.13 **ei vielä voi ottaa kantaa** siihen, tuleeko unionin antaa käyttöoikeussopimuksia koskevaa lainsäädäntöä, koska kumppa- nuuden käsitettä ei ole määritelty. Komitea katsoo, että käyt- töoikeussopimuksia ei tule sisällyttää julkisia hankintoja koske- viin yhteisön direktiiveihin, koska tällaiset sopimukset edellyt- tävät hankintoja joustavampaa menettelyä.

2.14 **toteaa**, että nykyinen hankintoja koskeva lainsäädäntö on edelleen monimutkaista eikä kannusta joustavuuteen ja innovatiivisiin ajatuksiin.

2.15 **korostaa**, että yrityksen siirtäminen julkiselta sektorilta yksityiselle on talouspoliittinen ratkaisu, joka kuuluu jäsenval- tioiden yksinomaiseen toimivaltaan.

2.16 **toivoo**, että kilpailuun perustuvista neuvottelumenette- lyistä saadut kokemukset otetaan huomioon ennen lisätoimien ehdottamista. Komitea muistuttaa myös, että hankintoja

koskevaa direktiiviä käsittelevässä lausunnossaan se suhtautui varauksellisesti tähän hankintamuotoon ja suositti sen sijaan neuvottelumenettelyn käytön lisäämistä.

2.17 **toivoo** komission selventävän "Teckal-tuomioon" liit- tyvää oikeudellista tilannetta, sillä tuomiota tulkitaan eri tavoin eri jäsenvaltioissa. Komitean mielestä kokonaan julkisessa omis- tuksessa olevan yrityksen harjoittaman toiminnan ei tule olla hankintoja koskevan yhteisön lainsäädännön alasta, koska jul- kisviranomaisen valvoo toimintaa, jota voidaan pitää saman- arvoisena kuin sen oma toiminta. Lisäksi pääosa toiminnasta tapahtuu yhdessä niiden julkisiviranomaisten kanssa, joiden hallinnassa yritykset on.

2.18 **pitää** hyvin **tärkeänä** paikallista/alueellista yhteisym- määrrystä pitkästä sopimusjaksoista neuvoteltaessa.

2.19 **korostaa**, että asiaa ei tule tarkastella vain kilpailunä- kökulmasta, vaan on otettava huomioon myös demokratianä- kökohdat, joiden tulee ilmentää kansalaisten vaatimuksia.

2.20 **toivoo voivansa esittää** näkemyksiään uudelleen sitten, kun kumppanuuden käsite on määritelty.

2.21 **esittää** lopuksi joitakin lisäkysymyksiä:

- Miten demokratiaan liittyvät näkökohdat turvataan kumppa- nuusratkaisuissa ja hankinnoissa?
- Millaiset mahdollisuudet kansalaisilla on vaatia poliittista vastuunkantoa?
- Kuinka suuri taloudellinen liikkumavara on pitkäaikaisissa sopimuksissa?
- Miten taataan poliittinen liikkumavara?
- Miten tarpeiden ja edellytysten muuttuminen voidaan ottaa huomioon pitkäaikaisissa sopimuksissa?
- Miten taataan kansalaisten mahdollisuudet tarkkailla asioiden hoitoa?
- Onko takeita siitä, että viranomaiset kykenevät varmista- maan kansalaisille tarjottavien palvelujen laadun ja saata- vuuden?
- Millainen vaikutus ja merkitys rakennerahastoilla on jul- kisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien kehittämiseen?

Bryssel 17. marraskuuta 2004

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Peter STRAUB

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Tiede ja teknologia Euroopan tulevaisuuden avaintekijöinä – suuntaviivoja unionin tutkimusrahoituspolitiikalle”

(2005/C 71/06)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon aiheesta ”Tiede ja teknologia Euroopan tulevaisuuden avaintekijöinä – suuntaviivoja unionin tutkimusrahoituspolitiikalle”, KOM(2004) 353 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 17. kesäkuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 5. huhtikuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Lissabonissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätöksen ”eurooppalainen tutkimusalue” -käsitteen hyväksymisestä; täten luotiin perusteet koko Euroopan unionin kattavalle yhteiselle tiede- ja teknologiapolitiikalle,

ottaa huomioon Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätöksen, jonka mukaan Euroopan unioni asetti itselleen tavoitteen lisätä Euroopan tutkimuspanostusta 3 prosenttiin Euroopan unionin BKT:stä vuoteen 2010 mennessä,

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon aiheesta ”Eurooppa ja perustutkimus” ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon aiheesta ”Yliopistojen rooli tietojen ja taitojen Euroopassa” ⁽²⁾ ja aiheesta ”Yliopistojen rooli paikallis- ja aluekehityksessä tietojen ja taitojen Euroopan näkökulmasta tarkasteltuna” laatimansa suuntaa-antavan lausunnon (CdR 89/2003 fin) ⁽³⁾,

ottaa huomioon professori Ramon Marimonin johtaman korkean tason asiantuntijapaneelin raportin aiheesta ”Kuudennen puiteohjelman uusien välineiden tehokkuuden arviointi” (21. kesäkuuta 2004),

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokuntansa syyskuun 22. päivänä 2004 hyväksymän lausunnon luonnoksen CdR 194/2004 rev. 1, jonka esittelijä oli Mikkelin kaupunginjohtaja Jyrki Myllyvirta (FI/EPP),

sekä **katsoo, että**

- 1) tiedonannon yleistavoitteita tarvitaan välttämättä Lissabonin strategian täytäntöönpanemiseksi. Euroopan tutkimus- ja kehittämisinvestointien nostaminen 3 prosenttiin BKT:stä siten, että 2 prosenttia tulee yksityisistä lähteistä ja että ne kaikki sijoitetaan tutkimus- ja kehittämistyöhön tietoon perustuvan yhteiskunnan ja talouden edistämiseksi Euroopassa, on kunnianhimoinen tavoite. Se voidaan saavuttaa vain yhteisen sitoutumisen sekä unionin ja jäsenvaltioiden yhteensovitettujen toimien avulla.
- 2) komissio hyväksyy tiedonannossaan kuusi kehityksen perustavoitetta. Ne ovat
 - eurooppalaisten huippuosaamiskeskusten luominen laboratorioden välisen yhteistyön avulla
 - teknologiahankkeiden käynnistäminen Euroopan tasolla
 - perustutkimuksen edistäminen kilpailuttamalla tutkimusryhmiä Euroopan tasolla
 - Eurooppa houkuttelevammaksi parhaille tutkijoille
 - Euroopan etua palvelevien infrastruktuurien kehittäminen
 - kansallisten tutkimusohjelmien koordinoinnin tehostaminen.

⁽¹⁾ KOM (2004) 9 lopullinen.

⁽²⁾ KOM (2003) 58 lopullinen.

⁽³⁾ EUVL C 73, 23.3.2004, s. 22.

Laajemmat menettelytapaehdotukset koskevat

- tutkimuksen tehostamista kaikkialla unionissa, etenkin uusissa jäsenmaissa
- unionin toimien keskittämistä avaintemojen ympärille
- vaikutuksen lisäämistä toimenpiteitä parantamalla.

- 3) tiedonannossa ehdotetut toimet eivät ole varsinaisia koheesiovälineitä, mutta niillä on väistämättä joko positiivinen tai negatiivinen vaikutus koheesioon. Osaamiselle rakentuvat teollisuudenhaarat ovat koko Euroopan kehityksen kantava voima. Jos nämä voimat saadaan edistämään koheesioon päämääriä, se on aluepoliittisesti huomattavasti tehokkaampaa kuin sellainen tutkimuspolitiikka, joka aiheuttaa keskittymistä, sillä sitä on tasattava lisäämällä aluepoliittisia tukia ja avustuksia.

hyväksyi seuraavan lausunnon yksimielisesti 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 18. päivän kokouksessa).

1 Alueiden komitean näkemykset

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **pitää tervetulleena** tiedonantoa ”Tiede ja teknologia Euroopan tulevaisuuden avaintekijöinä – suuntaviivoja unionin tutkimuspolitiikalle” ja pitää sitä erittäin tärkeänä lähtökohtana Euroopan tutkimuksen lisäämiselle ja parantamiselle koko Euroopan menestymisen kannalta.

1.2 **on yhtä mieltä** Euroopan komission kanssa siitä, että tieteellisellä tutkimuksella, teknologian kehittämisellä ja innovoinnilla on ratkaiseva merkitys tietoon perustuvassa taloudessa, joka on kasvun, yritysten kilpailukyvyn ja työllisyyden sekä unionin kansalaisten elämänlaadun parantamisen avainkijä.

1.3 **muistuttaa**, että Euroopan kaikkien alueiden kasvu ja menestys riippuu yhä enenevässä määrin tietoon perustuvan talouden edistymisestä.

1.4 **katsoo**, että vaikka Euroopan unionin tutkimuspoliittiset panostukset ovat osoittautuneet arvokkaiksi ja välttämättömiksi, tähänastinen lähestymistapa ei näytä pystyvän täyttämään tämän päivän vaatimuksia.

1.5 **tukee** tavoitetta sijoittaa 3 % BKT:stä tutkimus- ja kehittämisyyöhön. Tämä ehdottoman välttämätön päämäärä voidaan saavuttaa vain kaikkien jäsenvaltioiden voimakkaalla sitoutumisella siihen. EU:n välittömän tutkimusrahoituksen merkitys voi määrällisesti olla vain varsin vähäinen. EU:n toimet ovat kuitenkin välttämättömiä, ja ne voivat osaltaan vaikuttaa jäsenvaltioiden sitoutumisen vahvistamiseen sekä parhaan hyödyn saamiseen sijoituksista.

1.6 **tukee** Euroopan komission ehdotusta kaksinkertaistaa unionin tutkimusrahoitus vuosina 2007–2013. On koko Euroopan edun mukaista, että ehdotus toteutetaan, vaikka jakson

2007–2013 talousarviosuunnitelman muut osat muuttuisivatkin.

1.7 **korostaa** komission tapaan, että uudet jäsenvaltiot ja niiden tutkija- ja kulttuurivoimavarat antavat lisämotivaatiota tutkimuspolitiikan toimien parantamiseksi ja tutkimuspolitiikan resurssien lisäämiseksi.

EUROOPAN TASOLLA SAATAVA LISÄARVO

ALUEIDEN KOMITEA

1.8 **korostaa**, että tutkimuspolitiikan alalla Euroopan tasolla saatava lisäarvo on ilmeinen:

— Voidaan luoda välttämätön kriittinen massa sellaisille tutkimusaloille, joilla yksittäiset maat ovat liian pieniä.

— Voidaan houkuttaa tehokkaammin huippututkijoita.

— Huippututkijoiden ja muiden asiantuntijoiden liikkuvuus paranee.

1.9 **katsoo**, että unionin tutkimus- ja kehittämisrahoituksen, mukaan luettuna uuden puiteohjelman rahoituksen, on oltava dynaamista ja vastattava liike- ja tiedemaailman sekä ympäröivän yhteiskunnan tarpeisiin, jotta tutkimusta ohjattaisiin aloille, joilla Euroopan kasvun, yritysten kilpailukyvyn ja työllisyyden vaikutus on ilmeisin.

1.10 **huomauttaa**, että kaupungit sekä paikallis- ja alueviranomaiset voivat myötävaikuttaa monin positiivisin tavoin Euroopan tasolla saatavaan lisäarvoon. Tässä yhteydessä voidaan mainita alueelliset innovaatiopolitiikat, teknologiakeskukset, yrityshautomot, tiedepuistot ja riskipääomarahastot, jotka kaikki otetaan tiedonannossa ansiokkaasti huomioon. Läheisten kansalaissuhteidensa ansiosta paikallis- ja alueviranomaisilla on myös tärkeä rooli paikallisyhteisön kestävässä kehitykseen liittyvissä innovaatioissa.

1.11 **tukee** tavoitetta kehittää Euroopan etua palvelevia tutkimusinfrastruktuureja.

1.12 **tukee** päämäärää parantaa Euroopan unionin tutkimuspolitiikan kustannus-hyötysuhdetta.

1.13 **korostaa**, että kriittinen massa riippuu aihepiiristä, tutkimusalasta ja osallistujista (ks. Marimonin raportti). Käsitettä ”yksi koko sopii kaikille” ei pitäisi soveltaa kaikilla tutkimusaloilla eikä kaikissa tukimuodoissa.

1.14 **huomauttaa**, että parannettaessa kansallisten ohjelmien keskinäistä koordinoitua on myös otettava huomioon alueelliset tutkimusohjelmat ja ohjelmien vaikutus aluekehitykseen.

1.15 **korostaa**, että pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset), jollaisia 99 % kaikista liikeyrityksistä on, tarjoavat eniten työpaikkoja, ja ne ovatkin Euroopan innovaation ja aluekehityksen avaintoimijoita. Euroopan tutkimuspolitiikassa pk-yrityksiä osallistettava entistä enemmän ja kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota niiden tutkimus- ja kehittämistarpeisiin.

1.16 **on yhtä mieltä** siitä, että tutkijoiden täytyy pystyä täysimääräisesti hyödyntämään Euroopan tutkimuspolitiikan toimenpiteitä – mukaan lukien mahdollisuus toteuttaa pieni- ja keskisuurista hankkeista – omien intressiensä ja tarpeidensa mukaan, ja **pitää tervetulleena** ehdotusta luoda tutkimusrahoitukselle nykyistä avoimempi tukijärjestelmä.

1.17 **toivoo**, että sellaisille hankkeille annettaisiin nykyistä enemmän painoarvoa, joita tutkijat ehdottavat omasta aloitteestaan ja jotka perustuvat yritysten tutkimus- ja kehittämistarpeisiin.

1.18 **korostaa**, että paikallisella ja alueellisella talouskehityspolitiikalla ja strategioilla on oma roolinsa näissä kysymyksissä. Kaupungit, paikallisviranomaiset ja alueet koordinoivat usein yhteistyössä alueen yliopistojen ja yritysten kanssa paikallisen ja alueellisen talouskehityksen välineitä ja koko innovaatioinfrastruktuuria.

1.19 **on sitä mieltä**, että Eureka-järjestelmä on hyvä esimerkki tieteellisesti suuntautuneesta ja kunnianhimoisesta tutkimusverkostosta, jossa pk-yritysten osallistumiskynnys ei ole liian korkea.

TUTKIMUKSEN MONIMUOTOISUUS JA ALUEELLINEN HAJAUTTAMINEN

ALUEIDEN KOMITEA

1.20 **huomauttaa**, että yksi Euroopan parhaita valtteja on sen väestön huomattavan suuren osan korkea koulutustaso. Jotta tätä voitaisiin hyödyttää täysimääräisesti, unionilla on

oltava maantieteellisesti hajautettu koulutus- ja tutkimusinfrastruktuuri.

1.21 **ehdottaa** tehokkaita toimenpiteitä niin, että pienemätkin tutkimuslaitokset ja julkisviranomaiset voivat hyötyä Euroopan tutkimuspolitiikasta. Tutkimus- ja kehittämissyhteisöstä on tullut monipuolinen ja -taitoinen, ja perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen välinen ero on hämärtyvässä. Uutta tietoa voidaan tuottaa hyvin erilaisissa ja -kokoisissa yksiköissä. Pienetkin laitokset voivat tuottaa maailmanlaajuisesti kiinnostavia tutkimustuloksia kepeä-alaisilla, asiantuntemusta vaativilla aloilla, varsinkin jos ne tekevät yhteistyötä huipputeknologiayritysten kanssa.

1.22 **korostaa**, että tutkimuksen monimuotoisuus, itsemääräämisoikeus ja alueellinen hajauttaminen ovat tärkeitä tekijöitä tutkimuksen alueellisen vaikutuksen lisäämisessä. Kaupunkien ja alueviranomaisien hallintorakenteiden kehittäminen on sekin edellytys innovaatioiden onnistuneelle levittämiselle tutkimuksesta yrityksiin ja julkisiin organisaatioihin. Tämä on erityisen tärkeää uusissa jäsenvaltioissa, joissa hajautettujen hallintorakenteiden kehittäminen sekä paikallis- ja aluehallinnon lujittaminen ovat avaintekijöitä kestävästä kehityksen aikaansaamiseksi alue- ja paikallistasolla.

1.23 **muistuttaa** Euroopan erilaisista järjestelmistä. Maasta riippuen kaupunkien, paikallisviranomaisien ja alueiden rooli on usein ratkaiseva organisoitaessa, rahoitettaessa ja kehitettäessä korkea-asteen koulutusta ja tutkimusta ja erityisesti luotaessa tutkimuksen, kehittämisen, yritysrahoituksen ja liiketoimintaympäristöt yhdistäviä innovatiivisia ympäristöjä, joissa tutkimustulosten avulla syntyy uutta liiketoimintaa ja uusia työpaikkoja ja hyvinvointia lisääntyy.

1.24 **uskoo**, että tiedonannossa ehdotetut ”huippuosaamiskeskukset” on toteutettava niin, että otetaan huomioon huippuosaamiseen erikoistuneet pienehkötkin keskuksat; ne saattavat olla osoittautua tärkeiksi maailmanlaajuisesti kilpailukykyisten, kepeä-alaiseen tuotantoon erikoistuneiden liikeyritysten kehittämiseksi. Ne saattavat samoin antaa lähtölaukauksen uuden laajan liiketoiminnan synnylle.

1.25 **uskoo**, että tilanne on sama teknologiayhteisöjen osalta; ne on nähtävä erityyppisten huipputeknologiayritysten edistämisen välineenä eri puolilla Eurooppaa.

1.26 **pitää tervetulleena** tutkimusrahoituksen ja rakennerahoitusten toisiaan täydentävää hyödyntämistä. ”Lähentymistä” koskevan toimintalinjan kattamilla alueilla ja ”alueellista kilpailukykyä ja työllisyyttä” koskevan toimintalinjan alueilla on kehitettävä käytännön ratkaisuja kiinnittäen erityishuomiota uusiin jäsenmaihin.

1.27 **suositaa** "Marie Curie" -toimien jatkamista ja vahvistamista, jotta Eurooppaan voitaisiin houkutella nykyistä enemmän huippututkijoita. Euroopan tutkimuksessa on pystyttävä käyttämään hyväksi kaikki potentiaali Euroopan kilpailukyvyntä parantamiseksi: nuoret, naiset, kaikki alueet ja Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa tehtävän yhteistyön lisääntymisestä saatava hyöty.

KOHTI SEITSEMÄTTÄ PUITEOHJELMAA

ALUEIDEN KOMITEA

1.28 **pitää tervetulleena** tiedonannon lopussa tutkimuksen eri toimijoille ja käyttäjille esitettyä kutsua osallistua keskusteluprosessiin, jonka perustella seitsemäs puiteohjelma muotoillaan.

1.29 **korostaa** myös eri toimijoiden ja erityisesti alue- ja paikallisviranomaisten mahdollista positiivista panosta ehdotetun Euroopan tutkimusneuvoston työskentelyyn. Euroopan tutkimusneuvostoidea, olipa sitten kyseessä unionin virasto tai muunlainen rakenne, on kehitettävä siten, että sillä on tiiviit suhteet alue- ja paikallishallintoon sekä alueiden komiteaan. Euroopan tutkimus- ja kehittämistyön rahoitusta suuntaavina kriteereinä tulisi olla sekä tutkimuksen tieteellisen korkeatasoisuuden että tutkimukseen liittyvät mahdollisuudet tuottaa kaupallisia innovaatioita ja täyttää yhteiskunnan tarpeet. Alueiden komitean mielestä on tärkeää, että myös Euroopan alueet ja ne tutkijat, jotka eivät kuulu ehdotetun Euroopan tutkimusneuvoston rahoittamaan tutkijaryhmään, saavat tietoa tutkimustuloksista.

1.30 **kannattaa** ehdotettua unionin toimenpiteiden rationalisointia ja uudelleenryhmittelyä pk-yritysten tutkimustoiminnan

tukemiseksi ja kyseisten yritysten hyödyksi, riskipääomarahastojen, tiedepuistojen, yrityshautomojen ja alueellisten innovaatiopolitiikkojen kehittämiseksi sekä teknologian siirtojen ja teollis- ja tekijänoikeuksien ja patenttien hallinnoimiseksi. Käsillä oleva ehdotus kattaa useita komission pääosastoja, ja sitä on valmisteltava yhteistoimin. Olennaista on, että alueiden komitea osallistuu toimiin tiiviisti.

2 Alueiden komitean suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **suositaa**, että Euroopan alueiden tasapainoisen kehittämisen näkökohta liitetään mukaan Euroopan tutkimuspolitiikan toteuttamiseen.

2.2 **korostaa**, että T&K:n edistäminen on otettava huomioon uusia rakennerahasto-ohjelmia valmisteltaessa.

2.3 **painottaa**, että uuteen rahoitusohjelmaan on sisällytettävä "inhimillinen ulottuvuus" ja yhteiskunnalliset tarpeet.

2.4 **korostaa** tutkimuksen ja innovaatioiden infrastruktuurin, tutkimuskeskusten, teknologiapuistojen ja huippuosaimiskeskusten – myös pienimuotoisten – tärkeyttä. On pidettävä mielessä niiden avainasema tutkijankoulutuksessa ja paikallisen tietopääoman luomisessa, mutta myös niistä laajemmalle alueelle kohdistuvat edut.

2.5 **suositaa**, että unioni rahoittaa nykyistä enemmän yritystäjyyttä, alueellisia innovaatioprosesseja ja tutkimustulosten markkinointia koskevaa tutkimusta kehittääkseen tietoon perustuvan talouden vahvistamisvälineitä eri puolilla unionia.

Bryssel 18. marraskuuta 2004

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Peter STRAUB

Alueiden komitean lausunto aiheista

- **Komission tiedonanto: Euroopan rautatiejärjestelmän yhdentäminen jatkuu: kolmas rautatiepaketti**
- **Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yhteisön rautateiden kehittämistä annetun neuvoston direktiivin 91/440/ETY muuttamisesta**
- **Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi veturien ja junien kuljettamisesta yhteisön rautatieverkossa vastaavan junahenkilökunnan lupajärjestelmästä**
- **Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kansainvälisen rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista**
- **Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rautateiden tavaraliikennepalveluja koskevien sopimusperusteisten laatuvaatimusten noudattamatta jättämisestä aiheutuvasta korvauksesta**

(2005/C 71/07)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon asiakirjat ”Komission tiedonanto: Euroopan rautatiejärjestelmän yhdentäminen jatkuu: kolmas rautatiepaketti” (KOM(2004) 140 lopullinen), ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yhteisön rautateiden kehittämistä annetun neuvoston direktiivin 91/440/ETY muuttamisesta” (KOM(2004) 139 lopullinen – 2004/0047 COD), ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi veturien ja junien kuljettamisesta yhteisön rautatieverkossa vastaavan junahenkilökunnan lupajärjestelmästä” (KOM(2004) 142 lopullinen – 2004/0048 COD), ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kansainvälisen rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista” (KOM(2004) 143 lopullinen – 2004/0049 COD) ja ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rautateiden tavaraliikennepalveluja koskevien sopimusperusteisten laatuvaatimusten noudattamatta jättämisestä aiheutuvasta korvauksesta” (KOM(2004) 144 lopullinen – 2004/0050 COD),

ottaa huomioon neuvoston 28. huhtikuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan ja 71 artiklan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 19. kesäkuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta” (KOM(1999) 617 lopullinen – 1999/0252 COD) antamansa lausunnon (CdR 94/2000 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille ’Kohti yhdenmukaista eurooppalaista rautatieliikennealuetta’” (KOM(2002) 18 lopullinen) (toinen rautatiepaketti) antamansa lausunnon (CdR 97/2002 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon aiheesta ”Valkoinen kirja: Eurooppalainen liikennepolitiikka vuoteen 2010: valintojen aika” (KOM(2001) 370 lopullinen) antamansa lausunnon (CdR 54/2001 fin) ⁽³⁾,

ottaa huomioon aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yhteisön rahoitustuen myöntämisestä tavarankuljetusjärjestelmän ympäristönsuojelun tason parantamiseksi (Marco Polo)” (KOM(2002) 54 lopullinen – 2002/0038 COD) antamansa lausunnon (CdR 103/2002 fin) ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ EYVL C 317, 6.11.2000, s. 22.

⁽²⁾ EUVL C 66, 19.03.2003, s. 5.

⁽³⁾ EYVL C 192, 12.8.2002, s. 8.

⁽⁴⁾ EYVL C 278, 14.11.2002, s. 15.

ottaa huomioon aiheista "Liikennekäytävät ja Euroopan laajuiset liikenneverkot kasvun ja Euroopan koheesion välineinä" ja "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille Euro-Välimeri-liikenneverkon kehittämisestä" (KOM(2003) 376 lopullinen) antamansa lausunnon (CdR 291/2003 fin) (6),

ottaa huomioon "alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka" -valiokuntansa syyskuun 24. päivänä 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 161/2004 rev. 2), jonka esittelijä oli Rhône-Alpesin aluevaltuutettu Bernard **Soulage** (FR/PSE),

ja joka **katsoo, että**

- 1) rautateiden matkustaja- ja tavaraliikenteen kehittäminen on yhdentyneen Euroopan toteutumisen välttämätön edellytys ja samalla huomattava taloudellisen kasvun lähde,
- 2) rautatieliikenteen markkinoiden hallittu avaaminen voi tarjota lisäkeinon asetetun kehitystavoitteen saavuttamiseksi erityisesti kansainvälisellä tasolla,
- 3) kaikissa yhdenmisyys- ja avaamispyrkimyksissä on otettava ennakoita huomioon seuraavat kolme seikkaa: palvelun laatu, matkustajien ja rahdin turvallisuus, käyttäjien ja liikennöntialueiden oikeudet,

hyväksyi 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 17. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1 Alueiden komitea kanta

Kohti rautatiepalvelujen sisämarkkinoiden luomista

Vaikka alueiden komitea pitää komission ehdotuksia periaatteessa hyväksyttävänä, on täsmennystä kaipaavia kohtia varsin runsaasti. Niistä mainittakoon asianosaisten valtioiden ja paikallis- tai alueyhteisöjen aiheeseen liittyvät toimintamenetelyt sekä komission ehdottamien sääntelytoimien laajuus, ulottuvuus ja luonne. Alueiden komitea haluaa itse asiassa varmistaa, että tässä käsiteltävä rautatiealan uudistus toteutetaan siten, että samalla parannetaan rautatiepalveluja ja rautatien kilpailukykyä muihin liikennemuotoihin nähden ja varmistetaan rautatieliikenteenharjoittajien taloudellinen elinkelpoisuus.

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 ilmaisee tyytyväisyytensä yhtenäisen eurooppalaisen rautatiealueen edistämiseen ja pyrkimyksiin toteuttaa se, sillä se on ennakoedellytys tämän ehdottoman tärkeän kuljetusmuodon dynaamisuuden parantamiselle pyrittäessä kohti valkoisessa kirjassa kuvailtua EU:n kestävästä liikennepolitiikasta.

1.2 kannattaa pääpiirteissään komission pyrkimyksiä edistää rautatiepalvelujen todellisten sisämarkkinoiden luomista sekä matkustaja- että rahtiliikenteen osalta Euroopan parlamentin päätösten mukaisesti. "Kolmanteen rautatiepakettiin" liittyvien ehdotusten tavoitteena on parantaa tavaraliikennepalvelujen laatua ja avata matkustajaliikenne koko unionissa kansainvälisistä matkustajaliikennepalveluista alkaen vähitellen kilpailulle.

1.3 panee merkille, että kansainvälisessä matkustajaliikenteessä alueiden välisten suurnopeusyhteyksien kehittäminen on kestävä kehityksen kannalta tukemisen arvoinen aloite. Se

tulee kuitenkin toteuttaa osana järjestelmää, johon kuuluu laadukkaiden ja aikataulujensa puolesta yhteensopivien palvelujen tarjoaminen alueilla.

1.4 haluaa osaltaan kehittää rajatylittäviä palveluja, jotka muodostavat myös työmatkaliikennettä ajatellen huomattavat markkinat. Sopimusten solmimista kyseisten alueiden välillä tulee helpottaa, jotta voidaan taata tarjottavien palvelujen korkea laatu ja kannattavuus.

1.5 kiinnittää lisäksi erityistä huomiota aluesuunnittelua ja eri alueiden kulkuyhteyksien yhdenvertaisuutta koskeviin huolenaiheisiin. Tästä syystä komitea toivoo, että ryhdytään kaikkiin tarvittaviin toimiin sen varmistamiseksi, ettei uusien rautatieliikennöitsijöiden myötä palveluja nykyään kannattamattomilla, mutta keskiarvohintojen asettamismekanismien ansiosta vakiintuneilla reiteillä lakkauteta.

Tähän liittyen on tunnistettavissa kaksi uhkaa:

— Syrjäiset tai hankalien kulkuyhteyksien päässä olevat alueet voivat jäädä uusien palvelujen ulkopuolelle, jos palvelujen sisällön määrittely jää ainoastaan toimijan tehtäväksi. Tietyt alueidenväliset yhteydet, joilla liikennöinti ei kuulu julkisten palvelusopimusten piiriin, voivat heikentyä, mikäli kansainväliset palvelut pysähtyvät kyseisen reitin vilkkaimmilla ja siten tuottavimmilla asemilla.

— Huolta aiheuttaa myös liikennöinnin turvaamiseen tähtäävien lausekkeiden ehtojen soveltaminen etenkin julkisen palveluhankintasopimuksen piiriin kuuluviin alueellisiin yhteyksiin.

(6) EUVL C 109, 30.4.2004, s. 10.

1.6 **muistuttaa**, että rautatiekuljetusten turvallisuus on välttämättömyys, kuten perusteluosassakin todetaan, ja ettei halpapyhtiöiden ilmestyminen alalle saa heikentää käyttäjien turvallisuuteen liittyviä vaatimuksia (kuljettajien koulutus ja ajoluvat, liikkuvan kaluston vanhentuneisuus ja huoltoa koskevat säännökset). Edellä mainitun merkitystä korostaa se, että kabotaasin salliminen johtaa liikenteen sekoittumiseen erityisesti alueellisessa liikennöinnissä, jossa julkiset palvelusopimukset useimmin velvoittavat ylläpitämään korkeaa turvallisuustasoa. Samoin kabotaasiliikenteen salliminen johtaa käytännössä rautatiekuljetusten markkinoiden vapauttamiseen tietyillä jäsenvaltioiden sisäisillä osuuksilla. Näin ollen onkin varmistettava, ettei tämä kilpailun vapautuminen heikennä taloudellista kannattavuutta tietyillä jäsenvaltioiden sisäisen liikenteen reiteillä, jotka eivät kuulu julkisten palvelusopimusten piiriin.

1.7 **muistuttaa** sitoutuneensa rautatiealalla toteutettavien uudistusten arviointiin sen varmistamiseksi, että uudistukset parantavat tarjottavia palveluja (tarjonnan taso, palvelujen laatu, turvallisuus, kulut). Tästä näkökulmasta komitea pohtiikin esitetyn aikataulun asianmukaisuutta, sillä se ei salli jo toteutettujen uudistusten välttämätöntä arviointia.

Junien kuljettamisesta yhteisön rautatieverkossa vastaavan junahenkilökunnan lupajärjestelmä

ALUEIDEN KOMITEA

1.8 **kannattaa** komission aloitetta, jolla pyritään luomaan kaksiosainen junien kuljettamisesta vastaavan junahenkilökunnan lupajärjestelmä. Järjestelmä perustuisi kahteen lupaan, joista ensimmäinen jäsenvaltion viranomaisen tai sen valtuutetun tahon myöntämä lupa olisi kuljettajakohtainen ja voimassa koko EU:n alueella. Luvista toinen olisi edellistä täydentävä, kuljettajan palkanneen rautatieyhtiön myöntämä kuljettajakohtainen, yhdenmukainen ja pätevyydeltään tietyn laajuinen todistus, joka koskee luvan piiriin kuuluvan reitin erityisvaatimuksia.

1.9 **pane merkille**, että tästä säännöksestä on kuultu alan osapuolia (*Euroopan rautatieyhteisö, Euroopan kuljetustyöntekijöiden liitto*) ja että se takaa työntekijöiden vapaan liikkumisen yhteisössä.

1.10 **toteaa**, että tiukkojen turvasäännösten määrittely on välttämätöntä, mikäli tavoitellaan verkon yhteentoimivuutta. Koska kuljettajien lupia koskeva jäsenvaltioiden lainsäädäntö vaihtelee huomattavasti, myös kuljettajien lupien ehdotettu harmonisointi on välttämätöntä. Fyysisen ja psykologisen soveltuvuuden tarkastaminen ja määrärajoittain tapahtuva varmistaminen samoin kuin pätevyuden seuranta ja yhden yhteisen kielen perustaito ovat rautatieliikenteen korkean turvallisuustason edellytyksiä.

1.11 **hyväksyy**, että uudet säännökset otetaan käyttöön vaiheittain ja että ne aluksi koskevat vain kansainvälisen liikenteen junien kuljettajia. Aikanaan ja arvioinnin jälkeen ne tulee laajentaa koskemaan kaikkia junankuljettajia.

Kansainvälisen rautatieliikenteen matkustajien oikeudet ja velvollisuudet

ALUEIDEN KOMITEA

1.12 **on tyytyväinen** komission aloitteeseen kehittää säädöksin kansainvälisen rautatieliikenteen matkustajien oikeuksia ja velvollisuuksia lentoliikenteessä toteutettujen toimien esimerkin mukaisesti. Tämä edistää myös eri liikennevälineiden välistä tervettä kilpailua.

1.13 **toivoo**, että esitetyt toimet laajennetaan koskemaan myös nykyisen lainsäädännön mukaista jäsenvaltioiden sisäistä kabotaasiliikennettä.

1.14 **pane merkille**, että palvelujen käyttäjien ja paikallisyhteisöjen edustajia ei ole kuultu riittävästi toimeenpantavaksi suunniteltuihin menettelyihin liittyen.

Rautateiden tavaraliikennepalveluja koskevien laatuvaatimusten noudattamatta jättämisestä aiheutuvat korvaukset

ALUEIDEN KOMITEA

1.15 **toteaa**, että rautateiden osuus tavaraliikenteestä on taantunut samalla kun nykyistä korkeampaan laatuun, toimistusten täsmällisyyteen jne. liittyvät asiakkaiden odotukset ovat kasvaneet.

1.16 **arvioi**, että rautatieyritysten on ryhdyttävä palvelujen laadun parantamiseen tähtääviin toimiin, mikäli rautateiden tavaraliikenteen taantuminen halutaan pysäyttää.

1.17 **pane merkille** komission ponnistelut rautateiden tavaraliikenteen kasvun edistämiseksi vallitsevissa hankalissa oloissa. Tarjottavien palvelujen laadun kohentaminen on varmasti yksi keino parantaa asiakasuskollisuutta ja houkuttaa uusia asiakkaita.

1.18 **pohtii**, tulisiko komission säännellä kyseistä sektoria, koska kyse on palveluntarjoajien ja heidän asiakkaidensa sopimussuhteista ja koska laatuvaatimuksistakin neuvotellaan. On näet olemassa vaara, että vaikutus on vastakkainen, mikäli laatuvaatimukset johtavat palvelujen kulujen kasvamiseen samalla kun tieliikenteen osapuolet voivat vapaasti sopia keskenään laadulle asetettavista vaatimuksista. Tämä kysymys on vieläkin vaikeampi uusien jäsenvaltioiden rautatieliikennöitsijöitä ajatellen, etenkin ellei komissio noudata kaikkien liikenne- ja tavaraliikenteen laatuvaatimusten sääntelyssä samaa perustaa.

2 Alueiden komitean suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **vaatii**, että aikataulua muutetaan siten, että aiempien uudistusten välttämättömille arvioinneille jää aikaa ja että arvioinnin yhteydessä voidaan ottaa huomioon näiden uudistusten edellyttämät muutokset unioniin hiljattain liittyneissä maissa ja syrjäseuduilla.

2.2 **toivoo**, että kansainvälisen liikennepalvelun määritelmää täsmennetään siten, että määräaseman tulee sijaita kussakin kansainvälisen liikenteen kohdemaassa vähintään merkittäväällä taajama-alueella. Itse asiassa rautateiden kehittämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/440/ETY muuttamista koskevan ehdotetun direktiivin (KOM(2004) 139 lopullinen) 1 artiklassa esitetty kansainvälisten matkustajaliikennepalvelujen määritelmä perustuu ainoastaan yhteen kriteeriin: "kaikki vaunut ylittävät vähintään yhden rajan". Määritelmän yksinkertaisuus voi johtaa väärinkäytöksiin (*free riders*), koska matkustajaliikennepalvelun luokitteluun kansainväliseksi voi riittää, että liikennöidään ensimmäiselle rajantakaiselle asemalle, vaikka lähes koko liikevaihto on peräisin jäsenvaltion sisäisestä liikenteestä. Näin ollen edellä kuvailtu käytäntö voisi itse asiassa johtaa kyseisen maan markkinoiden avaamiseen.

2.3 **vaatii**, että valtioiden ja alueyhteisöjen roolia täsmennetään kyseessä olevien kansainvälisten palvelujen määrittelyssä (vuorojen määrä, pysähdysten määrä, vuorotiheys, liikennöinti-kausi, jäsenvaltion sisäisten osuuksien hinnoittelu).

2.4 **esittää**, että ehdotusta direktiiviksi täsmennetään sanamuodoltaan siten, että siinä säädetään kabotaasiliikennettä koskevien rajoitusten asettajaksi alueviranomainen, joka on julkisen palvelusopimuksen piiriin kuuluvan reitin liikennettä organisoiva viranomainen, sekä sääntelyelin, joka mainitaan direktiivin 2001/14/EY 30 artiklassa.

2.5 **suosittelee**, että kansainvälisten palvelujen liikennöintiehtot määritellään kulloinkin kyseessä olevien palvelujen

mukaisesti. Palvelun kannattavuus, hinta ja suoritusaso riipuvat itse asiassa palvelun luonteesta. Ennalta onkin vaikea ajatella, että samoja sääntöjä sovellettaisiin naapureina sijaitsevien alueiden väliseen rajatylittävään liikenteeseen, esim. Lontoo–Marseille-suurnopeusjunayhteyteen, Hampurin ja Zürichin väliseen yöjunayhteyteen tai Pariisiin ja Venetsian väliseen kausiliikenteeseen.

2.6 **ehdottaa** viittausta siihen, millainen vaikutus kansainvälisen rautatieliikenteen markkinoiden avaamisella on kansainväliseen linja-autoliikenteeseen, etenkin kun ajatellaan kyseisten reittien vapaata hinnoittelua (saavatko kyseiset liikennöitsijät harjoittaa myös jäsenvaltion sisäistä kabotaasiliikennettä?).

2.7 **pitää välttämättömänä** sen täsmentämistä, milloin uudet kansainvälisen liikenteen rautatiepalvelut voidaan hinnoitella vapaasti ja milloin ei – etenkin kabotaasiliikenteen asiakkaiden kohdalla – jotta kilpailu jäsenvaltion sisällä liikennöivien toimijoiden kanssa ei vääristyisi, sillä ne eivät voi hinnoitella palvelujaan vapaasti.

2.8 **ehdottaa**, että uusien palvelujen kesto määritellään suhteessa sijoituksen tuottoon. Alalla tarjottavien palvelujen vakauden turvaamiseksi on tärkeää järjestää palveluja käyttäville tahoille takuut.

2.9 **vaatii**, että henkilöstön täydentävää yhdenmukaista todistusta varten edellytettäisiin kunkin kauttakulkumaan kielen osaamista.

2.10 **edellyttää**, että rautatieliikenteeseen sovelletaan esim. myöhästymisissä samoja ehtoja kuin lentoliikenteessä (myöhästymisaika ja korvaustaso).

2.11 **muistuttaa**, että edellä mainitut kysymykset koskevat yhä useampia alueyhteisöjä, minkä vuoksi on ratkaisevan tärkeää, että niiden edustajat osallistuvat näiden toimien toteuttamisesta vastaavien sekä jäsenvaltio- että yhteisötason tahojen toimintaan.

Bryssel 17. marraskuuta 2004

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Peter STRAUB

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan ja talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – eHealth – parempaa terveydenhuoltoa Euroopan kansalaisille: eurooppalaista sähköisen terveydenhuollon aluetta koskeva toimintasuunnitelma”

(2005/C 71/08)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – eHealth – parempaa terveydenhuoltoa Euroopan kansalaisille: eurooppalaista sähköisen terveydenhuollon aluetta koskeva toimintasuunnitelma” (COM(2004) 356 final),

ottaa huomioon komission 30. huhtikuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 8. syyskuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan 22. syyskuuta 2004 hyväksymän lausunntoluonnoksen (CdR 256/2004 rev. 1), jonka esittelijä oli Saint-Silvain-Bellegarden kunnanjohtaja Olivier **Bertrand** (FR/PPE),

hyväksyi 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 17. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1 Alueiden komitean näkemykset

Johdanto

1.1 Terveydenhuoltoalan sähköisten palvelujen – laajasti tulkittuna kuten komission tiedonannon johdannossa tehdään – avulla terveydenhuoltopalveluita pystytään parantamaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Onnistumisen avainkysymyksenä on kuitenkin saada kansalaiset luottamaan siihen, että kaikki heihin vaikuttavat, sähköisiä terveyspalveluita koskevat näkökohdat on suunniteltu niin, että ensi sijalla ovat heidän intressinsä. Potilaita ja kansalaisia edustavien organisaatioiden osallistuminen eHealth-tuotteiden, -järjestelmien ja -palvelujen suunnitteluun on siten erittäin tärkeää. Erityisille potilasryhmille suunnattujen järjestelmien suunnitteluun tulee ottaa mukaan asianomaisten potilastukiryhmien edustajat. Henkilökohtaisten potilastietojen luottamuksellisuus on kysymys, jota kansalaiset pitävät hyvin tärkeänä.

1.2 ”Kansalaiskeskeisten terveysjärjestelmien” käsitteen on näytävä politiikkojen käytännön toimeenpanossa, ei ainoastaan hyvien aikomusten ilmauksena poliittisissa asiakirjoissa.

1.3 Kokemukset, joita on saatu sähköisten järjestelmien käyttöönotosta terveydenhuollon alalla, osoittavat selkeästi, että terveysalan ammattilaisten on syytä osallistua alusta alkaen heidän käyttöönsä tarkoitettuja hankkeita koskeviin keskusteluihin.

1.4 Terveysalan sähköisten informaatiojärjestelmien laadunvarmistus (laatusinetit) on myös ratkaisevan tärkeä tekijä, jotta

kansalaiset saadaan luottamaan näihin järjestelmiin ja heidän luottamuksensa voidaan säilyttää. Luotettavuus tulisi määritellä avainkysymykseksi kannustettaessa kansalaisia käyttämään luotettavaa, tasapainoista ja puolueetonta tietoa ja neuvontaa tarjoavia tietolähteitä sen sijaan, että he käyttäisivät keinoa, joskus jopa vaarallista tietoa tarjoavia lähteitä, joiden tarkoituksiperät usein ovat kaupalliset (¹).

2 Euroopan terveyssektoreihin kohdistuvat haasteet ja odotukset sekä sähköisen terveydenhuollon merkitys

2.1 **Palvelujen saatavuus:** Tiedonannon mukaan vuoteen 2051 mennessä lähes 40 prosenttia EU:n väestöstä on yli 65-vuotiaita. Tämän ikäryhmän nuorimmat osat ovat ihmisiä, jotka ovat eläneet ja työskennelleet sähköisessä ympäristössä. He todennäköisesti tuntevat sähköiset terveyspalvelut ja hyödynnevät niitä vaikeuksista – edellyttäen, että tarvittava laadunvarmistus on ollut moitteetonta koko heidän käyttökokemuksensa ajan. 2000-luvun alkupuolella monien vanhemman ikäluokan ihmisten kokemukset tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisestä terveydenhuollon alalla saattavat kuitenkin olla vähäiset, ja heiltä saattaa puuttua tarvittavia tietotekniikan taitoja

(¹) Hiljattain suoritetussa tutkimuksessa tarkasteltiin 32:ta suosituinta, vaihtoehtoisia ja täydentäviä hoitomuotoja käsittelevää verkkosivustoa, joilla väitetään käyvän kymmeniä tuhansia ”vierailijoita” päivittäin. Sivulla tarjottiin 118:aa erilaista ”hoitoa” syöpään, sekä 59:ää niin kutsuttua ”ennaltaehkäisevää hoitoa”, joista yhdelläkään ei voitu osoittaa olevan väitettyjä vaikutuksia. Viidesosalla näistä sivuista kehoitettiin potilaita joko suoraan tai epäsuorasti välttämään tavanomaisia syövän hoitomuotoja. (Tutkimus on julkaistu aikakauslehdessä ”Annals of Oncology”, jota BBC:n uutisissa lainattiin 15. huhtikuuta 2004.)

sähköisten terveyspalveluiden parhaaksi mahdolliseksi hyödyntämiseksi. Juuri nämä ovat kuitenkin ihmisiä, jotka todennäköisesti eniten tarvitsevat terveydenhuoltopalveluita. On varmistettava, ettei heidän etujaan vahingoiteta. Vielä joidenkin vuosien ajan on tarpeen tarjota kansalaisille palveluita muiden viestintävälineiden – esimerkiksi puhelimen – avulla. Tietoa on oltava tarjolla myös painetussa muodossa.

2.2 Komitean saamien tietojen mukaan komission työllisyys- ja sosiaaliasioiden pääosaston alaisuudessa toimii erityiskomitea, jonka tehtävänä on tarkastella sähköisiä terveyspalveluita sekä niihin liittyen ”digitaalikuilua”, kaupunki- ja maaseutualueiden välisiä eroja ja terveydenhuoltoalan ammattilaisten ja kansalaisten koulutukseen liittyviä kysymyksiä. Näiden kysymysten ratkaiseminen on välttämätöntä, jotta sähköiset terveyspalvelut voitaisiin toteuttaa menestyksekkäästi.

2.3 **Tekninen infrastruktuuri:** Tiedonannossa mainitaan tarvittavan toimia televiestinnän laajakaistaverkkojen käyttöönottamiseksi. Laajakaistayhteydet Internetiin eivät vielä tällä hetkellä ole tarpeeksi vahvoja tietyillä maantieteellisillä alueilla. Tämä vaikuttaa merkittävästi näiden alueiden sairaaloiden ja perusterveydenhuollon ammattilaisten toimintaan. Eräät etälääketieteen palvelut, kuten röntgenkuvien lähettäminen, ovat näissä oloissa erittäin epävarmoja tai mahdottomia. Maaseutualueilla tai harvaan asutuilla alueilla, joilla nykyiset laajakaistayhteydet ovat suhteellisen heikkoja, terveyspalveluita tarjoavien toimintayksiköiden väliset etäisyydet ovat myös yleensä suuremmat kuin muilla alueilla, ja myös sähköisten terveyspalveluiden mahdolliset hyödyt siten suuremmat. Lisäksi, mikäli paikalliset terveyspalvelujen tarjoajat haluavat jakaa tietoa sähköisessä muodossa alueensa asukkaille, on välttämätöntä, että asukkailla on käytössään luotettava tekninen infrastruktuuri, jonka kautta he pääsevät helposti tietoihin käsiksi.

2.4 Tästä syystä tarvitaan investointeja välttämättömiin laitteistoihin sen varmistamiseksi, että sovelias tekninen infrastruktuuri on kaikkia varten käytettävissä sähköisten terveyspalveluiden hyödyntämiseksi. Investointeihin voitaisiin käyttää varoja EU:n koheesio- ja/tai rakennerahastoista ja mahdollisesti Euroopan investointipankista.

2.5 **Itsenäistä päätösikyä kuluttajille sekä potilaina että terveinä kansalaisina:** Tiedonannossa viitataan tukeen, jota ihmiset nykyään tarvitsevat voidakseen itse hallita sairautensa, terveysriskejä ja elämäntapojaan. Tiedonannossa mainitaan myös se tosiseikka, että ihmiset etsivät aktiivisesti omaa terveydentilaansa koskevaa tietoa. Lyhyesti sanottuna ihmiset haluavat nykyään olla terveysalan ammattilaisten kumppaneita hoitopäätöksiä tehtäessä.

2.6 Lääkkeiden käyttö on ylivoimaisesti yleisin sairauksien hoitokeino sekä ennalta ehkäisevä hoito pyrittäessä ehkäisemään sepelvaltimotaudin tai sydänhalvauksen kaltaisia vakavia sairauksia. Euroopan lääkearviointiviraston toiminnan käynnistämistä koskevissa ehdotuksissa esitetään toive, että lääkearviointiviraston tietokantaan kerättäisiin tiedot kaikista niistä lääkkeistä, joille on annettu myyntilupa jossain EU:n jäsenvaltiossa keskitetyn menettelyn mukaisesti. Tämä ehdotus tulisi

toteuttaa mahdollisimman pian. Lääkkeitä koskevaa tietoa Internetistä etsiviä ihmisiä tulisi kannustaa käyttämään lääkearviointiviraston tietokantaan ensisijaisena lähteenään, koska siellä annettu tieto on objektiivista, luotettavaa ja tieteellisesti todistettua.

2.7 Kaikkien ”hyväksytyjen” lääketuotteita ja lääketieteellisiä hoitoja koskevien Internet-sivujen tulisi sisältää suositus, että ihmiset keskustelisivat tiedoista ja lääkkeiden käyttöön liittyvistä ongelmistaan lääkärinsä tai apteekkarinsa kanssa. Vuonna 2003 julkaistussa Maailman terveysjärjestön WHO:n raportissa *Adherence to long term therapies – evidence for action* korostetaan vakavia ongelmia, joita syntyy siitä, että kroonisista sairauksista kärsivät eivät noudata pitkäaikaista lääkitystään. Tämä on paitsi resurssien tuhlausta, myös uhka kyseisen yksilön terveydelle.

2.8 Tuore tutkimus⁽²⁾ osoittaa, että ihmiset tekevät usein tietoisien päätöksen lääkityksensä lopettamisesta sen sijaan, että vain unohtaisivat lääkkeiden ottamisen. WHO:n raportista käy ilmi, että syyt lääkityksestä luopumiseen vaihtelevat, mutta että epämiellyttävä sivuvaikutus voi usein olla ratkaiseva alkutekijä. Tämä pitäisi ottaa huomioon kaikissa sähköisiä terveyspalveluita koskevissa aloitteissa, joissa tarjotaan tietoa lääkkeistä ja hoidoista. Niissä tulisi myös kannustaa pitäytymään aloitetussa hoidossa.

2.9 WHO:n raportin päätelmänä on, että hoidon jatkamiseen kannustavien toimien tehostamisella voi olla suurempi vaikutus kansanterveyteen kun millään yksittäiseen lääkehoitoon liittyvillä parannoilla. Terveydenhuollon resursseihin kohdistuvien paineiden aikana sähköisiä terveyspalveluita koskevien aloitteiden tulisi keskittyä toimiin, joilla pyritään parantamaan hoidon jatkamista.

2.10 Komission tiedonannossa korostetaan, että potilaiden hoidon laadun ja turvallisuuden on osoitettu paranevan, kun käytössä on ”kattavia ja suojattuja sähköisiä potilastietokantoja”. Ongelmana on, kuinka säilyttää potilaan luottamus potilastietojen turvallisuuteen ja luottamuksellisuuteen samaan aikaan kun varmistetaan, että kaikki tarvittava tieto on kaikkien tiettyä henkilöä hoitavien terveydenhuollon ammattilaisten saatavilla, jotta nämä voivat tarjota parasta mahdollista hoitoa. Tietojen luottamuksellisuuden säilyttämistä koskevasta ongelmasta tulee todennäköisesti vieläkin vaikeampi rajatylittävän palveluntarjonnan lisääntymisen myötä. Tiedonannossa mainitaan mahdollisuus sähköisten terveyspalvelujen tietosuojakysymyksiä koskevan erityistutkimuksen suorittamiseen. Tällaisen tutkimuksen suorittamista tulisi pitää ensisijaisen tärkeänä.

2.11 **Tukea terveysviranomaisille ja terveydenhuollon hallinnolle:** Tiedonannossa arvioidaan tieto- ja viestintätekniikan avaavan uusia mahdollisuuksia syrjäseuduilla asuville ihmisille, joilla ei ole käytettävissään kaikkia terveyspalveluita, sekä marginaaliryhmille, kuten henkilöille, joilla on eriaisteisia vammoja. Tämä toteutuu kuitenkin vain, mikäli syrjäisillä alueilla tehdään tarvittavat tekniseen infrastruktuuriin vaadittavat investoinnit. Myös kansalaisten kouluttaminen on ratkaisevan tärkeää.

⁽²⁾ Barber N, Parsons J, Clifford S, Darracott R, Horne R, ”Patients’ problems with new medication for chronic diseases”, julkaisussa *Quality and Safety in Healthcare*, nro 13, kesäkuu 2004.

3 Nykytilanne

3.1 **Laajemman käyttöönoton keskeiset haasteet:** Kuten tiedonannosta selvästi käy ilmi, **yhteentoimivuus** on avainkysymys, joka vaatii toteutukseen paljon nykyistä positiivisempaa lähestymistapaa. **Käyttäjävällisyys** lienee helpompaa toteuttaa, mikäli siihen tehdään tarvittavat investoinnit. **Luottamuksellisuuteen ja tietoturvaan** liittyviä kysymyksiä on jo käsitelty edellä lausunnossa.

3.1.1 Yleisessä tietosuojadirektiivissä mainitaan käytännönsäädösten luominen terveysalan kaltaisille erityisaloille. Ehdotusta tulisi viedä eteenpäin kiireellisenä asiana, jotta voitaisiin ratkaista luottamuksellisuuteen ja tietoturvaan liittyviä kysymyksiä.

3.1.2 Luottamuksellisuuden säilymisen lisäksi kansalaiset haluavat olla varmoja siitä, että mikäli rajatylittävän palvelun tarjonnan vuoksi syntyy ongelmia, heidän oikeutensa korvataan on turvattu. Keskustelu direktiiviehdotuksesta, joka koskee palveluita sisämarkkinoilla (KOM(2004) 2 lopullinen) osoittaa, että ammatillista vastuuta koskeva turva vaihtelee hyvin paljon jäsenvaltioiden välillä. Vakuutusalan edustajat ovat olleet sitä mieltä, että ammatillisesta vastuusta johtuva pakollinen vakuutus terveysalan ammattilaisille olisi erälle terveysalan ammattilaisille niin kallis, etteivät nämä pystyisi sitä kustantamaan. He joutuisivat näin lopettamaan palvelunsa tai toimimaan laittomasti. Tämä ongelma on ratkaistava, jotta kansalaiset voisivat luottaa rajatylittäviin sähköisiin terveyspalveluihin.

3.2 Terveyspalveluita tarjoavien **ammattipätevyyden tunnustamista** koskeva kysymys on myös kansalaisten kannalta tärkeä. Tämän osoitti selkeästi jo keskustelu, jota käytiin ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevasta direktiiviehdotuksesta (KOM(2002) 119 lopullinen). On tärkeää, että sähköisiä terveyspalveluita ei käytetä kansallisten säännösten kiertämiseen. Tämä merkitsee, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on tiedettävä, että toisen jäsenvaltion terveysalan ammattilainen tarjoaa kyseistä palvelua. Viranomaisen on myös tiedettävä, että kyseinen ammatinharjoittaja täyttää pätevyysvaatimukset, on saanut asianmukaisen koulutuksen ja luvan harjoittaa ammattiaan, eikä hänelle ole langetettu rangaistuksia. Kansalaiset haluavat olla varmoja siitä, että palveluita tarjoavat muiden jäsenvaltioiden terveysalan ammattilaiset täyttävät samat vaatimukset, jotka heidän kotivaltiossaan vaaditaan. Kyseisen direktiivin tekstissä on esitettävä ratkaisu ongelmaan, jotta kansalaiset voisivat suhtautua luottavaisesti sähköisten terveyspalveluiden käyttöön.

3.3 Yksi esimerkki turvallisuuden ja oikeusvarmuuden parantamisesta voisi olla sähköisten lääkemääräysten standardointi. Perinteisiä, paperimuotoisia lääkemääräyksiä ei nykyään ole standardoitu kaikkialla EU:ssa, mikä vaikeuttaa osaltaan reseptilääkkeiden lunastusta muualla kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ne on määrätty. Siksi olisi järkevää pyrkiä standardoimaan sähköiset lääkemääräykset jo nyt, kun niiden kehittäminen on vasta alkuvaiheessaan, eikä odottaa, että jäsenvaltiot olisivat jo

ehtineet ottaa käyttöön erilaiset järjestelmät. Lääketieteeseen, hammaslääketieteeseen ja lääketieteellisuuden ammattilaisten edustajat tulisi kutsua mukaan tämän aloitteen kehittämiseen.

3.4 Kuten tiedonannossa todetaan, kansalaiset haluavat tarpeisiinsa ja vaatimuksiinsa sovitettua palvelua sekä varmuuden siitä, että heidän yksityisyyttään suojellaan. Komitea on samaa mieltä myös siitä, että alan järjestelmät ja palvelut omaksutaan nopeammin, kun käyttäjäyhteisöjen (terveysammattilaiset, potilaat ja kansalaiset) tarpeet ja edut otetaan asianmukaisesti huomioon. Käyttäjärühmien edustajat on siten otettava mukaan sähköisten terveyspalvelujen kehittämiseen. Näin näistä yhteisöistä todennäköisemmin tulee sähköisten terveyspalveluiden käyttäjiä ja edistäjiä. Näitä hankkeita suunnittelevien tulee muistaa se tosiseikka, että jokainen näistä sidosryhmistä pystyy estämään minkä tahansa hankkeen toteuttamisen, ellei se pidä sitä hyödyllisenä.

3.5 Ensisijaisen tärkeänä on pidettävä sen vaaran torjumista, että alakohdassa **"kaikille mahdollisuudet käyttää palveluja"** mainitut ihmisryhmät syrjäytyisivät terveydenhuollon sähköisistä palveluista. Näiden, jo epäsuotuisassa asemassa olevien ryhmien ei pidä antaa syrjäytyä entisestään. Asianmukaisesti tarjolla olevat sähköiset terveyspalvelut voivat olla tärkeä tekijä parannettaessa näille ryhmille tarjottavaa terveydenhuoltoa.

4 Kohti eurooppalaista sähköisen terveydenhuollon aluetta: tavoitteet ja toimenpiteet

4.1 Tiedonannossa aiemmin käsitellyjä kysymyksiä koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa vain, jos jäsenvaltiot sitoutuvat täysin niiden toteuttamiseen ja kaikki sidosryhmät, joihin sisältyvät potilaiden, kansalaisten ja alan ammattilaisten edustajat, otetaan tiiviisti mukaan alusta alkaen sekä jäsenvaltioiden että EU:n tasolla. Lisäksi edellytyksenä on, että tavoitteissa edistymistä seurataan tarkoin ja säännöllisesti, ja että tekniseen infrastruktuuriin tehdään tarvittavat investoinnit. Tämä auttaisi kansalaisia suhtautumaan luottavaisesti sähköisten terveyspalveluiden käyttöön ja tukemaan niiden kehittämistä. Ilman heidän tukeaan saavutukset tulevat olemaan vähäiset.

Alueiden komitea ei kommentoi kaikkia tiedonannon tähän lukuun sisältyviä kohtia.

4.2 **Tavoite 1: Yhteisiin haasteisiin vastaaminen** (tiedonannon kohta 4.2.1). On tärkeää, että jäsenvaltiot ja komissio tutkivat kysymystä lähellä rajaa asuville kansalaisille tarkoitettujen palveluiden korvaamisesta. Voidaan kuvitella tilanteita, joissa lähellä rajaa asuva potilas katsoo, että lähin erikoislääkäri, jolta hän voisi pyytää toisen lääkärin lausunnon etäkonsultation kautta – kuten tiedonannon kohdassa 4.3.2 kaavillaan – työskentelee sairaalassa, joka sijaitsee eri jäsenvaltiossa kuin missä potilas asuu. Rajan läheisyydessä asuvien olisi vaikea ymmärtää, miksi asiaa ei ole säännelty, ja säännöt tulisi mukauttaa kussakin jäsenvaltiossa voimassa olevien sääntöjen mukaan.

4.2.1 (Tiedonannon kohta 4.2.3) Potilaiden liikkuvuutta koskien hyvin tärkeitä ovat yhteisen lähestymistavan määrittäminen potilastunnisteisiin (mistä puhutaan tiedonannon kohdassa 4.2.2.1) sekä luottamus siihen, että jäsenvaltioissa palveluja tarjoavien terveysalan ammattilaisten pätevyyden varmistavat valvontajärjestelmät ovat tiukat.

4.2.2 (Tiedonannon kohta 4.2.4) Alueiden komitea toistaa tässä jo aiemmin esittämänsä näkemyksen, että yhteisöltä saatava rahoitus on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan nopeuttaa laajakaistaviestinnän yleistymistä heikommassa asemassa olevilla alueilla.

4.2.3 (Tiedonannon kohta 4.2.7) Komission tiedonannon mukaan "olisi hyvä" selventää alan tuotteisiin ja palveluihin liittyvää vastuuta. Alueiden komitea katsoo, että käytetty ilmaus on syytä korjata ilmauksella "on välttämätöntä", mikäli potilaat on määrä saada luottamaan sähköisten terveyspalveluiden käyttöön ja säilyttää heidän luottamuksensa. On aikaistettava vuoteen 2009 asetettua määräaika, johon mennessä komission on yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa määriteltävä tarvittavat puitteet alan tuotteisiin ja palveluihin liittyvän oikeusvarmuuden parantamiseksi.

4.3 *Tavoite 2: Pilottitoimet: käyttöönoton nopeuttaminen*

4.3.1 (Tiedonannon kohta 4.3.1) Alueiden komitea pitää myönteisenä sitä, että komissio on mukana rahoittamassa terveysaiheisten verkkosivustojen laatukriteerien (laatusinetin) kehittämistä. Jäsenvaltioiden viranomaisten ja terveysalan ammattilaisten tulisi käynnistää pitkäaikaisia kampanjoita, joilla kansalaisia kannustettaisiin käyttämään "laatusinetin" saaneita verkkosivustoja muiden sijaan. Laatusinetin saaneiden sivustojen virallinen, jatkuva valvonta on tärkeää sen varmistamiseksi, että laatukriteereitä noudatetaan jatkuvasti.

4.3.2 (Tiedonannon kohta 4.3.3) Alueiden komitea pitää tervetulleena eurooppalaisen sairausvakuutuskortin käyttöönottoa. Ehdotettuun eurooppalaiseen terveystietokorttiin tulisi sisällyttää sairausvakuutuskortin tiedot sekä lisäksi potilaan niin halutessa tärkeimmät henkilökohtaiset lääketieteelliset tiedot. Potilas voisi sitten antaa yksittäisille terveysalan ammattilaisille luvan saada käyttöönsä tarvittavat tiedot, jotta nämä voivat antaa parhaan mahdollisen terveydenhoidon. Tässä tulee jälleen kerran ilmi, kuinka tärkeää on varmistaa sähköisten järjestelmien yhteentoimivuus. On varmistettava, etteivät sairausvakuutuksia tarjoavat organisaatiot saa käyttöönsä tiettyjä potilastietoja, joita ne voisivat käyttää valikoivasti.

4.3.3 (Tiedonannon kohta 4.4.1) Komission tukena toimivan sähköisen terveydenhuollon korkean tason foorumin perustaminen tarjoaa ihanteellisen mahdollisuuden luottamuksen aikaansaamiseen, kun varmistetaan, että siihen saadaan alusta alkaen mukaan kaikki tarvittavat osapuolet. Foorumin on määrä voida perustaa tiettyjä erityisaiheita käsitteleviä työryhmiä. Yhtenä tällaisena ryhmänä tulisi selvästikin olla yhteentoimivuutta käsittelevä ryhmä. Sähköisen terveydenhuollon foorumin tulisi olla tiiviissä yhteydessä terveydenhuoltoa ja

terveyspalveluita käsittelevään korkean tason pohdintaryhmään, joka on määrä perustaa potilaiden liikkuvuutta koskevan komission tiedonannon mukaisesti.

5 Alueiden komitean suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

5.1 **suositaa**, että EU:n rakenne- ja koheesiorahastoista tai Euroopan investointipankista myönnetään tukea laajakaistayhteyksien tehokkuuden varmistamiseksi niillä alueilla, jotka muutoin olisivat muita heikommassa asemassa.

5.2 **suositaa**, että komissio, yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, pitää ensisijaisen tärkeänä niiden ongelmien ratkaisemista, jotka liittyvät henkilökohtaisten potilastietojen luottamuksellisuuden säilyttämiseen samalla kun pyritään hyödyntämään niitä etuja, joita saavutetaan jakamalla asianmukaisia tietoja potilaan hoitoon osallistuvien terveysalan ammattilaisten välillä.

5.3 **suositaa**, että potilaiden, kansalaisten ja terveysalan ammattilaisten edustajat osallistuvat alusta alkaen kaikkiin sähköisiä terveyspalveluita koskevien hankkeiden suunnitteluun.

5.4 **suositaa**, että pyritään varmistamaan vanhempien ikäryhmien ja muiden heikommassa asemassa olevien ryhmien edut kaikissa sähköisiin terveyspalveluihin liittyvissä hankkeissa ja että vielä joidenkin vuosien ajan tarjotaan vaihtoehtoisia keinoja tiedon ja neuvojen etsintään.

5.5 **suositaa**, että aikaistetaan huomattavasti vuoteen 2009 asetettua määräaika, johon mennessä komission on yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa määriteltävä tarvittavat puitteet sähköisen terveydenhuollon tuotteisiin ja palveluihin liittyvän oikeusvarmuuden parantamiseksi.

5.6 **suositaa**, että rajatylittävien palveluiden korvausnäkökohtia pidetään ensisijaisen tärkeänä kysymyksenä.

5.7 **suositaa**, että jäsenvaltioiden viranomaiset ja terveysalan ammattilaiset käynnistävät pitkäaikaisia kampanjoita, joissa tuodaan esiin "laatusinetin" saaneiden verkkosivustojen edut muihin sivustoihin verrattuna.

5.8 **suositaa** valvontajärjestelmän perustamista sen varmistamiseksi, että "laatusinetin" saaneet sivustot noudattavat jatkuvasti määritettyjä laatukriteereitä.

5.9 **suositaa**, että lääkehoitoihin liittyvissä sähköisissä terveyspalveluissa kiinnitetään huomiota lääkehoidon keskeyttämisen muodostamaan vakavaan ongelmaan.

5.10 **suositaa**, että sähköisen terveydenhuollon foorumin tulisi olla tiiviissä yhteydessä terveydenhuoltoa ja terveyspalveluita käsittelevään korkean tason pohdintaryhmään, joka on määrä perustaa potilaiden liikkuvuutta koskevan komission tiedonannon mukaisesti.

Bryssel 17. marraskuuta 2004

*Alueiden komitean
puheenjohtaja
Peter STRAUB*

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös nuorisotoimintaohjelman (*Youth in Action*) perustamisesta ajanjaksoksi 2007–2013”

(2005/C 71/09)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon asiakirjan ”Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös nuorisotoimintaohjelman (*Youth in Action*) perustamisesta ajanjaksoksi 2007–2013”, KOM(2004) 471 lopullinen – 2004/0152 COD,

ottaa huomioon komission 14. heinäkuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan ja 149 artiklan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 27. tammikuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission työasiakirja: Nuorten eurooppalainen vapaaehtoispalvelu”, CdR 191/1996 fin ⁽¹⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Nuoret eurooppalaiset vapaaehtoiset -toimintaohjelma” (CdR 86/1997 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheista ”Ehdotus parlamentin ja neuvoston päätökseksi yhteisön koulutusalan Sokrates-toimintaohjelman toisesta vaiheesta” ja ”Ehdotus neuvoston päätökseksi yhteisön ammatillista koulutusta koskevan Leonardo da Vinci -toimintaohjelman toisesta vaiheesta” ja ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi yhteisön Nuoriso-toimintaohjelmasta” (CdR 226/1998 fin) ⁽³⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle – Valkoisen kirjan ’EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet’ seuranta – Ehdotus nuorten osallistumista ja heille tiedottamista koskeviksi yhteisiksi tavoitteiksi nuorisoalan eurooppalaisista yhteistyöpuitteista 27. kesäkuuta 2002 annetun neuvoston päätöslauselman pohjalta”, (CdR 309/2003) ⁽⁴⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa komission valkoisesta kirjasta ”EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet”, CdR 389/2001 fin ⁽⁵⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa yhteisistä tutkinto- ja pätevyysvaatimuksia selkeyttävistä puitteista (Europass) (CdR 307/2003 fin) ⁽⁶⁾,

ottaa huomioon laaja-alaisen lausunnon aiheista ”Valkoisen kirjan ’EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet’ seuranta – Ehdotus nuorten vapaaehtoistoimintaa koskeviksi yhteisiksi tavoitteiksi” ja ”Ehdotus nuorten parempaa ymmärtämistä ja tuntemusta koskeviksi yhteisiksi tavoitteiksi” (CdR 192/2004 fin) ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ EYVL C 42, 10.2.1997, s. 1.

⁽²⁾ EYVL C 244, 11.8.1997, s. 47. KOM(96) 610 lopullinen - 96/0318 COD.

⁽³⁾ EYVL C 51, 22.2.1999, s. 77. KOM(98) 329 lopullinen, KOM(98) 330 lopullinen ja KOM(98) 331 lopullinen.

⁽⁴⁾ EYVL C 22, 24.1.2001, s. 7. KOM(2003) 184 lopullinen.

⁽⁵⁾ EYVL C 373, 2.12.1998, s. 20. KOM(2001) 681 lopullinen.

⁽⁶⁾ KOM(2003) 796 lopullinen.

⁽⁷⁾ KOM(2004) 336 lopullinen ja KOM(2004) 337 lopullinen.

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1031/2000/EY, tehty 13 päivänä huhtikuuta 2000, yhteisön Nuoriso-toimintaohjelmasta ⁽⁸⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 790/2004/EY, tehty 21 päivänä huhtikuuta 2004, yhteisön toimintaohjelmasta nuorisoalalla Euroopan laajuisesti toimivien organisaatioiden tukemiseksi ⁽⁹⁾,

ottaa huomioon neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselman, annettu 27. kesäkuuta 2002, nuorisoalan eurooppalaisista yhteistyöpuitteista ⁽¹⁰⁾,

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle – ”Valkoisen kirjan ’EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet’ seuranta – Ehdotus nuorten osallistumisesta ja heille tiedottamista koskeviksi yhteisiksi tavoitteiksi nuorisoalan eurooppalaisista yhteistyöpuitteista 27. kesäkuuta 2002 annetun neuvoston päätöslauselman pohjalta”, KOM(2003) 184 lopullinen,

ottaa huomioon neuvoston päätöslauselman, annettu 25. marraskuuta 2003, nuorten osallistumiselle ja heitä koskevalle tiedottamiselle asetettavista yhteisistä tavoitteista ⁽¹¹⁾,

ottaa huomioon neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden nuorisoasioista vastaavien ministereiden päätöslauselmat nuorten osallistumisesta ⁽¹²⁾, yhteisön nuoriso-ohjelmiin liittyvän liikunnan roolista koulun ulkopuolisessa oppimisessa ⁽¹³⁾, nuorten sosiaalisesta integroinnista ⁽¹⁴⁾ ja nuorten aloitekyvyn, yritteliäisyyden ja luovuuden edistämisestä ⁽¹⁵⁾,

ottaa huomioon komission tiedonannon Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Nuoret eurooppalaiset vapaaehtoiset, KOM(96) 610 lopullinen – 96/0318 COD,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen, annettu 10. heinäkuuta 2001, opiskelijoiden, koulutuksessa olevien, vapaaehtoisten, opettajien ja kouluttajien liikkuvuudesta Euroopan yhteisössä ⁽¹⁶⁾,

ottaa huomioon komission kertomuksen ”Nuoriso-ohjelman 2000–2006 väliarviointi (kausi 2000–2003)”, KOM(2004) 158 lopullinen,

ottaa huomioon komission valkoisen kirjan eurooppalaisesta hallintotavasta, KOM(2001) 428 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan unionin perustamissopimuksen 13 artiklan ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 149 artiklan,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokuntansa 22. syyskuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 270/2004 rev. 1, jonka esittelijä oli Ravennan kaupunginvaltuutettu Alvaro **Ancisi** (IT/PPE),

hyväksyi 17.–18. marraskuuta pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 17. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

⁽⁸⁾ EYVL L 117, 18.5.2000, s. 1.

⁽⁹⁾ EUVL L 138, 30.4.2004, s. 24.

⁽¹⁰⁾ EYVL C 168, 13.7.2002, s. 2.

⁽¹¹⁾ EYVL C 295, 5.12.2003, s. 6.

⁽¹²⁾ EYVL C 42, 17.2.1999, s. 1.

⁽¹³⁾ EYVL C 8, 12.1.2000, s. 5.

⁽¹⁴⁾ EYVL C 374, 28.12.2000, s. 5.

⁽¹⁵⁾ EYVL C 196, 12.7.2001, s. 2.

⁽¹⁶⁾ EYVL L 215, 9.8.2001.

1 Alueiden komitean kanta

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **toteaa**, että Euroopan kansalaisuuden edistäminen ja nuorten integrointi yhteiskuntaan on yksi komitean ensisijaisista poliittisista tavoitteista ja että nuorten aktiivinen kansalaisuus ilmenee konkreettisesti paikallis- ja aluetasolla. Lisäksi komitea katsoo, että ehdotuksella on yhteys ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan painopistealoihin (valiokunnan työohjelma vuodeksi 2004, kohta 1.2).

1.2 **on tietoinen** siitä keskeisestä merkityksestä, joka nuorten aktiivisella kansalaisuudella, Eurooppaan kuulumisen tunteella, yhteisvastuun kehittymisellä ja vastavuoroisella ymmärryksellä on unionin sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle ja rauhalle.

1.3 **on samaa mieltä** komission kanssa ohjelman viiden toimen tavoitteista ja etenkin toimien ”Nuorten Eurooppa” ja ”Nuorten eurooppalainen vapaaehtoistyö” vahvistamisen merkityksestä ajatellen myönteisiä yleis- ja kerrannaisvaikutuksia, joita niillä voi olla myös jäsenvaltioiden nuorisopolitiikkaan.

1.4 **arvostaa** erityisesti toimea ”Nuorten maailma”, joka avaa vaihtotoimintaan ja vapaaehtoistyöhön liittyvät mahdollisuudet myös laajentuneen unionin naapurimaihin, sekä neljättä ja viidettä toimea, sillä niissä määritellään järjestelyt, joilla tuetaan nuorten parissa työskentelevien toimijoiden, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, hallintotoimien ja politiikkojen yhteistyötä.

1.5 **ilmaisee tyytyväisyytensä** siihen, että ohjelman kohderyhmä on määritelty uudelleen ottaen huomioon demografiset, taloudelliset, yhteiskunnalliset ja kulttuurin muutokset ja että kohderyhmän ikäjakauma on laajennettu 13-vuotiaista 30-vuotiaisiin, kun se aiemmin kattoi 15–25-vuotiaat.

1.6 **pitää myönteisenä** päätöstä soveltaa avointa koordinaation menetelmää sekä unionin ja jäsenvaltioiden nuorisopolitiikan täydentävyyttä koskevaa periaatetta, **mikäli** paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat siihen täysivaltaisesti, niiden perusuonteinen asema ohjelman onnistumiselle tunnustetaan ja mikäli toissijaisuus-, läheisyys- ja suhteellisuusperiaatteita noudatetaan.

1.7 **on yhtä mieltä**, että osallistuvien maiden on tarpeen omaksua erityistoimia, joilla poistetaan ohjelmiin osallistuvien liikkuvuutta haittaavat esteet, sekä hyväksyä kansallisella ja unionin tasolla asianmukaiset välineet vapaaehtoistyön sekä epävirallisen ja koulun ulkopuolella tapahtuvan oppimisen tunnustamiseksi ohjelmaan osallistuvien nuorten osalta. Samalla

”Nuoriso” -ohjelma tulisi integroida yhteisön muihin toimintalinjoihin.

1.8 **korostaa**, että ohjelman toimeenpanossa on otettava huomioon kunkin maan kansalliset erityispiirteet. Määrärahoja olisi voitava osoittaa kunnille luonteenomaiseen toimintaan. Myös hyväksi havaittuja, jo käytössä olevia paikallisia toimia pitäisi voida tukea.

1.9 **huomauttaa**, että ehdotetun päätöksen johdannossa ja liitteissä viitataan alueellisten tai paikallisten toimijoiden välisten kumppanuuksien rahoitukseen. Tarkoituksena on kehittää pitkällä aikavälillä hankkeita, joihin voidaan yhdistää ohjelman eri toimenpiteitä. Rahoitus kattaa hankkeet ja koordinaatioimet. Alueellisten ja paikallisten toimijoiden välisiä kumppanuuksia suunnitellaan myös sosiaalipedagogiikan ohjaajia ja tukijärjestelmiä koskeviin toimiin. Komitea **toteaa** kuitenkin, että nämä näkökohdat eivät käy selvästi ilmi itse päätöksen tekstistä.

2 Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea suosittelee seuraavaa:

- a) On tärkeää määritellä **uusia välineitä ohjelman yksinkertaistamiseksi ja joustavoittamiseksi** sekä menettelyjen avoimuuden parantamiseksi, selkeyttämiseksi ja lähentämiseksi kohderyhmään nähden. Samalla tulisi myös selvittää, olisiko rakenteita mahdollista hajauttaa entisestään.
- b) Ohjelman tavoitteena olevan myönteisen vaikutuksen takamiseksi on tärkeää varmistaa **alue- ja paikallistason roolin vahvistaminen**, sillä näillä tasoilla nuoret ilmentävät konkreettisesti kykyään toimia aktiivisina kansalaisina, osallistua yhteiskunnalliseen ja poliittiseen elämään ja toimia vapaaehtoisuuden ja yhteisvastuullisuuden pohjalta.
- c) Ohjelmaa koskevan tiedon jakelu myös kaikkein heikoimmassa asemassa oleville nuorille voidaan taata tehokkaimmin alue- ja paikallistasoilla. Sama pätee innovatiivisten aloitteiden edistämiseen, nuorten parissa työskentelevien, hallituksesta riippumattomien järjestöjen kasvuun ja toimintakyvyn tukemiseen Euroopan tason hankkeiden parissa sekä hyvien käytänteiden kokeiluun ja vaihtamiseen.
- d) Seuraavia komission merkille panemia ja ohjelman väliarvioinnissa selkeästi esiin nousevia **kolmea kriittistä kohtaa** tulee seurata jatkuvasti:
 - **vapaaehtoistyötä** ja sen erityispiirteiden säilyttämistä ja tunnustamista koskevien säännösten puuttuminen monissa Euroopan maissa

- **ohjelmaan osallistuvien** – erityisesti kumppanuusmaiden edustajien – **liikkuvuutta** sekä oikeus-, sosiaali- ja terveysturvaa häiritsevät esteet
 - asianmukaisten välineiden puuttuminen jäsenvaltioiden ja Euroopan tasolla ohjelmaan osallistuvien nuorten hankkiman **epävirallisen ja koulun ulkopuolisen oppimisen** tunnustamiseksi.
- e) On tärkeää tukea Euroopan tasolla toimivia kansalaisjärjestöjä ja Euroopan nuorisofoorumia. Yhtä tärkeää on kuitenkin tukea **jäsenvaltioissa toimivia foorumeja** ja niiden verkottumista sekä tarjota nuorten paikallisille aloitteille ja paikallistasolla eurooppalaisia hankkeita edistävälle pienille järjestöille uusia mahdollisuuksia.

Suositus 1

3 artiklan 5 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Yleistavoitteen "Vahvistetaan eurooppalaista yhteistyötä nuorisopolitiikan alalla" osalta:	Yleistavoitteen "Vahvistetaan eurooppalaista yhteistyötä nuorisopolitiikan alalla" osalta <u>ja alue- ja paikallistasoon erityistä huomiota kiinnittäen:</u>

Perustelu

Muutosehdotuksessa otetaan huomioon, että juuri paikallistasolla on mahdollista kehittää hyviä käytänteitä nuorten aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi ja tukea heidän osallistumisestaan yhteisönsä yhteiskunnalliseen elämään, edustukselliseen demokratiaan ja osallistumisen opetteluun.

Suositus 2

8 artiklan 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Komissio ja ohjelmaan osallistuvat maat ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin kehittääkseen Euroopan, kansallisella ja tarvittaessa alueellisella tai paikallistasolla järjestelmät, jotka ovat tarpeen tämän ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi, sekä hyödyntääkseen ohjelmatoimia.	Komissio ja ohjelmaan osallistuvat maat ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin kehittääkseen Euroopan, kansallisella ja tarvittaessa alueellisella tai paikallistasolla järjestelmät, jotka ovat tarpeen tämän ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi, sekä hyödyntääkseen ohjelmatoimia.

Perustelu

Ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi on perustavan tärkeää taata, että ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia koskeva tieto on laajasti nuorten ja heidän parissaan työskentelevien toimijoiden saatavana. Lisäksi on taattava, että myös alue- ja paikallistasolla tuetaan kansalaisjärjestöjen suunnittelutyötä ja levitetään tietoa nuorisaloitteiden tukitoimista.

Suositus 3

8 artiklan 3 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>Komissio ja ohjelmaan osallistuvat maat ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin nuorten epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamisen edistämiseksi muun muassa myöntämällä kansallisen tai Euroopan tason todistuksen, jossa vahvistetaan erityisesti tuensaajien hankkima kokemus ja todennetaan nuorten tai sosiaalipedagogiikan ohjaajien välitön osallistuminen ohjelmaan sisältyvään toimeen.</p>	<p>Komissio ja ohjelmaan osallistuvat maat ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin nuorten epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamisen edistämiseksi muun muassa myöntämällä kansallisen tai Euroopan tason todistuksen, jossa vahvistetaan erityisesti tuensaajien hankkima kokemus ja todennetaan nuorten tai sosiaalipedagogiikan ohjaajien välitön osallistuminen ohjelmaan sisältyvään tai vastaavaan toimeen, <u>jolla on unionin hyväksyntä. Tällaista tavoitetta voidaan vahvistaa jäljempänä 11 artiklassa mainitulla täydentävyydellä yhteisön muiden toimintavälineiden kanssa.</u></p>

Perustelu

Tavoitteena on epävirallisen tai koulujärjestelmän ulkopuolella vapaaehtoistyössä, yhteisvastuullisessa toiminnassa tai vaihto- tai muuhun toimintaan osallistumisen yhteydessä hankittujen taitojen ja osaamisen tunnustaminen. Se edellyttää aktiivista täydentävyyttä muiden yleissivistävään ja muuhun koulutukseen sekä kulttuuriin liittyvien yhteisön toimien kanssa, mistä jäljempänä 11 artiklassa säädetään. Samoin on 12 artiklan nojalla huolehdittava täydentävyydestä kansallisten politiikkojen ja välineiden kanssa.

Suositus 4

lisäys 8 artiklan 6 kohdan b alakohdan jälkeen

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<p>6 b) b <u>mahdollista päättää, että kansalliset toimistot hajauttavat osan tehtävistään alue- ja paikallistasolle.</u></p>

Perustelu

Joidenkin kansallisten toimistojen tehtävien hajauttaminen alue- ja paikallistasolle voi taata entistä paremmat osallistumismahdollisuudet ja tuoda osallistujia lähemmäs ohjelmat, jotka ovat erityisen hyödyllisiä pienille kansalaisjärjestöille tiedonhankintaa, tiedottamista, hakumenettelyjä ja hankkeiden arviointia sekä muita heikommassa asemassa olevien nuorten saavuttamista ajatellen.

Suositus 5
12 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Ohjelmaan osallistuvat maat voivat saada erityisen euroopalaisen laatuleiman kansallisille tai alueellisille toimille, jotka ovat 4 artiklassa tarkoitettujen toimien kaltaisia.	Ohjelmaan osallistuvat maat voivat saada erityisen euroopalaisen laatuleiman kansallisille, tai alueellisille tai paikallisille toimille, jotka ovat 4 artiklassa tarkoitettujen toimien kaltaisia.

Perustelu

Nuoret kokeilevat demokratiaan osallistumista, vapaaehtoistyötä sekä epävirallisen ja koulun ulkopuolella tapahtuvan oppimisen muotoja ensisijaisesti juuri paikallistasolla.

Suositus 6
4 artiklan 4 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>4) Sosiaalipedagogiikan ohjaajat ja tukijärjestelmät</p> <p>Tämän toimen tavoitteena on tukea Euroopan tasolla toimivia nuorisjärjestöjä, muun muassa nuorison kansalaisjärjestöjen toimintaa, niiden verkottumista, sosiaalipedagogiikan alan työntekijöiden vaihto- ja koulutustoimintaa ja verkottumista, innovoinnin ja toimien laadun kehittämistä, nuorisotiedotusta sekä sellaisten järjestelmien ja toimien toteuttamista, jotka ovat tarpeen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.</p>	<p>4) Sosiaalipedagogiikan ohjaajat ja tukijärjestelmät</p> <p>Tämän toimen tavoitteena on tukea Euroopan tasolla toimivia nuorisjärjestöjä, muun muassa nuorison kansalaisjärjestöjen toimintaa, niiden verkottumista, sosiaalipedagogiikan alan työntekijöiden vaihto- ja koulutustoimintaa ja verkottumista, innovoinnin ja toimien laadun kehittämistä, nuorisotiedotusta sekä sellaisten järjestelmien ja toimien toteuttamista, jotka ovat tarpeen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi, ja edistää alueellisten ja paikallisten toimijoiden välisiä kumppanuuksia.</p>

Perustelu

Näin myös päätöksen tekstissä korostetaan alueellisten ja paikallisten toimijoiden kumppanuuksien edistämispäämäärää. Siihen viitataan johdannossa ja liitteissä neljännen toimen yhteydessä.

Bryssel 17. marraskuuta 2004

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Peter STRAUB

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Syrjäisimpien alueiden tiiviimpi kumppanuus”

(2005/C 71/10)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon ”Syrjäisimpien alueiden tiiviimpi kumppanuus”, KOM(2004) 343 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 27. toukokuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 10. helmikuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen III-330 artiklan ja 56 artiklan 3 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon asiakirjan ”Komission kertomus perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdan toimeenpanoon tähtäävistä toimista – Euroopan unionin syrjäisimmät alueet” ⁽¹⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa (CdR 440/2000 fin) aiheesta ”Syrjäisimpien alueiden ongelmat 299 artiklan toimeenpanon kannalta” ⁽²⁾,

ottaa huomioon Sevillassa 21.–22. kesäkuuta 2002 ja Brysselissä 17.–18. kesäkuuta 2004 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät,

ottaa huomioon Espanjan, Ranskan, Portugalin ja unionin seitsemän ulkoalueen 2. kesäkuuta 2003 laatiman yhteisen sopimuksen ja alueiden oman osuuden,

ottaa huomioon Ponta Delgadassa 2. syyskuuta 2004, Martiniquessa 30. lokakuuta 2003, La Palmassa 15. lokakuuta 2002, Lanzarotessa 25. syyskuuta 2001 ja Funchalissa 31. maaliskuuta 2000 järjestettyjen puheenjohtajien konferenssien loppujulkilausumat,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin julkilausuman aiheesta ”Komission tiedonanto kolmannesta taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevästä kertomuksesta” ⁽³⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa (CdR 120/2004 fin) kolmannesta taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevästä kertomuksesta ⁽⁴⁾,

ottaa huomioon Euroopan komission kertomuksen aiheesta ”Syrjäisimpien alueiden tiiviimpi kumppanuus: arviointi ja tulevaisuudennäkymät”, SEC(2004) 1030 final,

ottaa huomioon ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka” -valiokunnan 24. syyskuuta 2004 hyväksymän lausunntoluonnoksen (CdR 61/2004 rev. 1), jonka esittelijä on Kanariansaarten aluehallituksen puheenjohtaja Adán **Martín Menis** (ES, ELDR),

⁽¹⁾ KOM(2000) 147 lopullinen, 14.3.2000.

⁽²⁾ EYVL C 144, 16.5.2001, s. 11.

⁽³⁾ Euroopan parlamentti hyväksyi asiakirjan 22.4.2004.

⁽⁴⁾ AK hyväksyi asiakirjan 17.6.2004.

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Unionin kaikki seitsemän ulkoaluetta – Azorit, Guadeloupe, Guyana, Kanariansaaret, Madeira, Martinique ja Réunion – kuuluvat täysivaltaisesti Euroopan unioniin, mutta niillä on muista yhteisön alueista poikkeavia ainutlaatuisia ja omaleimaisia ominaisuuksia.
- 2) Tällaisia ominaisuuksia ovat tietyt pysyvät ja yhteisesti vaikuttavat haitat, etenkin erittäin kaukainen sijainti, pieni koko ja tuotantorakenteen yksipuolisuus. Ne ovat syynä kyseisten alueiden eristäytyneisyyteen ja herkkyyteen, kuten EY:n perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdassa todetaan.
- 3) Edellä mainituista haitoista aiheutuu lisäkustannuksia, ja ne vaikeuttavat erityisesti kyseisten alueiden kasvuprosessia, lähentymistä ja talouden kestävyyttä, mikä estää niitä osallistumasta täysipainoisesti sisämarkkinoiden toimintaan, rajoittaa asukkaiden mahdollisuuksia ja heikentää alueilla toimivien yritysten kilpailukykyä.
- 4) Maantieteellisen sijaintinsa vuoksi ulkoalueista saattaa tulla Euroopalle strategisia ponnahduslautoja pohjustettaessa Euroopan unionin tavoittelemaa maailmanpoliittista asemaa.
- 5) Edellä lueteltujen ominaispiirteiden vuoksi ulkoalueiden erityiskohtelu on täysin perusteltua pyritäessä puuttumaan alueiden erityisiin tarpeisiin ja vahvistamaan niiden omaa kehityskapasiteettia yhteisön politiikkojen avulla.
- 6) On syytä tukea ulkoalueiden ja niiden viranomaisten pyrkimyksiä soveltaa alueisiin kattavaa ja johdonmukaista strategiaa, jonka täytäntöönpanoon osoitetaan tarvittavat määrärahat ja josta kehitetään todellinen ulkoalueita tukeva yhteisön politiikka,

hyväksyi 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 18. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1 Alueiden komitean huomioita

— Otetaan huomioon ulkoalueille tyypillinen maantieteellinen ympäristö kauppapolitiikassa ja yhteistyössä sekä naapurimaiden kanssa tehtävissä sopimuksissa.

Ulkoalueiden erityiskohtelu: kaiken kaikkiaan myönteinen mutta keskeneräinen prosessi

ALUEIDEN KOMITEA

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **suhtautuu myönteisesti** siihen, että Euroopan komissio on vuonna 1986 luonut asianmukaiset puitteet yhteisön lainsäädännön ja yhteisön politiikkojen soveltamiseksi ulkoalueisiin käynnistämällä syrjäisestä sijainnista ja saaristoasemasta johtuvia valinnaisia toimenpiteitä koskevan erityisohjelman (Posei-ohjelma).

1.2 **palauttaa mieliin**, että sisällyttämällä perustamissopimukseen unionin syrjäisimpien alueiden tilanteen huomioivan erityisartiklan (299 artiklan 2 kohta) pyritään vastaamaan konkreettisesti seuraaviin tavoitteisiin:

— Tunnustetaan syrjäisimpien alueiden ainutlaatuisuus ja tarve sisällyttää kyseinen käsite unionin kaikkiin politiikkoihin, etenkin säilyttämällä taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen tähtäävässä rakennepolitiikassa ulkoalueille myönnettävä ensisijainen tuki.

— Mukautetaan yhteisön politiikat vastaamaan alueiden todellisuutta ryhtymällä erityistoimenpiteisiin ja määräämään perustamissopimuksen täytäntöönpanon erityisohjeita yhteisön alueiden kehittämiseksi.

1.3 **katsoo** edellä mainittujen tavoitteiden olevan yhä täysin ajankohtaisia ja edellyttävän unionin jatkuvaa toimintaa, sillä päämääriä ei ole suinkaan vielä saavutettu. Tätä osoittaa myös syrjäisimpien alueiden aseman huomioiminen Euroopan perustuslakiosopimuksen III-330 artiklassa.

1.4 **muistuttaa** ilmaiseensa tyytyväisyytensä siihen, että Euroopan komissio julkaisi 14. maaliskuuta 2000 kertomuksen perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdan toimeenpanoon tähtäävistä toimista. Kertomuksen oli määrä olla laadullinen harppaus yhteisön suhtautumisessa ulkoalueisiin, ja sen piti käynnistää uusi ratkaiseva vaihe kattavan ja johdonmukaisen strategian määrittelemiseksi, jotta ulkoalueita voidaan kehittää kestävästi.

1.5 **katsoo**, että 14. maaliskuuta 2000 annetun kertomuksen mukaiset toimenpiteet ovat kaiken kaikkiaan myönteisiä. Komitea panee kuitenkin merkille, että laajentuneella Euroopan unionilla on nyt ratkaiseva hetki yhdentymisprosessissaan, ja sillä on edessään useita mittavia haasteita, jotka pakottavat harkitsemaan toimielinten, yhteisön politiikkojen ja unionin talouden perusteellista muuttamista.

1.6 **katsoo**, että edellä jo korostetuista myönteisistä näkökohdista huolimatta muutokset osoittavat, että nykyistä lähtökohtaa on kehitettävä entisestään ja ulkoalueille suunnattavaa yhteisön politiikkaa on syvennettävä, jotta kyseisille alueille määritellään asianmukaiset puitteet unionin uudessa kontekstissa ja taataan niiden pääsevän täysin osallisiksi uudesta Euroopasta.

1.7 **on erittäin tyytyväinen** siihen, että Eurooppa-neuvosto on kaikessa toiminnassaan ottanut huomioon yhteisön alueen syrjäisimmän ulottuvuuden ja määritellyt sen. Komitea muistuttaa, että Sevillassa kesäkuussa 2002 pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen päätelmissä todettiin olevan tarpeen tehostaa perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanoa ja tehdä asianmukaisia ehdotuksia ulkoalueiden erityistarpeiden huomioimiseksi yhteisissä politiikoissa, etenkin liikennepoliitikassa, ja toimintaperiaatteissa, varsinkin aluepolitiikkaa uudistettaessa. Komitea korostaa lisäksi komission aikomusta laatia uusi syrjäisimpiä alueita koskeva selvitys, jossa otetaan kattavasti ja johdonmukaisesti huomioon kyseisten alueiden erityistilanne ja keinot asiaan puuttumiseksi.

1.8 **ilmaisee** tyytyväisyytensä siihen, että komissio on julkaissut 26. toukokuuta 2004 tiedonannon aiheesta "Syrjäisimpien alueiden tiiviimpi kumppanuus" ja 6. elokuuta 2004 kertomuksen aiheesta "Syrjäisimpien alueiden tiiviimpi kumppanuus: arviointi ja tulevaisuudennäkymät". Komitea toteaa unionin olevan halukas puuttumaan ulkoalueiden erityistarpeisiin ja ennen kaikkea tunnustamaan niiden ainutlaatuisen tilanteen, jonka vuoksi niille on täysin perusteltua antaa erityiskohdeltu yhteisön politiikoissa.

Kohti kattavaa ja johdonmukaista strategiaa ulkoalueiden kehittämiseksi

ALUEIDEN KOMITEA

1.9 **ilmaisee** ensinnäkin **tyytyväisyytensä** siihen, että komissio on ehdottanut yhteistyön vakiinnuttamista ulkoalueiden kanssa ja järjestänyt aiheesta puheenjohtajien konferensseja. Tämä ilmentää komission tahtoa liittää alueellinen ulottuvuus yhteisön rakentamisprosessiin.

1.10 **toteaa** komission ymmärtävän nyt entistä paremmin syrjäisimpien alueiden moninaiset ongelmat. Komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että ulkoalueilla on edelleen kehitystä ja yhdentymistä rajoittavia tekijöitä, joita unionin muilla alueilla ei ole, ja tietyt yhteisön politiikat, jotka on suunniteltu EU:n yleisestä näkökulmasta käsin ottamatta huomioon ulkoalueiden erityistä ulottuvuutta, eivät sovellu viimeksi mainituille alueille.

1.11 **toteaa**, että yhdentyneen Euroopan rakentaminen ja unionin kehityksen edistäminen perustuu muun muassa sen kaikkien alueiden monimuotoisuuden ja erityisolosuhteiden

kunnioittamiseen. Alueiden komitea tukee erityisesti toimintastrategian laatimista luonnonhaitoista kärsivien alueiden kehittämiseksi. Siinä tulisi yksilöidä alueiden erityispiirteet ja asianmukaiset menettelyt ongelmien ratkaisemiseksi.

1.12 **pitää** myönteisinä komission mainitsemia kolmea painopistealaa: kilpailukykyä, kulkuyhteyksiä ja muiden rajoitusten kompensoimista sekä alueellista yhdentymistä. Syrjäisimpien alueiden kasvuun ja lähentämiseen tähtäävä yhteisön strategia on tarkoitus laatia näiden painopistealojen pohjalta.

1.13 **kannattaa** Euroopan komission aikomusta paneutua entistä tarkemmin kartoittamaan ulkoalueiden lisäkustannuksia ja niiden suuruutta, jotta kaikkiin lisäkustannuksista johtuviin haittoihin voidaan puuttua nykyistä tehokkaammin.

1.14 **pane** kuitenkin **merkille**, että komission ehdotuksessa vastataan vain osittain Sevillassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston toimeksiantoon sekä ulkoalueiden ja niiden sijaintivaltioiden esiin tuomiin tarpeisiin.

1.15 **korostaa** erityisesti sitä, että vaikka komissio on tarkastellut asiaa, se ei ole laatinut syrjäisimmille alueille todellista laaja-alaista strategiaa, jonka avulla kaikki yhteisön toimintaperiaatteet ja niihin myönnettävät varat valjastettaisiin puuttumaan tarkoituksenmukaisesti kyseisten alueiden ainutlaatuisen tilanteeseen.

1.16 **pahoittelee**, että vaikka Euroopan komissio ilmaisi olevansa halukas toteuttamaan luettelemansa painopistealat koheesiopolitiikan ja yhteisön muiden politiikkojen avulla, komissio ei ole muissa politiikoissa selvittänyt riittävän tarkasti, miten paljon resursseja se aikoo kohdentaa painopistealoihin, vaan viittaa myöhemmin tehtäviin päätöksiin tai asettaa resurssien ehdoksi uusien tutkimusten laatimisen.

1.17 **toteaa** Euroopan komission ehdottaneen, että nivotaan yhteen koheesiopolitiikan yleisten puitteiden soveltaminen syrjäisimpiin alueisiin ja kahden erityisvälineen käyttöönotto: syrjäisimpien alueiden erityishaittojen tasoittamista koskeva ohjelma ja naapurialueita koskeva toimintasuunnitelma.

1.18 **suhtautuu** myönteisesti edellä mainittuihin erityisvälineisiin, jotka on tarkoitettu yksinomaan ulkoalueille ja joilla pyritään lieventämään niiden ainutlaatuisuudesta johtuvia haittoja. Komitea toteaa kuitenkin, että välineisiin varattavaa rahoitusta ei ole määritelty kovinkaan konkreettisesti.

1.19 **pahoittelee**, ettei komissio ole päätenyt sisällyttämään kaikkia ulkoalueita tulevaan lähentymistavoitteeseen, ja muistuttaa edelleen, että kuuluminen automaattisesti kyseisen tavoitteen mukaisen tuen piiriin on sopivin tapa puuttua ulkoalueiden syrjäisestä sijainnista johtuviin rakennehaittoihin ja vaalia kyseisten alueiden yhtenäistä kohtelua.

1.20 **painottaa** ulkoalueiden haittojen olevan pysyviä ja kaikille alueille yhteisiä alueiden tulotasosta riippumatta. Komitea muistuttaa, että ulkoalueiden ongelmat eivät rajoitu pelkästään tulotasoon, vaan kyseessä on monimutkainen rakenteellinen tila, joka vaikuttaa perinpohjaisesti alueiden asukkaihin ja alueilla sijaitsevien yritysten kilpailukykyyn.

1.21 **toteaa**, että kaikki ulkoalueet, myös ne, jotka ovat ylittäneet 75 %:iin yhteisön keskimääräisestä tulotasosta, kärsivät yhä puutteellisista perusrakenteista sekä puutteellisista lähentymis- ja kilpailuolosuhteista, mikä estää niitä saavuttamasta Lissabonin ja Göteborgin strategian mukaisia tavoitteita. Komitea katsoo, etteivät ulkoalueet pysty jatkamaan lähentymisprosessiaan, ellei niille myönnetä yhteisön aluepoliittista tukea vuodesta 2006 lähtien kyseisten alueiden erityispiirteisiin mukautetuissa kokonaisvaltaisissa puitteissa.

1.22 **palauttaa mieliin**, että huomattava osa ulkoalueille tarjoutuvista mahdollisuuksista edistää kasvua, monipuolistaa elinkeinoelämää ja lisää tuottavuutta keskittyä tietyille perinteisille tuotannonaloille, joilla ulkoalueilla on todellinen kilpailuetu, sekä matkailuun ja muiden tuotantovaihtoehtojen tutkimiseen. Komitea katsoo, että nämä elinkeinoelämän alat on otettava huomioon ulkoalueiden nykyaikaistamiseen, innovointiin ja kehittämiseen tähtäävässä tehokkaassa strategiassa.

1.23 **pitää ilahduttavana**, että yhteisön uusissa alueellista yhteistyötä koskevissa ohjelmissa syrjäisimmät alueet voivat osallistua valtioiden välisen yhteistyön lisäksi rajatylittävään yhteistyöhön. Komitea katsoo, että syrjäisimpien alueiden kuuluminen tällaisen yhteistyön piiriin on erittäin tärkeää alueiden yhdistämiseksi omaan maantieteelliseen ympäristöönsä, kuten myös komissio toteaa.

1.24 **suhtautuu** erittäin myönteisesti siihen, että ulkoalueiden ja niitä lähinnä sijaitsevien kolmansien maiden välisten suhteiden tiivistämistä pidetään tärkeänä ja laaditaan naapuri-alueita koskeva toimintasuunnitelma, jolla edistetään kasvuun sekä taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen yhdentymiseen perustuvan alueen luomista EU:n äärialueille. Komitea pahoittelee kuitenkin sitä, ettei toimintasuunnitelmaan varattavien rahoitusvälineitä ole yksilöity.

1.25 **katsoo**, että ulkoalueille tarkoitettun naapurisuuspolitiikan käynnistäminen edellyttää välttämättömien ja riittävien rahoitusvälineiden luomista, jotta ulkoalueet voivat hoitaa tehokkaasti tehtävänsä EU:n aktiivisena rajana ja antaa merkittävän, myönteisen panoksensa yhteisön toimintaan köyhyyden torjunnan, demokraattisten arvojen puolustamisen, ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja oikeusvaltion periaatteiden noudattamisen puolesta naapurimaissaan.

1.26 **katsoo**, että tällaisten päämäärien saavuttamiseksi suunnitelma on sovittava tehokkaasti ja johdonmukaisesti

yhteen ulkopoliittisten välineiden ja EU:n kehitys yhteistyöpolitiikan kanssa, etenkin Cotonoun sopimuksen määräysten sekä Meda- ja Ala-ohjelmien kanssa, samoin kuin muiden, vastaisuudessa käynnistettävien maailman eri alueille suunnattavien yhteisön ohjelmien ja aloitteiden kanssa.

1.27 **ilmaisee** olevansa tyytyväinen komission aikomukseen tutkia perusteellisesti yleishyödyllisten palveluiden toimivuutta ulkoalueilla ja tehdä asianmukaisia ehdotuksia tarkoitusta varten perustettavassa työryhmässä.

1.28 **suhtautuu** myönteisesti komission aikomukseen ottaa valtiontuissa huomioon ulkoalueiden erityispiirteet.

1.29 **toteaa**, että valtiontukia koskevia säännöksiä, joilla on määrä varmistaa sisämarkkinoiden toimivuus ja täydentää niitä, ei voida soveltaa summittaisesti ulkoalueilla sijaitseville yrityksille myönnettäviin tukiin, sillä – kuten myös komissio toteaa – nämä yritykset eivät hyödy kaikilta osin yhtenäismarkkinoista.

1.30 **pahoittelee** sen vuoksi, ettei komissio ole päätnyt sisällyttämään perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalaan kaikkia ulkoalueita, mukaan luettuina syrjäisimmät alueet, joiden tulotaso ylittää yhteisön 75 %:n keskiarvon. Tämä olisi ollut tarkoituksenmukainen ratkaisu puuttua syrjäisestä sijainnista johtuviin rakennehaittoihin ja kohdella alueita edelleen yhtenäisesti.

1.31 **katsoo**, että kaikkien ulkoalueiden sisällyttäminen perustuslakisopimuksen uuden 56 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalaan (entinen 87 artiklan 3 kohdan a alakohta) osoittaa selvästi, mihin unionin lainsäätäjä pyrkii. Komitea kehottaa komissiota oikeusvarmuuden säilyttämiseksi tarkistamaan kantansa neuvoteltaessa aluetukien suuntaviivoista ja täydentämään ehdotustaan sisällyttämällä kaikki ulkoalueet kyseiseen kategoriaan.

1.32 **katsoo** niin ikään, että 10 prosenttiyksikön suuruiseksi asetettua tuen lisäosuutta on syytä arvioida ja verrata ehdotuksiin, joita komissio tekee aikanaan aluetukien suuntaviivoja tarkistaessaan. Näin voidaan päätellä, riittääkö tuen lisäosuus takaamaan ulkoalueille tehtävien investointien tukipolitiikan.

1.33 **katsoo** kaikkien edellä esitettyjen huomioiden pohjalta, ettei Euroopan komissio täytä kaikilta osin odotuksia kattavasta ja johdonmukaisesta suhtautumisesta, johon komissiota kehoitettiin Sevillassa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa.

1.34 **pitää** komission ehdottamaa lähestymistapaa riittämättömänä, sillä sen olisi pitänyt merkitä etenemistä kohti sellaista ulkoalueille suunnattua yhteisön politiikkaa, jonka turvin kaikkiin yhteisön politiikkoihin sisällytettäisiin kyseisten alueiden tilanteeseen mukautettuja pysyviä välineitä.

1.35 **ilmaisee** uskovansa vakaasti, että ulkoalueet tarvitsevat edelleen Euroopan unionin tukea parantaakseen kilpailukykyään ja pitääkseen yllä lähentymisprosessiaan kehittämällä talouttaan ja tarjoamalla asukkailleen yhtäläiset mahdollisuudet unionin muiden alueiden asukkaiden kanssa.

1.36 **toteaa** tukevansa kaiken kaikkiaan Eurooppa-neuvostoa ja pitävänsä neuvoston tavoitin ensisijaisena sitä, että syrjäisimmille alueille tarkoitetusta strategiasta laaditun tiedonannon tarkastelua on jatkettava viipymättä.

2 Alueiden komitean suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **esittää** Euroopan komissiolle, että se tarkistaisi ehdotustaan syrjäisimpien alueiden kohtelusta koheesiopolitiikassa ja sisällyttäisi kaikki ulkoalueet tulevaan lähentymistavoitteeseen niiden BKT:sta riippumatta. Tämä olisi tarkoituksenmukaisin tapa ottaa huomioon kyseisten alueiden rakennehaitat ja kohdella niitä edelleen yhtenäisesti.

2.2 **kehottaa** komissiota varaamaan kahteen ehdotettuun erityisvälineeseen, syrjäisimpien alueiden lisäkustannusten tasoittamista koskevaan ohjelmaan ja naapurialueita koskevaan toimintasuunnitelmaan, tarvittavat riittävät määrärahat, jotta näillä välineillä voidaan vastata kaikkien ulkoalueiden todellisiin tarpeisiin, myös niiden alueiden, joiden tulotaso ylittää 75 prosenttia yhteisön keskiarvosta, ja saavuttaa asetetut tavoitteet.

2.3 **muistuttaa**, että kaikilla ulkoalueilla, myös niillä, jotka eivät enää mahdollisesti kuuluisi lähentymistavoitteen piiriin, on edelleen syrjäisen sijaintinsa edellyttämiä investointitarpeita, etenkin tarve investoida perusrakenteisiin. Komitea kehottaa komissiota antamaan sitoumuksen siitä, että alueiden syrjäisestä sijainnista johtuvien rajoitusten poistamiseen tähtäävät investoinnit rahoitetaan erityisohjelmasta.

2.4 **kehottaa** Euroopan komissiota ryhtymään mahdollisimman pian suunnittelemaan syrjäisimpien alueiden naapurialueita koskevan toimintasuunnitelman sisältöä siten, että se koordinoitua tehokkaasti ja johdonmukaisesti unionin muiden ulkopoliittikan ja kehitysyhteistyöpolitiikan välineiden kanssa sekä kauppa- ja tullipoliittikan kanssa. Komitea kehottaa komissiota tekemään selkeitä ehdotuksia näiden välineiden koordinoimiseksi tuoreen naapuruusaloitteen kanssa.

2.5 **korostaa** tarvetta taata, että ulkoalueet sisällytetään unionin uuden alueellisen yhteistyötavoitteen piiriin kuuluvaan rajatylittävän yhteistyön lohkoon. Tämä on välttämätön edellytys, jotta päästään tavoitteeksi asetettuun ulkoalueiden yhdenmääntämiseen maantieteelliseen ympäristöön.

2.6 **esittää** komissiolle, että se tarkistaisi ehdotuksensa sisällyttää perustuslakisopimusta koskevan ehdotuksen määräykset

aluetukien uusiin suuntaviivoihin ja säilyttää nykyinen tukitaso sekä mahdollisuus myöntää toimintatukea muuttamatta sitä väliaikaiseksi tai vähentämättä tuen määrää. Komitea kehottaa komissiota säilyttämään ulkoalueiden erityiskohtelun ja vahvistamaan sitä maatalous- ja kalastusallalle myönnettävissä valtiontuissa.

2.7 **kehottaa** Euroopan komissiota takaamaan ulkoalueiden muista poikkeavien verotusjärjestelmien jatkuvuuden, sillä ne ovat kyseisten alueiden talouskehityksen kannalta keskeisiä välineitä.

2.8 **kehottaa** komissiota täyttämään kaikilta osin Sevillassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston toimeksiannon harjoittamiseen kumppanuutta, jonka avulla syrjäisimmistä alueista laadittu tiedonanto pannaan täytäntöön. Komitea kehottaa komissiota laatimaan todellisen laaja-alaisen strategian, jonka avulla kaikki yhteisön politiikat voidaan mukauttaa ulkoalueiden erityispiirteisiin, ja ehdottamaan erityistoimenpiteitä muissakin alakohteisissa politiikoissa kuin koheesiopolitiikassa.

2.9 **suosittaa** aivan erityisesti, että ulkoalueiden perinteisten tuotannonalojen erityiskohtelu säilytetään ja sitä lujitetaan, tuotantorakennetta pyritään monipuolistamaan ja maataloussektoria nykyaikaistetaan, jotta sen osuus syrjäisimpien alueiden kasvu- ja lähentymisprosessista vahvistuisi.

2.10 **esittää** komissiolle, että se selkiyttäisi ehdotustaan Posei-ohjelman mukauttamisesta, ja kehottaa ehdottamaan pysyviä välineitä sekä varaamaan niihin kyseisen ohjelman kehitystavoitteen mukaiset määrärahat.

2.11 **kehottaa** Euroopan komissiota asettamaan banaanin YMJ:n yhteydessä tullitariffin riittävän korkealle tasolle, jotta yhteisön tuotanto voidaan turvata, ja ehdottamaan tarvittaessa lisätoimenpiteitä tuottajien tukemiseksi.

2.12 **kehottaa** Euroopan komissiota ottamaan sokerialan YMJ:n uudistuksen yhteydessä käyttöön erityistoimenpiteitä, joilla tuetaan syrjäisimpien alueiden sokerialan kehittämistä.

2.13 **kehottaa** Euroopan komissiota ottamaan syrjäisimpien alueiden erityistarpeet huomioon osoittamalla alueille riittävät varat maaseudun kehittämissä politiikassa sekä soveltamalla niihin kaikkiin tulevaan maaseudun kehittämistä rahaston puitteissa heikoimmin kehittyneille alueille kohdennettuja yhteisrahoitus- osuuksia.

2.14 **kehottaa** Euroopan komissiota vauhdittamaan – syrjäisimpien alueiden yhdyntymistä omaan maantieteelliseen alueeseen – koskevan tavoitteen puitteissa – toimintasuunnitelmien toimeenpanoa kullakin niistä maantieteellisistä alueista, joilla syrjäisimpiä alueita sijaitsee, sekä toimimaan yhdessä syrjäisimpien alueiden, asianomaisten jäsenvaltioiden sekä yhteisön ulkopuolisten naapurimaiden kanssa kyseisiä suunnitelmia laadittaessa.

2.15 **kehottaa** Euroopan komissiota ryhtymään uusiin toimenpiteisiin, joilla edistetään paikallisen maataloustuotannon kilpailukykyä, sillä tuotteet joutuvat kilpailemaan samoilla markkinoilla kuin tuotteet, jotka ovat peräisin muista, EU:n kanssa assosiaatiosopimuksen tehneistä maista, kuten Marokosta, EU:n kanssa neuvotteluja käyvistä maista, kuten Mercosur-maista, tai maista, jotka nauttivat suosituimmuusjärjestelmästä, kuten AKT-ryhmän maista.

2.16 **kehottaa** komissiota muotoilemaan kuudennen tutkimusta ja teknologista kehittämistä koskevan puiteohjelman 14 viittauskappaleen siten, että ulkoalueiden osallistumista yhteisön T&K-toimiin helpotetaan ryhtymällä tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotka on mukautettu kyseisten alueiden erityispiirteisiin. Tämä on otettava huomioon tulevaa puiteohjelmaa valmisteltaessa.

2.17 **kehottaa** Euroopan komissiota asettamaan syrjäisimmät alueet etusijalle toteutettaessa tietoyhteiskuntaan ja teknologiseen innovaatioon liittyviä toimia. Nämä alat tarjoavat ulkoalueille todellisen mahdollisuuden, sillä ne saattavat auttaa alueita poistamaan tiettyjä syrjäiselle sijainnille ominaisia haittoja.

2.18 **yhtyy** Euroopan komission käsitykseen kulkuyhteyksien merkityksestä taattaessa syrjäisimpien alueiden pääsy sisämarkkinoille. Komitea suosittaa, että otettaisiin käyttöön tarkoituksenmukaiset mekanismit ja menettelyt ulkoalueiden todelliseksi integroimiseksi yhteisön liikennepolitiikan kaikkiin osaluaisiin.

2.19 **kehottaa** komissiota erityisesti sisällyttämään välittömästi syrjäisimpien alueiden hankkeet Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin ja Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin ja pitämään kyseisiä hankkeita ensisijaisina.

2.20 **muistuttaa**, että ympäristö on syrjäisimpien alueiden kannalta elintärkeä, ja kehottaa Euroopan komissiota ryhtymään mahdollisimman pikaisesti asianmukaisiin toimenpiteisiin, joilla taataan kestävä kehitys muun muassa suojelemalla luonnon monimuotoisuutta, kehittämällä Natura 2000 -verkostoa ja ratkaisemalla jätehuolto.

2.21 **kehottaa** Euroopan komissiota ylipäättään ottamaan huomioon ulkoalueiden ja niiden sijaintivaltioiden yhteiset ehdotukset ja syventämään asianomaisia yhteisön politiikkoja.

2.22 **muistuttaa** tarpeesta suunnitella välineet, joilla yhteisön uusien säännösten vaikutuksia voidaan arvioida jatkuvasti ulkoalueilla, jotta välineillä ei vaaranneta syrjäisimpien alueiden taloudellisen toiminnan kasvua vaan tuetaan sitä tuntuvasti ja kestävästi.

2.23 **toteaa jälleen kerran**, että strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi on taattava toimien tehokas koordinointi etenkin komissiossa, jossa asiasta huolehtii ulkoalueita varten perustettu useista yksiköistä koottu työryhmä. Sen pysyviä resursseja on vahvistettava.

2.24 **painottaa**, että yhteisön toimielinten ja alueiden on laadittava viestintästrategia, jonka kohderyhmänä on Euroopan suuri yleisö ja keskeisenä teemana syrjäisimpien alueiden ongelmat ja niiden omaperäinen eurooppalainen ulottuvuus.

2.25 **kannustaa** ulkoalueita jatkamaan yhteistyötään kaikilla mahdollisilla aloilla ja kehottaa komissiota tukemaan syrjäisimpien alueiden yhteistyötä, jotta ne selviytyvät kaksinkertaisesta haasteestaan: kehittämisestä unionin sisällä ja maailmanlaajuisuudesta.

Bryssel 18. marraskuuta 2004

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Peter STRAUB

Alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus eurooppalaisesta rajaseutuyhteistyöyhtymästä (ERY)"

(2005/C 71/11)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan komission 14. heinäkuuta 2004 hyväksymän ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta rajaseutuyhteistyöyhtymästä (ERY), KOM(2004) 496 lopullinen – 2004/0168 COD,

ottaa huomioon Euroopan komission 15. heinäkuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 159 artiklan kolmannen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon neuvoston 8. marraskuuta 2004 tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon komission jäsenten Michel **Barnier'n** ja Loyola **de Palacion** 8. maaliskuuta 2004 päivätyt kirjeet, joissa he pyytävät lausuntoa unionin uudesta oikeudellisesta välineestä rajanylittävää yhteistyötä varten,

ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan, jossa todetaan seuraavasti: "Neuvosto tai komissio kuulee alueiden komiteaa tässä sopimuksessa määrätyissä tapauksissa sekä muissa aiheelliseksi katsomissaan tapauksissa, erityisesti rajojen yli ulottuvan yhteistyön osalta",

ottaa huomioon Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen III-220 artiklan, jossa esitetään seuraavaa: "Edistääkseen koko unionin sopusointuista kehitystä unioni kehittää ja harjoittaa toimintaansa taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi. – – Asianomaisista alueista kiinnitetään erityistä huomiota maaseutuun, teollisuuden muutosprosessissa oleviin alueisiin sekä vakavista ja pysyvistä luontoon tai väestötilanteeseen liittyvistä haitoista kärsiviin alueisiin, kuten pohjoisimpiin alueisiin, joiden väestöntiheys on erittäin alhainen, sekä saaristo-, rajaseutu- ja vuoristoalueisiin",

ottaa huomioon puheenjohtajansa 5. huhtikuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu "alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka" -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon seuraavat Euroopan parlamentin mietinnöt: yhteisön sisärajoilla sijaitsevien alueiden osalta yhteisön aluepolitiikkaa käsittelevä "Gerlachin mietintö" ⁽¹⁾ vuodelta 1976, rajanylittävän yhteistyön vahvistamista koskeva "Bootin mietintö" ⁽²⁾ vuodelta 1984, Saarlandin-Lothringenin-Luxemburgin aluetta käsittelevä "Schreiberin mietintö" ⁽³⁾ vuodelta 1986, rajanylittävää yhteistyötä sisärajoilla koskeva "Poetschkin mietintö" ⁽⁴⁾, Espanjan ja Portugalin välisen raja-alueen kehittämisohjelmaa koskeva "Chia-brandon mietintö" ⁽⁵⁾ vuodelta 1988, Interreg-yhteisöaloitetta koskeva "Cushnahanin mietintö" ⁽⁶⁾ vuodelta 1990 sekä Interreg II -yhteisöaloitetta käsittelevä "Murun mietintö" ⁽⁷⁾ vuodelta 1994,

ottaa huomioon Euroopan neuvoston Madridissa vuonna 1980 tekemän puiteyleissopimuksen ja siihen myöhemmin (vuosina 1995 ja 1998) liitetyt lisäpöytäkirjat,

ottaa huomioon Euroopan neuvoston alue- ja paikallishallintoasiain kongressin aiheesta "Uusi oikeudellinen väline rajanylittävää yhteistyötä varten" laatiman lausunnon, jonka esittelijä oli Herwig **van Staa** (Itävalta, L, EPP/CD); lausunto esitettiin alueiden komitean "alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka" -valiokunnalle (COTER), ja valiokunnan puheenjohtajisto hyväksyi sen 5. toukokuuta 2004,

⁽¹⁾ EYVL C 293, 13.12.1976.

⁽²⁾ EYVL C 127, 14.5.1984.

⁽³⁾ EYVL C 176, 14.7.1986.

⁽⁴⁾ EYVL C 99, 13.4.1987.

⁽⁵⁾ EYVL C 262, 10.10.1988.

⁽⁶⁾ EYVL C 175, 16.7.1990.

⁽⁷⁾ EYVL C 128, 9.5.1994.

ottaa huomioon Euroopan komission vuonna 2001 esittämän valkoisen kirjan eurooppalaisesta hallintotavasta (KOM(2001) 428 lopullinen), jossa esitetään seuraavaa: ”Komissio tarkastelee, miten valtioiden rajat ylittävän yhteistyön sääntelykehystä voitaisiin tukea paremmin EU:n tasolla. Tarkoitus on esittää parannusehdotuksia vuoteen 2003 mennessä” (kohta 3.1),

ottaa huomioon maaliskuussa 2002 antamansa lausunnon aiheesta ”Rajanylittävän ja alueidenvälisen yhteistyön edistämistä laajentuneessa Euroopan unionissa – suuntaa-antava perusasiakirja tulevaisuutta varten” (CdR 181/2000 fin)⁽⁸⁾,

ottaa huomioon lokakuussa 2001 julkaisemansa tutkimuksen aiheesta ”Alue- ja paikallisviranomaisten euroopanlaajuinen yhteistyö – Uudet haasteet ja yhteistyön kehittämiseksi tarvittavat toimet”, joka laadittiin tiiviissä yhteistyössä Euroopan raja-alueiden liiton (*Association of European Border Regions*, AEBR) kanssa yllä mainitun lausunnon valmistelemiseksi,

ottaa huomioon taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevän kolmannen raportin ”Yhteenkuuluvuutta edistävä uudenlainen kumppanuus: lähentyminen, kilpailukyky ja yhteistyö”, jonka Euroopan komissio hyväksyi 18. helmikuuta 2004 ja jonka päätelmissä todetaan, että komissio aikoo ehdottaa uudeksi oikeudelliseksi välineeksi eurooppalaista yhteistyörakennetta (”rajanylittävä alueellinen viranomaisen”), jotta jäsenvaltiot, alueet ja paikallisviranomaiset voisivat – sekä yhteisön ohjelmiin osallistuessaan että niiden ulkopuolella – käsitellä tavanomaisia oikeudellisia ja hallinnollisia ongelmia, joita syntyy rajanylittävien ohjelmien ja hankkeiden hallinnossa; tavoitteena olisi siirtää viranomaisilta kyseiselle uudelle juridiselle rakenteelle valtuuksia toteuttaa yhteistyötoimia,

ottaa huomioon 16. kesäkuuta 2004 antamansa lausunnon kolmannesta taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevästä kertomuksesta (CdR 120/2004 fin),

ottaa huomioon Euroopan raja-alueiden liiton (AEBR) Euroopan komissiolle laatiman selvityksen aiheesta ”Kohti uudenlaista yhteisön oikeudellista välinettä julkisoikeuteen pohjautuvan alue- ja paikallisviranomaisten Euroopan laajuisen yhteistyön edistämiseksi Euroopan unionissa”, joka perustuu edellä mainitun tutkimuksen yhteydessä alueiden komitean kanssa laadittuun aiempaan selvitykseen,

ottaa huomioon tehtävät, jotka AK:lla on lainsäädäntämenettelyä edeltävässä vaiheessa ja jotka se hoitaa tiiviissä yhteistyössä Euroopan komission kanssa, sekä alue- ja paikallisviranomaisten alustavassa vaiheessa esittämät näkemykset,

ottaa huomioon ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka” -valiokunnan syyskuun 24. päivänä 2004 hyväksymän lausunnon CdR 62/2004 rev. 3, jonka esittelijä oli Burgenlandin osavaltion päämies Hans Niessl (AT/PES),

hyväksyi 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 18. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

Alueiden komitean kanta

ALUEIDEN KOMITEA

1 **suhtautuu myönteisesti** Euroopan komission aikeeseen parantaa kestävästi rajatylittävän, valtioiden välisen ja alueiden välisen yhteistyön (euroopanlaajuinen yhteistyön) oikeudellisia ja institutionaalisia edellytyksiä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Komitea katsoo, että käsillä olevan asetusehdotuksen avulla voidaan yhteistyössä edelleen esiintyviä ongelmia käsitellä aiempaa tehokkaammin.

2 **ehdottaa kuitenkin**, että kaavailtu oikeudellinen väline nimettäisiin ”eurooppalaisen rajaseutuyhteistyöyhtymän” sijasta ”euroopanlaajuinen yhteistyön yhteenliittymäksi” (EYY), sillä tällainen nimitys kuvastaisi myös välineen mahdollista soveltamista valtioiden välisessä ja alueiden välisessä yhteistyössä ehdotetun asetuksen 1 artiklan mukaisesti.

3 **yhtyy** Euroopan komission **näkemykseen** siitä, etteivät jäsenvaltiot yksin pysty riittävällä ja tehokkaalla tavalla kohentamaan euroopanlaajuinen yhteistyön edellytyksiä ja että

yhteisön toimet ovat EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan toisen kohdan (toissijaisuusperiaatteen) mukaisesti perusteltuja, koska toimin liittyy valtiolliset rajat ylittäviä näkökohtia ja koska toimet on selvästi edullisempaa toteuttaa yhteisön tasolla kuin 25 jäsenvaltion tasolla.

4 **on** Euroopan komission kanssa **samaa mieltä** siitä, että EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan kolmannen kohdan (suhteellisuusperiaatteen) mukaisesti asetusehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotetulla asetuksella luodaan euroopanlaajuiselle yhteistyölle pelkät vapaaehtoisuuteen perustuvat puitteet ja asetetaan vain euroopanlaajuinen yhteistyön yhteenliittymän perustamista ja toimintaa koskevat vähimmäisvaatimukset.

5 **on tyytyväinen** siihen, että Euroopan komissio perustaa asetusehdotuksensa EY:n perustamissopimuksen 159 artiklaan ja että tämän oikeusperustan johdosta asetuksen yhteydessä sovelletaan perustamissopimuksen 251 artiklan mukaista yhteispäätösmenettelyä, jonka mukaan neuvosto tekee asiasta määränemistöpäätöksen.

⁽⁸⁾ EYVL C 192, 12.8.2002, s. 37.

6 **on tyytyväinen** siihen, että Euroopan komissio on valinnut säädösmuodoksi asetuksen. Sen johdosta alue- ja paikallisviranomaiset voivat niin halutessaan perustaa euroopanlaajuisen yhteistyön yhteenliittymän ilman yksittäisten jäsenvaltioiden täytäntöönpanotoimenpiteitä tai suostumusta.

7 **pitää kuitenkin tervetulleena**, että alue- ja paikallisviranomaisten lisäksi myös jäsenvaltiot voivat olla euroopanlaajuisen yhteistyön yhteenliittymän osapuolina. Näin ne voivat osaltaan edistää rajatylittävän, valtioiden välisen ja alueiden välisen yhteistyön avulla Euroopan taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

8 **pitää lisäksi myönteisenä**, että ehdotetun asetuksen mukaan EYY:n jäseninä voivat olla jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisviranomaisten lisäksi myös muut paikalliset julkiset elimet.

9 **on tyytyväinen** siihen, että Euroopan komissio on ottanut huomioon alueiden komitean ehdotuksen, jonka mukaan EYY:n tehtäviä ei tulisi rajoittaa vain rajatylittävään yhteistyöhön, vaan sen tulisi voida osallistua myös valtioiden väliseen ja alueiden väliseen yhteistyöhön. Komitea **esittää** kuitenkin, että kyseisen tavoitteen selkeyttämiseksi asetustekstiin tehtäisiin asianmukaiset muutokset edellä asetusehdotuksen otsikkoon esitetyn muutoksen tapaan.

10 **on tyytyväinen** siihen, että asetuksella luodaan yhtenäiset edellytykset EYY:n perustamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa. Komitea kehottaa komissiota varmistamaan, että euroopanlaajuisista yhteistyötä koskevia nykyisiä valtioiden välisiä sopimuksia voidaan edelleen soveltaa.

11 **kannattaa** EYY:n tehtäviä ja toimivaltuuksia koskevaa asetusehdotuksen 3 artiklan 1 kohtaa siinä muodossa kuin Euroopan komissio sen esittää. EYY:n tehtäväkentän määrittely jätetään yhteenliittymän jäsenten vastuulle.

12 **kannattaa** valintamahdollisuutta sovellettavan kansallisen lainsäädännön suhteen. Komitea kehottaa komissiota kuitenkin etsimään mahdollisuuksia, joiden avulla vältetään ristiriitaisuudet voimassa olevan kansallisen lainsäädännön kanssa. Mikäli EYY:n kotipaikka on sellaisessa jäsenvaltiossa, jonka oikeusjärjestelmää ei ole määrä soveltaa, Euroopan komission tulisi ryhtyä tarvittaviin toimiin lainvalintaongelmien välttämiseksi.

13 **suositaa**, että asetukseen sisällytetään säännöksiä, joiden nojalla jäsenvaltiot voivat tarvittaessa ja valtiosääntönsä mukaan säätää asianmukaisesti tehtävien siirrosta EYY:lle sekä EYY:n valvonnasta.

14 **pitää niin ikään myönteisenä**, että EYY voi osallistua sekä yhteisön rahoittamien ohjelmien täytäntöönpanoon että muiden yleisluonteisten, euroopanlaajuisen yhteistyöhön liittyvien toimien toteuttamiseen. Näin annetaan voimakas sysäys euroopanlaajuisen toiminnan jatkokehitykselle. Komitea tähdentää kuitenkin, että kolmansien osapuolten on voitava antaa tehtäväksi yhteisön rahoittamien ohjelmien toteuttaminen, jotta asetusehdotuksen säännökset olisivat tehokkaita.

15 **kannattaa** asetusehdotuksessa esitettyä EYY:n oikeushenkilöyttä, mutta myös sitä, että käytännössä EYY:n tehtävien hoito voidaan osoittaa jollekin yhteenliittymän jäsenelle. Näin voidaan välttää uusien kohtuuttoman byrokraattisten rakenteiden syntyminen.

16 **katsoo kuitenkin**, että EYY:n tehtäviä tulee voida delegoida jollekin yhteenliittymän jäsenelle paitsi kokonaisuutena myös osittain. Komitea **esittääkin**, että 5 artiklan 3 kohdan sanamuotoon tehtäisiin tarvittavat muutokset.

17 **esittää**, että EYY veloitettaisiin kutsumaan koolle jäsentensä edustajien kokous, joka vastaisi siitä, että yhteenliittymän toiminta on avointa ja että sen yhteydessä toteutuvat demokraattisen vastuullisuuden periaatteet.

18 **katsoo**, että asetuksen 6 artiklassa tulee säätää EYY:n johtajan poliittisesta ja oikeudellisesta vastuusta yhteenliittymän edustajakokoukselle.

19 **esittää**, että asetuksen perusteella tehtävistä euroopanlaajuisista yhteistyötä koskevista sopimuksista ilmoitettaisiin yhteenliittymän jäsenten sekä jäsenvaltioiden lisäksi myös alueiden komitealle. Alueiden komitean tulisi laatia EYY-rekisteri, jonka avulla unionin toimielimet, jäsenvaltiot, alue- ja paikallisviranomaiset sekä unionin kansalaiset voisivat saada nopeasti ja kohdennetusti tietoa yhteenliittymistä. Rekisterin avulla voitaisiin lisäksi edistää merkittävällä tavalla parhaiden käytänteiden leviämistä Euroopassa.

Alueiden komitean suositukset

Suositus 1

Otsikko

(Muutetaan lisäksi nimitys ja lyhenne koko tekstissä.)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
-- eurooppalaisesta rajaseutuyhteistyöyhtymästä	-- <u>euroopanlaajuisen yhteistyön yhteenliittymästä (EYY)</u> eurooppalaisesta rajaseutuyhteistyöyhtymästä (ERY)

Perustelu

Jäsenvaltioiden, alueiden ja paikallisviranomaisten yhteistyötä on kolmenlaista: rajat ylittävää, valtioiden välistä ja alueiden välistä. Euroopanlaajuinen yhteistyö on yläkäsite, johon sisältyvät kaikki kolme yhteistyömuotoa. Euroopanlaajuisen yhteistyön yhteenliittymä tulee voida perustaa kaikkia kolmea euroopanlaajuisen yhteistyön muotoa varten.

Suositus 2

(Johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale)

(Muutetaan lisäksi ilmaisut "rajat ylittävä yhteistyö" ja "rajaseutuyhteistyö" sekä "valtioiden välinen ja alueiden välinen yhteistyö" koko tekstissä muotoon "euroopanlaajuinen yhteistyö".)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Perustamissopimuksen 159 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään, että perustamissopimuksessa tarkoitetun taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskevan tavoitteen toteuttamiseksi voidaan päättää mainitun artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetuista rahastojen ulkopuolista erityistoimista. Koko yhteisön sopusointuinen kehitys sekä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittaminen edellyttävät rajaseutuyhteistyön tehostamista. Tässä tarkoituksessa olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden olosuhteiden parantamiseksi, joissa rajaseutuyhteistyötoimia pannaan täytäntöön.	Perustamissopimuksen 159 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään, että perustamissopimuksessa tarkoitetun taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskevan tavoitteen toteuttamiseksi voidaan päättää mainitun artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetuista rahastojen ulkopuolista erityistoimista. Koko yhteisön sopusointuinen kehitys sekä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittaminen edellyttävät <u>valtioiden välisen ja alueiden välisen rajaseutuyhteistyön (jäljempänä 'euroopanlaajuinen yhteistyö')</u> tehostamista. Tässä tarkoituksessa olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden olosuhteiden parantamiseksi, joissa <u>euroopanlaajuisia yhteistyön</u> rajaseutuyhteistyötoimia pannaan täytäntöön.

Perustelu

Sanamuotoa tulee muuttaa edellä mainitulla tavalla suosituksen 1 mukaisesti.

Suositus 3

(Johdanto-osan seitsemäs perustelukappale)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(7) Rajatylittävän yhteistyön esteiden poistamiseksi on unionitasolla otettava käyttöön yhteistyöväline, jonka avulla yhteisön alueella voidaan perustaa yhtymiä, joille annetaan oikeushenkilön asema ja joita kutsutaan nimellä "eurooppalainen rajaseutuyhteistyöyhtymä" (ERY). ERY:n perustaminen on vapaaehtoista.	(7) Rajatylittävän yhteistyön esteiden poistamiseksi on unionitasolla otettava käyttöön yhteistyöväline, jonka avulla yhteisön alueella voidaan perustaa yhtymiä, joille annetaan oikeushenkilön asema ja joita kutsutaan nimellä "euroopanlaajuisen yhteistyön yhteenliittymä" (EYY). EYY:n perustaminen on vapaaehtoista. <u>Kuntien ja/tai alueiden ja/tai valtioiden nykyisiä kahdenvälisiä sopimuksia rajatylittävästä, alueiden välisestä tai valtioiden välisestä yhteistyöstä voidaan edelleen soveltaa.</u>

Perustelu

Asetuksella ei saa rajoittaa nykyisten kahdenvälisten sopimusten, kuten Karlsruhen sopimuksen, tarjoamia oikeudellisia mahdollisuuksia rajaseutuyhteistyöhön.

Suositus 4

(Johdanto-osan kymmenes perustelukappale)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenet voivat päättää perustaa ERY:n erillisenä oikeussubjektina tai delegoida sen tehtävät jollekin jäsenistä.	Jäsenet voivat päättää perustaa EYY:n ERY:n erillisenä oikeussubjektina tai delegoida sen tehtävät jollekin <u>tai joillekin</u> jäsenistä.

Perustelu

Sanamuotoa tulee muuttaa edellä mainitulla tavalla suosituksen 1 mukaisesti.

Suositus 5

(Johdanto-osan yhdestoista perustelukappale)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
– – jäsenvaltioiden sekä niiden alue- ja paikallisviranomaisien aloitteesta rajaseutuyhteistyötoimia, joiden rahoitukseen yhteisö ei osallistu.	– – jäsenvaltioiden <u>ja/tai</u> sekä niiden alue- ja paikallisviranomaisien aloitteesta rajaseutuyhteistyötoimia, joiden rahoitukseen yhteisö ei osallistu.

Perustelu

Euroopanlaajuisen yhteistyön ominaispiirteisiin kuuluu, että alue- ja paikallisviranomaiset osallistuvat (voivat osallistua) siihen myös ilman jäsenvaltiotason mukanaoloa.

Suositus 6

1 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Eurooppalainen rajaseutuyhteistyöyhtymä	Euroopanlaajuisen yhteistyön yhteenliittymä Eurooppalainen rajaseutuyhteistyöyhtymä
Yhteisön alueella voidaan muodostaa yhteistoiminnallinen yhtymä eurooppalaisen rajaseutuyhteistyöyhtymän (jäljempänä "ERY") muodossa tässä asetuksessa säädettyin edellytyksin ja säädettyjä yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen.	Yhteisön alueella voidaan muodostaa yhteistoiminnallinen <u>yhteenliittymä</u> yhtymä euroopanlaajuisen yhteistyön yhteenliittymän (jäljempänä "EYY") eurooppalaisen rajaseutuyhteistyöyhtymän (jäljempänä "ERY") muodossa tässä asetuksessa säädettyin edellytyksin ja säädettyjä yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen.

Perustelu

Sanamuotoa tulee muuttaa edellä mainitulla tavalla suosituksen 1 mukaisesti.

Suositus 7

1 artiklan 3 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
ERY:n tavoitteena on helpottaa ja edistää jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisviranomaisten rajaseutuyhteistyötä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi.	<u>EYY:n</u> ERY:n tavoitteena on helpottaa ja edistää jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisviranomaisten <u>rajat ylittävää, valtioiden välistä ja alueiden välistä rajaseutuyhteistyötä (euroopanlaajuisuista yhteistyötä)</u> taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi.

Perustelu

Sanamuotoa tulee muuttaa edellä mainitulla tavalla suosituksen 1 mukaisesti.

Suositus 8

2 artiklan 3 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenet voivat päättää perustaa ERY:n erillisenä oikeussubjektina tai delegoida sen tehtävät jollekin jäsenistä.	Jäsenet voivat päättää perustaa <u>EYY:n</u> ERY:n erillisenä oikeussubjektina tai delegoida sen <u>tehtävien hoidon tehtävät</u> jollekin tai joillekin jäsenistä.

Perustelu

Sanamuotoa tulee muuttaa edellä mainitulla tavalla suosituksen 1 mukaisesti.

Suositus 9

3 artiklan 1 kohdan ensimmäinen virke

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
ERY huolehtii jäsentensä sille tämän asetuksen mukaisesti uskonnosta tehtävistä.	<u>EYY huolehtii jäsentensä tai kolmansien osapuolten sille sen suostumuksella tämän asetuksen mukaisesti siirtämistä tehtävistä.</u>

Perustelu

Mikäli EYY:n on tulevaisuudessa määrä toteuttaa myös yhteisön rahoittamia ohjelmia, täydennys on välttämätön.

Suositus 10

3 artiklan 3 kohdan toinen alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
ERY:n muodostaminen ei vaikuta sen jäsenten ja jäsenvaltioiden rahoitusvastuuseen yhteisön varojen eikä kansallisten varojen osalta.	<u>EYY:n muodostaminen ei vaikuta sen jäsenten rahoitusvastuuseen yhteisön varojen eikä kansallisten varojen eikä jäsenvaltioiden rahoitusvastuuseen yhteisön varojen osalta. Jäsenvaltiot voivat lainsäädännön tai sopimuksen mukaisesti vapaasti asettaa EYY:n ammatilliseen ja oikeudelliseen valvontaansa. Valvonnasta voi huolehtia joko yksi jäsenvaltioista tai se voidaan toteuttaa yhteisön tasolla.</u>

Perustelu

On itsestään selvää, että jäsenvaltioilla on rahoitusvastuu kansallisiin parlamenteihinsa nähden kansallisten varojen osalta, eikä sitä luonnollisestikaan tarvitse mainita asetusehdotuksessa. Mikäli jäsenvaltioilla (ja federalistissa valtioissa toimivaltaisilla osavaltioilla) on määrä olla rahoitusvastuu myös yhteisön varojen osalta, on jäsenvaltioiden ehdottomasti voitava valvoa laaja-alaisesti EYY:itä. Muutoin jäsenvaltioilla olisi laaja vastuu tilanteista, joihin ne eivät voi lainkaan vaikuttaa.

Suositus 11

4 artiklan 8 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Sopimus on annettava tiedoksi kaikille ERY:n jäsenille ja jäsenvaltioille.	<u>Sopimus on annettava tiedoksi kaikille EYY:n ERY:n jäsenille, ja jäsenvaltioille ja alueiden komitealle. Komitea kirjaa sen julkiseen rekisteriin, joka käsittää kaikki euroopanlaajuisia yhteistyötä koskevat sopimukset.</u>

Perustelu

EY:n perustamissopimuksen avoimuusmääräysten johdosta AK katsoo velvollisuudekseen tarjota asiantuntevasta keskitetystä ja helposti lähestyttävällä tavalla sekä unionin kansalaisille että Euroopan komission yksiköille. Lisäksi sen tulee varmistaa, että alue- ja paikallistasoa ja siis myös paikallisia asukkaita kiinnostavat tiedot ovat aina saatavilla.

Suositus 12

5 artikla ja kaikki asiaa koskevat kohdat

AK:n muutosehdotus koskee vain saksankielistä toisintoa.

Bryssel 18. marraskuuta 2004

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Peter STRAUB

Alueiden komitean 18. marraskuuta antama päätöslauselma Turkin liittymistä Euroopan unioniin koskevien neuvottelujen aloittamisesta

(2005/C 71/12)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

- **ottaa huomioon** Euroopan komission 6. lokakuuta 2004 julkistaman tiedonannon ”Euroopan komission suositus Turkin edistymisestä Euroopan unioniin liittymisen valmisteluissa” (COM(2004) 656 final),
 - **ottaa huomioon** vuoden 2004 määräaikaiskertomuksen Turkin edistymisestä Euroopan unioniin liittymisen valmisteluissa (SEC(2004) 1201),
 - **ottaa huomioon** ”ulkosuhteet”-valiokuntansa sekä Turkin kuntaliiton 11. lokakuuta 2004 hyväksymän Ankaran julistuksen,
 - **ottaa huomioon** ulkosuhdestrategiansa, jonka komitea hyväksyi Haagissa 21. lokakuuta 2004 pitämässään työvaliokunnan ylimääräisessä kokouksessa,
- 1) **kannattaa** Turkin jäsenyyshakemusta samoin edellytyksin kuin muiden Euroopan maiden jäsenyyshakemuksia.
 - 2) **aikoo esittää** kantansa Turkin jäsenyyteen alueellisesta ja paikallisesta näkökulmasta asianmukaisina ajankohtina tulevaisuudessa sekä kehottaa Euroopan komissiota kuulemaan komiteaa tulevista määräaikaiskertomuksista.
 - 3) **toteaa**, että Turkin viranomaisten viime vuosina toteuttamat uudistustoimet ovat auttaneet Turkkiä sen pyrkiessä täyttämään Kööpenhaminan kriteerit ja helpottavat päätöstä, jossa puollettaisiin neuvottelujen aloittamista Turkin liittymisestä EU:hun.
 - 4) **kannustaa** Turkin hallitusta jatkamaan haasteellisia uudistuksiaan niin, että ne pannaan täytäntöön kokonaisuudessaan mahdollisimman nopeasti peruuttamattomalla ja kestäväällä tavalla.
 - 5) **suhtautuu myönteisesti** Turkissa aloitettuihin hallinnonhajauttamistoimiin, joiden on oltava paikallisen itsehallinnon peruskirjan periaatteiden mukaisia, sekä paikallishallinnon uudistamista koskevan lain hyväksymiseen vuonna 2004 – siinä vahvistetaan paikallisyhteisöjen olemassaolo pienimpänä organisatorisena yksikkönä – ja jää odottamaan lain varsinaista täytäntöönpanoa sekä vastaavia toimenpiteitä alueellisen tason osalta.

- 6) **uskoo**, että julkishallinnon uudistuspaketti, joka sisältää ennen muuta puitelain julkisen sektorin uudistamisesta, lain läänien erityishallinnosta sekä kuntia ja suurkaupunkikuntia koskevan lain, hyväksytään nopeasti se jälkeen, kun paikallis- ja alueviranomaisten järjestöjä ja kansalaisyhteiskuntaa on asianmukaisesti kuultu ja kun paketti on todettu olevan perustuslain mukainen; **painottaa** tarvetta tarjota asianomaisille paikallisviranomaisille tarvittavat rahoitus- ja henkilöresurssit, jotta uudistukset pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön, erityistä huomiota kiinnitetään Turkin muita heikommin kehittyneiden alueiden taloudelliseen ja sosiaaliseen kehittämiseen ja jotta laaditaan lainsäädäntökehys alueellista kehittämiss politiikka varten.
- 7) **tähdentää**, että kyseisten uudistusten menestyksellä toteuttaminen tukisi Turkin pyrkimyksiä liittyä EU:hun tulevaisuudessa, ja **kannattaa** sen johdosta **painokkaasti** Euroopan komission näkemystä siitä, että on laadittava vaikutusanalyysi, täytäntöönpanosuunnitelma sekä budjetti- ja verotuskehys.
- 8) **suhtautuu myönteisesti** Euroopan komission ehdottamaan kolmen pilarin strategiaan ja **sitoutuu** toimimaan aktiivisesti kolmanteen pilariin liittyvien asioiden yhteydessä. Kolmannella pilarilla vahvistetaan poliittista, kulttuurista, yhteiskunnallista ja uskonnollista vuoropuhelua, joka tuo ihmisiä lähemmäksi toisiaan; **suosittelee** vuoropuhelun syventämistä edelleen AK:n sekä Turkin paikallisviranomaisten välillä tukeutumalla AK:n aiemmin entisten ehdokasmaiden kanssa hankkimaan kokemukseen, paikallisdemokratian kunnioittamista ja aluekohtaisen hallinnonhajauttamisen toteutumisen takaamista ajatellen. Eurooppa-neuvoston Turkia koskevan päätöksen perusteella alueiden komitea otaksuu Turkin hallituksen, ministerineuvoston ja assosiaationeuvoston ehdottavan Turkin paikallis- ja alueviranomaisten ja alueiden komitean välisen neuvoo-antavan sekakomitean perustamista.
- 9) **kannustaa** Turkia **voimakkaasti** ryhtymään tarvittaviin toimiin, jotta tämä ratkaisisi edelleen avoinna olevat huolestuneisuutta aiheuttavat kysymykset, joita on tähdennetty Euroopan komission suosituksessa ja jotka koskevat erityisesti seuraavia seikkoja: ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja perusvapauksien käyttäminen; kaikkinaisen kidutuksen ja pahoinpitelyn tinkimätön vastustaminen; kaikkien vähemmistöjen mahdollisuus nauttia oikeuksista ja vapauksista täysipainoisesti; kaikkien uskontojen kunnioittaminen (etenkin kysymys kaikkien kirkkokuntien tasa-arvoisesta oikeudellisesta asemasta); kaikenlaisen naisiin kohdistuvan syrjinnän ja väkivallan tinkimätön vastustaminen sekä lapsityövoimaa koskevien ILO:n normien noudattaminen.
- 10) **kehottaa** Turkin hallitusta antamaan määrätietoisensa tukensa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin johdolla toteutettaville uusille pyrkimyksille sellaisen ratkaisun löytämiseksi Kyproksen ongelmaan, joka on Yhdistyneiden Kansakuntien päätöslauselmien, yhteisön säännösten sekä eurooppalaisten arvojen ja periaatteiden mukainen.
- 11) **toteaa** Euroopan komission tiedonannossa yksilöidyt, Turkin jäsenyyteen liittyvistä tulevaisuudennäkymistä aiheutuvat erityiset haasteet, jotka liittyvät yhteisen maatalouspolitiikan, koheesio- ja sosiaalipolitiikan sekä työntekijöiden vapaan liikkuvuuden soveltamiseen tulevaisuudessa.
- 12) **painottaa** Euroopan unionin yleistavoitetta jatkaa yhdentymistä kohti yhteisten arvojen mukaista poliittista unionia ja **korostaa** erityisesti, että on kiireellisesti luotava välttämättömät rahoitukselliset, institutionaaliset sekä taloudelliset edellytykset unionin valmistelemiseksi menestykselliseksi uutta laajentumista varten.
- 13) **kiinnittää huomiota** Euroopan komission päätelmään, jossa se toteaa suositteluvansa neuvottelujen keskeyttämistä siinä tapauksessa, että unionin perustana olevia vapauden, demokratian, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen tai oikeusvaltion periaatteita rikotaan vakavalla tavalla tai toistuvasti, ja **painottaa** komission näkemystä siitä, että Turkin liittymisneuvottelut ovat avoin prosessi, jonka tuloksia ei voida taata etukäteen.
- 14) **valtuuttaa** puheenjohtajansa välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston Brysselissä 17. joulukuuta pidettävää kokousta silmällä pitäen Euroopan unionin neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan komissiolle sekä Turkin parlamentille ja hallitukselle.

Bryssel 18. marraskuuta 2004

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Peter STRAUB

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – nopeiden yhteyksien Eurooppa: kansalliset laajakaistastrategiat”

(2005/C 71/13)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle aiheesta ”Nopeiden yhteyksien Eurooppa: kansalliset laajakaistastrategiat” KOM(2004) 369 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 13. toukokuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 20. huhtikuuta 2004 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Lissabonin strategian, jonka mukaisesti Euroopan unionista on tarkoitus tulla ”vuoteen 2010 mennessä maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietoon perustuva talous, joka kykenee ylläpitämään kestävää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta”.

ottaa huomioon Barcelonassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston komissiolle antaman kehotuksen laatia eEurope-toimintasuunnitelma, jonka painopisteinä ovat ”laajakaistaverkkojen laaja levinneisyys ja käyttö koko unionissa vuoteen 2005 mennessä, Internetin Ipv6-yhteyksikäytännön kehittäminen” sekä ”verkkojen turvallisuus ja tietoturva, sähköinen hallinto, tietotekniikkaa hyödyntävä opiskelu, sähköinen terveydenhuolto ja sähköinen kaupankäynti”⁽¹⁾.

ottaa huomioon tämän seurauksena toukokuussa 2002 hyväksytyyn eEurope 2005 -toimintasuunnitelman. Sen keskeisiä tavoitteita olivat uusien palvelujen luominen ja käytön stimulointi, ja se vahvistettiin Sevillan kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa⁽²⁾. Toimintasuunnitelman yleisillä tavoitteilla pyritään siihen, että Euroopassa pitäisi vuoden 2005 loppuun mennessä olla uudenaikaiset sähköiset viranomaispalvelut (sähköinen hallinto, terveydenhuolto ja opiskelu) ja dynaaminen ympäristö sähköiselle liiketoiminnalle, joka perustuu laajalti levinneisiin ja kilpailukykyisesti hinnoiteltuihin laajakaistayhteyksiin sekä turvalliseen verkkoinfrastruktuuriin.

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean alustavan lausuntoluonnoksen aiheesta ”Nopeiden yhteyksien Eurooppa: sähköisen viestinnän viimeaikainen kehitys” KOM(2004) 61 lopullinen⁽³⁾.

ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi aiheesta ”Yleiseurooppalaisten julkishallinnon sähköisten palveluiden yhteentoimiva tarjoaminen viranomaisille, yrityksille ja kansalaisille (IDABC)” KOM(2003) 406 lopullinen – 2003/0147 COD,

ottaa huomioon lausuntonsa IDA-ohjelman arvioinnista ja IDA-ohjelman toisesta vaiheesta (CdR 44/98 lopullinen)⁽⁴⁾,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan syyskuun 22. päivänä 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 257/2004 rev. 2, jonka esittelijä oli Tomaž Štebe, Mengešin kunnanjohtaja (SI-EPP),

⁽¹⁾ Puheenjohtajan Päätelmät, Barcelonan Eurooppa-neuvosto, kohta 40, http://europa.eu.int/european_council/conclusions/index_fi.htm.

⁽²⁾ ”eEurope 2005: Tietoyhteiskunta kaikille”, KOM(2002) 263 lopullinen.

⁽³⁾ R/CESE 880/2004 – TEN 189/2004.

⁽⁴⁾ EYVL C 251, 10.8.1998, s. 1.

sekä katsoo seuraavaa:

1. Euroopan laajuisen verkkoinfrastruktuurin tasa-arvoisuudelle, puolueettomuudelle ja digitaalisuudelle rakentuva nopeiden yhteyksien saatavuus on kunnianhimoinen tavoite ja keskeistä koko Euroopalle ja EU:n eli nykyisten jäsenvaltioiden ja kaikkien tulevien hakijamaiden kaupunki- ja maaseutukuntien, elinkeinoelämän ja kansalaisten yhdistämiselle.
2. On ratkaisevan tärkeää, että uudelle ja nykyiselle liiketoiminnalle sekä uudenaikaisille julkisille palveluille on olemassa tehokas ja uudenaikainen verkkoinfrastruktuuri.
3. Yhtäläisten tietoyhteiskuntaan liittyvien mahdollisuuksien eli palvelujen saatavuuden käyttäjätyyppistä, yhteiskunnallisesta statuksesta ja sijainnista riippumatta tulisi olla Euroopan unionin kansalaisten perusoikeuksia.
4. Verkkoinfrastruktuuri tulisi käsittää ja sitä tulisi hallita yhteiskunnassa samalla tavalla kuin veden ja sähkön saatavuutta.

hyväksyi 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 18. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1 Alueiden komitean kanta

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **pitää tervetulleena** komission tiedonannossa ”Nopeiden yhteyksien Eurooppa: kansalliset laajakaistastrategiat” tehdyn analyysin ja päätelmien johdonmukaisuutta ja selkeyttä. Tiedonanto liittyy läheisesti aiemmassa komission tiedonannossa ”Nopeiden yhteyksien Eurooppa: sähköisen viestinnän viimeaikainen kehitys”⁽⁵⁾ tehtyyn analyysiin ja suosituksiin sekä asiakirjassa ”eEurope 2005 -toimintasuunnitelma: Päivitys” ehdotettuihin toimenpiteisiin.

1.2 **katsoo**, että laajakaistan käytön edut ovat merkittäviä taloudessa ja yhteiskunnassa. Kokemukset laajakaistan käyttöönoton huomattavasta kasvusta ovat hyvin rohkaisevia. Laajakaistayhteyksien määrä 15 jäsenvaltion EU:ssa kaksinkertaistui vuonna 2003. eEurope-toimintasuunnitelman tavoitteisiin nähden niiden määrä on kuitenkin vielä vaatimaton kaupunkien ja instituutioiden ulkopuolella, erityisesti maaseutualueilla ja heikommassa tai epäsuotuisassa asemassa olevilla alueilla.

1.3 **on vakuuttunut** siitä, että eEurope-toimintasuunnitelman ajantasaistaminen ja 25 EU-jäsenmaan laajennetut kansalliset laajakaistastrategiat stimuloivat uudenaikaisen ja luotettavan eurooppalaisen verkkoinfrastruktuurin kehittämistä hallinnolle, elinkeinoelämälle ja kansalaisille nopealla aikataululla.

⁽⁵⁾ ”Avaruus: laajentuvan unionin uusi eurooppalainen ulottuvuus – Toimintasuunnitelma Euroopan avaruuspolitiikan toteuttamiseksi”, KOM(2003) 673 lopullinen ja ”Nopeiden yhteyksien Eurooppa: sähköisen viestinnän viimeaikainen kehitys”, KOM(2004) 61 lopullinen.

1.4 **toteaa**, että verkkoinfrastruktuuria koskevien strategioiden ja toimenpiteiden, erityisesti runkoverkon ja laajakaistaväylien rakentamisen kaupungeissa ja maaseutukunnissa sekä infrastruktuurin sähköisten palvelujen kehittämisen, tulisi olla kunnianhimoista ja ottaa huomioon teknologiset ja kaupalliset edut. Sitä tulisi rahoittaa paikallisten, valtakunnallisten ja EU-tahojen julkisella rahoituksella samoin kuin (kansallisia) teitä, valtateitä tai muuta perusinfrastruktuuria.

1.5 **katsoo**, että komission tulee jatkaa syytöitä sellaisia sääntelyviranomaisia vastaan, jotka eivät toimi tehokkaasti tai kohtuullisen ajan kuluessa hallitsevassa asemassa olevia verkkooperaattoreita tai palveluntuottajia vastaan. Tällainen tilanne estää yhtäläiset mahdollisuudet ja tehokkaan kilpailun verkkoinfrastruktuurin alalla sekä valtakunnallisella että paikallisella tasolla.

1.6 **pitää tervetulleena** Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2003 vahvistamaa Euroopan kasvualoitetta. Siinä korostetaan rakennerahastojen kaltaisten rahoitusvälineiden mahdollisuuksia laajakaistayhteyksien saatavuuden varmistamisessa, kuten jo eEurope 2005 -ohjelmassa ehdotettiin⁽⁶⁾. Uudet digitaalisen kahtiajaon torjumiseen tähtäävät ns. pikäkäynnistysprojektit jouduttavat laajakaistayhteyksien tarjontaa epäsuotuisassa asemassa olevilla alueilla, joilla taloudelliset perusteet eivät päde.

1.7 **kannattaa** komission ehdotuksia sähköisen viestinnän alan tukemisesta unionin rakennerahastojen avulla maaseutualueilla ja taantuvilla kaupunkialueilla⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ Ks. ”Sähköinen viestintä: tie osaamistalouteen”, KOM(2003) 65 lopullinen ja ”Euroopan kasvualoitte”, KOM(2003) 690 lopullinen.

⁽⁷⁾ ”Guidelines on Criteria and Modalities of Implementation of Structural Funds in Support of Electronic Communications” (Sähköiselle viestinnälle rakennerahastoista myönnettävän tuen perusteita ja yksityiskohtaisia sääntöjä koskevat suuntaviivat), SEC(2003) 895, http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/working/doc/telecom_en.pdf.

1.8 **toivoo**, että tietoyhteiskuntaa ja verkkoinfrastruktuuria koskeva komission politiikka edistää ja tukee innovatiivisten palveluiden kehittämistä ja vanhentuneiden teknologioiden korvaamista sekä tuo esiin uusia kilpailukykyisiä ja pitkälle edistyneitä kaupallisia ja julkisia sähköisiä palveluita elinkeinöelämän, kansalaisten ja hallinnon tarpeisiin.

1.9 **pitää tervetulleena** komission toimintaa kriittisissä kysymyksissä, jotka haittaavat hyvien kokemusten siirtoa (esimerkiksi onnistuneiden ratkaisujen uudelleenkäytön oikeudelliset näkökohdat, järjestelmien omistus ja niiden suhde noudatettaviin julkisiin tarjouspyyntömenettelyihin sekä julkisen ja yksityisten sektorin kumppanuuksien perustamisen menetyt⁽⁸⁾).

1.10 **tukee** kansalaisten valistamista ja rohkaisemista uusien palveluiden ja teknologioiden käyttöön. Laajakaistayhteyksiä pitäisi hyödyntää uusien ja yhä kehittyneempien palveluiden välittämiseksi kansalaisille.

1.11 **pitää tervetulleena** julkishallinnon toimia euroopalaisen verkkoinfrastruktuurin rakentamiseksi ja kehittämiseksi, koska siten luodaan kilpailukykyinen perusta Euroopan kaupallisille ja laajoille julkisille palveluille. Julkisen rahoituksen avulla kehitettävät sähköiset palvelut täydentävät merkittävästi kaupallisia sijoituksia, helpottavat yksityisen sektorin aloitteellisuutta ja tukevat EU-alueen yrityksiä maailmanlaajuisissa kilpailussa.

1.12 **on hyvillään** siitä, että Euroopan komissio pitää verkkoinfrastruktuurin turvallisuutta ja Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston (EUNISA) perustamista tärkeänä.

1.13 **kannattaa** laajakaistan määrittämistä tässä lausunnossa esitetävän tietoinfrastruktuurin perusteellisen tulkinnan pohjalta. Olemassaolevia toimintamuotoja ja ohjelmia (eEurope, IST, IDA, eTEN, DRM, IPR⁽⁹⁾) tulisi selkiyttää, yksinkertaistaa, määritellä uudelleen ja täydentää.

1.14 **katsoo**, että selonteossa käytetty "laajakaistan" määritelmä on hyvä lähtökohta: sillä tarkoitetaan "useita teknologioita, joita on kehitetty tukemaan innovatiivisten vuorovaikutteisten palvelujen toimittamista, joihin sisältyy aina auki-ominaisuus, jotka tarjoavat mahdollisuuden suureen ja ajan mittaan kasvavaan kaistanleveyteen ja jotka mahdollistavat sekä puheensiirto- että datapalvelujen samanaikaisen toimittamisen".

⁽⁸⁾ Huomattakoon, että komissio valmistelee vihreää kirjaa julkisten ja yksityisten tahojen kumppanuuksista Euroopan unionissa.

⁽⁹⁾ "Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien hallinnointi sisämarkkinoilla" KOM(2004) 261 lopullinen.

1.15 **ehdottaa**, että laajakaistan määritelmään infrastruktuurina ja nopeana tietoliikenneverkkona lisättäisiin sähköisten palvelujen reaaliaikaisessa, turvallisessa ja luotettavassa tiedonsiirrossa tarvittavat tärkeät työvälineet, palvelut ja järjestelmät (EII-peruspalvelujärjestelmä).

1.16 **kannattaa** nopeisiin Internet- tai laajakaistayhteyksiin liittyvien pakollisten, esimerkiksi viivästystä tai elpymistä koskevien määritelmien lisäämistä.

1.17 **ehdottaa** käynnistettäväksi uutta *Digital Opportunity Information Technology* -aloitetta (DOIT), jolla tuettaisiin verkkoinfrastruktuurin yleistä käyttöönottoa sekä nykyistä tai uutta taloudellista toimintaa koulutuksen, kampanjoinnin ja rahoituksen avulla ja jossa kiinnitettäisiin erityishuomiota heikommin kehittyneisiin alueisiin.

1.18 **kannustaa** paikallisviranomaisia suunnittelemaan ja rakentamaan tietoliikennekaapeleita ja maanalaisia johtoja katuja ja teitä rakennettaessa tai korjattaessa tai asentamaan ne yhdessä muun kaapeloinnin ja kunnallistekniikan (katuvalojen, voimakaapelien) kanssa pitkän tähtäimen sijoituksena.

1.19 **kannustaa** paikallisviranomaisia ja Euroopan komissiota arvioimaan mallia, jossa yksi yhtiö (tai paikallisviranomaisen tai -viranomaisen) rakentaa, omistaa ja ylläpitää verkkoinfrastruktuuria. Muut palveluntarjoajat voisivat käyttää infrastruktuuria tasavertaisuuden pohjalta. Tämän strategian päätavoitteena olisi lisätä kustannuskilpailua ja palveluntarjoajien laatua antamalla kaikille samat, tasapuoliset mahdollisuudet asiakkaiden tavoittamiseen.

1.20 **kannattaa** kilpailun lisäämistä helpottamalla ja nopeuttamalla infrastruktuuria ja taajuuksia varten tarvittavien lupien saantia.

1.21 **kannattaa** standardeja ja perussovelluksia (yleisiä verkkopalveluita), jotka perustuvat yleisiin ja yhteensopiviin tietomalleihin ja ominaisuuksiin. Esimerkkejä näistä ovat GIS-paikkatietojärjestelmä, 3D ja VR-visualisointitekniikka aluesuunnittelua ja elvyttämispolitiikkaa varten; alue-, kiinteistö- ja kunnallisen infrastruktuurin hallinta; hajautettu ja rekisteröity pääsy julkisiin tietokantoihin sekä tietojen päivitys; kotona tai työpaikalla saatavissa olevat julkishallinnon palvelut sekä liikenteenvalvonta; ruuhkien hallinta ja tiemaksujen maksaminen etätunnistimia käyttäen.

1.22 **kannattaa** verkkoinfrastruktuuria koskevia yhä kunnianhimoisempia tavoitteita yhteyksille, yhdistettävyydelle, suoritusteholle, saatavuudelle ja kohtuuhintaisuudelle seuraavissa tapauksissa:

a) kaikki eurooppalaisten loppukäyttäjien yhteydet on muodostettu kaksisuuntaisen viestintäyhteyden mahdollistavilla, nopeudeltaan vähintään 10 Mbps:n valokuitukaapeleilla, paitsi sellaisissa tapauksissa, joissa taloudellisuus ja tiedonsiirron optimaalisuus (maantiede tai käyttäjän tarpeet) vaativat muita ratkaisuja, esimerkiksi nopeita kuparijohdinyhteyksiä, kiinteän verkon langatonta yhteyttä tai satelliittiyhteyksiä:

25 % – vuoden 2006 loppuun mennessä

70 % – vuoden 2010 loppuun mennessä

b) kaistanleveys ja saatavuus IP-yhteyksien takaamiseksi liikkuville käyttäjille – vuoden 2006 loppuun mennessä

c) kapasiteetiltaan 10 Mbps:n laajakaistayhteyksien kohtuullinen kuukausikohtainen hinnoittelu, turvalliset ja luotettavat Internet-yhteydet ja verkossa tapahtuvat liiketoimet, monimuotoiset IP-palvelut, digitaaliset televisio- tai radiolähetykset (digitaaliseen sisältöön kohdistuvat oikeudet eivät kuulu hintaan) – vuoden 2006 loppuun mennessä.

1.23 **kannattaa** seuraavia eurooppalaisen verkkoinfrastruktuuriin kuuluvia (EII) strategioita:

a) sähköinen, turvallinen ja varmennettu multimediatiedon ja dokumenttien siirto – vuoden 2006 loppuun mennessä

b) hajautettu, yhteentoimiva, monitahoinen, hierarkkinen tietojen käytettävyys ja niiden päivittäminen – vuoden 2007 loppuun mennessä

c) virtuaalinen tai simuloitu ympäristö sekä tosiaikainen käsittely ja valvonta – vuoden 2008 loppuun mennessä.

1.24 **kannattaa** EII-palvelujärjestelmää, johon liittyy

a) unionin alueella käytettävien julkisten ja yksityisten tunniste- ja varmennejärjestelmien yhteentoimivuus

b) käyttö- ja hallintokuluiltaan hyvin huokea eMoney/ePay-palvelu

c) etähoito (sähköinen terveydenhuolto), etäopiskelu

d) verkkoyhteisö: telemittaus, prosessin säätö, rakentaminen ja laiteympäristön ylläpito.

1.25 **on huolestunut** siitä, että perinteisessä puhelinverkossa kuparijohtimien kautta tapahtuva tiedonsiirto on käymässä vanhanaikaiseksi tai tulossa ankan hintakilpailun piiriin (tilaajayhteyksien vapauttaminen kilpailusta). Valtiot eivät huolehdi tarvittavista rakenneuudistuksista ja harjoittavat puolueellista toimintaa hidastamalla uudenaikaisen tietoinfrastruktuurin käyttöönottoa.

2 Alueiden komitean suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **suosittelee**, että komissio valvoisi säännösten toteutusta seuraavin tavoin:

a) Infrastruktuurin yhteiskäyttöön liittyvää kilpailua valvotaan ja tuetaan kulujen suhteen puolueettomalla tavalla operattorista tai palveluntarjoajasta riippumatta.

b) Kansalliset sääntelyviranomaiset hyväksyvät taajuuksien valinnat kiinteitä langattomia yhteyksiä varten ja alentavat lupamaksuja maatalousalueilla tai asemaltaan epäsuotuisilla alueilla.

2.2 **suosittelee**, että komissio tukisi EII:n rahoitusta seuraaviin tarkoituksiin:

a) johtojen rakentaminen

b) palvelujärjestelmien kehittäminen

c) kaapelointi ja verkkolaitteet maaseutualueilla ja asemaltaan epäsuotuisilla alueilla

d) lupamaksujen alentaminen asemaltaan epäsuotuisilla alueilla kansallisten sääntelyviranomaisten toimesta.

2.3 **suosittelee**, että Euroopan komissio korostaisi loka-kuussa 2004 julkaistavassa nopeiden yhteyksien viestintästrategioita käsittelevässä asiakirjassa (25 EU-maata ja uudet ehdokkaat) kunnianhimoisen ja kauaskantoisen teknologisen kehityksen merkitystä Euroopan tietoinfrastruktuurissa.

Bryssel 18. marraskuuta 2004

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Peter STRAUB

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – eEurope 2005 -toimintasuunnitelma: Päivitys”

(2005/C 71/14)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – eEurope 2005 -toimintasuunnitelma: Päivitys (KOM(2004) 380 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 17. toukokuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää asiasta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 20. huhtikuuta 2004 tekemän päätöksen antaa ”kulttuuri ja koulutus”-valiokunnan tehtäväksi laatia aiheesta lausunto,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”eEurope 2005: Tietoyhteiskunta kaikille” (CdR 136/2002 fin) (1),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Sähköisen hallinnon merkitys huomisen Euroopassa”,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus”-valiokunnan 22. syyskuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 193/2004 rev. 2, jonka esittelijä on Sauvon kunnanvaltuuston ja Varsinais-Suomen liiton valtuuston puheenjohtaja Risto **Ervelä** (FI/ELDR),

katsoo,

- 1) että tieto- ja viestintätekniikalla on merkittävä rooli Lissabonin strategiaan liittyvien taloudellisten, yhteiskunnallisten ja kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa,
- 2) että tärkeimpänä tavoitteena tulee pitää sosiaalisesti ja alueellisesti tasa-arvoisen eurooppalaisen tietoyhteiskunnan kehittämistä,

hyväksyi 17.–18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 18. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1 Alueiden komitean kanta

Sosiaalisesti ja alueellisesti tasa-arvoinen tietoyhteiskunta

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **yhtyy** eEurope-toimintasuunnitelman väliarvioinnisakin esitettyyn huoleen digitaalisen kahtiajaon aiheuttamien ongelmien vaikutuksista ja **on tyytyväinen** siitä, että komissio – kun otetaan huomioon alueiden välinen epätasapaino sekä sähköisten palveluiden tarjontaan liittyvät mahdollisuudet saatavuuden parantamiseksi kaikkien osalta – on ottanut tietoyhteiskuntaan osallistumisen sekä sosiaalisen koheesion uudeksi painopisteeksi päivitettävässä toimintasuunnitelmaa lausunnon kohteena olevalla tiedonannolla.

1.2 **katsoo**, että laajakaistapalveluiden saatavuudessa ja hinnoittelussa vallitsevat alueelliset erot ovat nousseet keskeiseksi esteeksi mahdollisuudelle osallistua tasa-arvoisesti tietoyhteiskuntaan ja **pitää tärkeänä** tähän ongelmaan keskittyvän, digitaalista kahtiajakoa käsittelevän foorumin työn käynnistymistä mahdollisimman pikaisesti.

(1) EUVL C 128, 29.5.2003, s. 14.

1.3 **toteaa** komission esittämien, tietoyhteiskuntaan osallistumista kiihdyttävien toimenpiteiden olevan sinänsä tarkoituksenmukaisia, mutta **epäilee** niiden vaikuttavuutta lyhyellä tähtäimellä, ja **katsoo**, että digitaalisen syrjäytymisen välttämiseksi on ainakin toistaiseksi varmistettava myös kansalaisten mahdollisuus saada välttämättömiä palveluita perinteisillä tavoilla.

Tieto- ja viestintätekniikka ja Lissabonin strategia

ALUEIDEN KOMITEA

1.4 **yhtyy** komission näkemykseen siitä, että tieto- ja viestintätekniikan avulla on pystytty kasvattamaan tuottavuutta ja lisäämään osallistumismahdollisuuksia, mutta **korostaa**, että mahdollisuuksista on tältä osin esimerkiksi julkisessa hallinnossa hyödynnetty vasta vähäinen osa. Se ei koske ainoastaan toimimista sähköisten palvelujen tarjoajana tietyillä aloilla, vaan myös toimimista investoijana yhteisön kilpailulainsäädäntökehityksen mukaisesti sellaisilla alueilla, joilla kysyntä voi olla riittämätöntä kaupallisten sijoittajien houkuttelemiseksi.

1.5 **katsoo**, että sekä alkuperäisessä eEurope-toimintasuunnitelmassa että sen päivityksessä esitetyt toimenpiteet korostavat sähköisten palvelujen kehittämistä, vaikka tieto- ja viestintätekniikan avulla tapahtuva julkisen hallinnon toiminnan tehostaminen edellyttääkin lisäksi merkittäviä muutoksia organisaatioiden toiminnassa ja niiden välisessä yhteistyössä.

1.6 **tukee** tiedonannossa esitettyjä ajatuksia siitä, että vuoden 2005 jälkeen unionin tietoyhteiskuntapolitiikka liitettäisiin horisontaalisesti tiiviimmin Lissabonin strategian eri osaluoksiin siten, että taloudellisten ja yhteiskunnallisten tavoitteiden lisäksi myös tieto- ja viestintätekniikan ja kestävä kehityksen välinen suhde tulisi nykyistä paremmin huomioiduksi.

Laajentumisen vaikutukset

ALUEIDEN KOMITEA

1.7 **arvostaa** sitä, että komissio on nopeasti reagoinut laajentumisen aiheuttamiin tarpeisiin päivittämällä eEurope-toimintasuunnitelmaa.

1.8 **toteaa**, että erot vertailuanalyseissä käytetyillä indikaattoreilla mitattuna ovat laajentumisen vuoksi kasvaneet sekä jäsenvaltioiden kesken että etenkin alueiden välillä, ja tervehtii tyydytyksellä komission lupaamia toimenpiteitä kehittää vertailujen tuloksia koskevia tietopalvelujaan.

1.9 **toivoo**, että alue- ja paikallishallinnon hyviä ja myös uudet jäsenmaat kattavia verkostoja voidaan hyödyntää erityisesti hyvien kokemusten siirrossa.

Alue- ja paikallishallinnon rooli toimintasuunnitelman toteutuksessa

ALUEIDEN KOMITEA

1.10 **korostaa** Euroopan alue- ja paikallishallinnon merkittävää ja usein itsenäistä asemaa hallinnon, terveydenhuollon, kulttuurin, matkailun sekä koulutuksen sähköisten palvelujen toteuttajana sekä sen osallistumista tietoliikennepalvelujen ja sähköisen liiketoiminnan alueellisiin ja paikallisiin kehittämishankkeisiin.

1.11 **katsoo**, että ilman Euroopan alue- ja paikallishallinnon laajaa osallistumista ei voida toteuttaa ehdotettuja avointa koor-

dinaatiota soveltavia prosesseja, joilla edistetään vapaaehtoista ja monenvälistä sitoutumista sähköisten palvelujen käyttöön- otton painopisteisiin.

2 Alueiden komitean suosituksukset

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **toivoo**, että komissio tietoyhteiskuntapolitiikkansa selkiyttämiseksi julkaisisi yhdistelmän alkuperäisestä eEurope 2005-toimintasuunnitelmasta ja sen päivityksestä.

2.2 **katsoo**, että laajakaistapalvelujen saatavuuden seurantaan tulisi kehittää ottamaan paremmin huomioon erot käyttäjien tarpeissa, koska kapasiteetiltaan alhaisimmat laajakaistapalvelut eivät auta saavuttamaan toimintasuunnitelmassa esitettyjä julkisia sähköisiä palveluita koskevia tavoitteita etenkin syrjäisimmillä alueilla.

2.3 **katsoo**, että yhteiskunnallisesti tärkeiden tietoliikennepalvelujen saatavuutta ei voi perustaa yksinomaan sen varaan, kiinnostako niiden kehittäminen jollakin alueella yksityistä sektoria vai ei, vaan myös julkisen hallinnon tulee tarvittaessa voida omilla toimenpiteillään varmistaa alueen käyttäjien tarpeiden mukaisten tietoliikennepalvelujen saatavuus.

2.4 **toivoo**, että etenkin hyvien käytäntöjen levittämisessä nostettaisiin sähköisten palvelujen rinnalle esimerkit siitä, miten tieto- ja viestintätekniikalla on voitu kehittää laatua ja tuottavuutta perinteisissä palveluissa ja vähentää teknologian myötä tarpeettomaksi käynnä byrokratiaa.

2.5 **kannattaa** yleiseurooppalaisen ulottuvuuden lisäämistä julkisen hallinnon sähköisissä palveluissa, mutta **korostaa**, että yritysten ja kansalaisten myös toisessa jäsenmaassa tarvitsemien jokapäiväisten julkisten palveluiden tuottamisesta vastaa pääosin alue- ja paikallishallinto, eikä toimivaa yleiseurooppalaista ulottuvuutta voi tältä osin kuvitella kehitettäväksi ilman alue- ja paikallishallinnon tiivistä osallistumista.

2.6 **ehdottaa** laadittavaksi tarkempaa selvitystä niistä syistä, joiden vuoksi julkisten sähköisten palvelujen kysyntä on Euroopassa niiden tarjontaa alhaisempi.

2.7 **korostaa**, että kansallisten ja alueellisten sähköisen terveydenhuollon toteuttamissuunnitelmien laadintaan tulee varata osallistumismahdollisuus kaikille sähköisten terveystalvelujen kehittämistä vastaaville tahoille.

2.8 **esittää toivomuksen**, että toimintasuunnitelmassa kaivattua sähköisen oppimisen yhteentoimivuutta voitaisiin kehittää muun muassa laatimalla eurooppalainen sähköisen oppimisen laatukriteeristö eri koulutusmuotoja varten.

2.9 **pitää tärkeänä**, että komissio mahdollisimman pikaisesti analysoi sähköisten allekirjoitusten markkinoita ja yhteentoimivuutta virallisesti hyväksytyjä varmenteita laajemmin ja tekee sen korostaen erityisesti yleiseurooppalaisten palvelujen näkökulmaa.

2.10 **edellyttää** komission toimivan aktiivisesti, jotta sähköisen allekirjoituksen käytön tekninen helpottuminen ei johtaisi etenkin julkisessa hallinnossa siihen, että sen käyttöä vaadittaisiin, vaikka tämä ei olisikaan palvelun laadun ja turvallisuuden kannalta välttämätöntä tai tarkoituksenmukaista.

2.11 **huomauttaa**, että palvelujen käyttäjille tarkoitettujen sähköisten allekirjoituksen menettelytapojen rinnalla on vähintään yhtä tärkeää kehittää myös sähköisen allekirjoituksen käyttöä siten, että kansalainen voi olla ehdottoman varma siitä, että hänen julkiselta hallinnolta tai yrityksestä saamansa viesti on juuri sieltä, mistä sen kerrotaan tulevan.

2.12 **tukee** komission esittämiä toimenpiteitä mobiilimaksamisen kehittämiseksi ja **korostaa**, että Euroopan kehittyneiden matkapuhelinmarkkinoiden vuoksi mobiilimaksaminen voi lähivuosina osoittautua Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamista tukevaksi keihäänkärjeksi.

2.13 **toteaa**, että komission panos digitaalisen sisällön oikeuksien hallinnan puitteiden kehittämisessä ja eri osapuolien kutsumisessa yhteisiin keskusteluihin on tarpeen ja että oikeuksien omistajia kannustetaan sopimaan yhteentoimivuudesta.

2.14 **kannattaa** lämpimästi komission suunnitelmaa perustaa tietokanta pk-yritysten parhaista käytännöistä sähköisessä liiketoiminnassa ja **toivoo**, että myös Euroopan alue- ja paikallishallinto voisi osallistua näiden yritysten kanssa läheistä yhteistyötä tekevänä mahdollisimman aktiivisesti tietokannan kehittämiseen ja hyödyntämiseen.

2.15 **edellyttää**, että digitaalisen kahtiajaon aiheuttamien ongelmien vähentämiseksi komission esittämiin monikanavaisuuden suuntaviivoihin lisätään erilaisten sähköisten palvelujen rinnalle myös perinteiset palvelukanavat.

2.16 **katsoo**, että eEuropan seurantaindikaattorien tietopalvelussa tulee olla mahdollista verrata jäsenvaltioiden lisäksi myös alueita, koska erot etenkin alueiden kesken ovat suuret ja tieto oman alueen puutteista antaa mahdollisuuden keskittyä päätöksenteossa heikkouksien korjaamiseen.

Bryssel 18. marraskuuta 2004

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Peter STRAUB

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Vihreä kirja Tasa-arvo ja syrjimättömyys laajentuneessa Euroopan unionissa”

(2005/C 71/15)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission vihreän kirjan aiheesta ”Tasa-arvo ja syrjimättömyys laajentuneessa Euroopan unionissa” (KOM(2004) 379 lopullinen),

ottaa huomioon työvaliokuntansa 1. heinäkuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan viidennen kohdan nojalla tekemän päätöksen laatia aiheesta lausunto ja antaa lausunnon valmistelu ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon yhtäläistä kohtelua käsittelevän lausuntonsa (CdR 513/99 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon lausuntoonsa naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla (CdR 19/2004 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan 4. lokakuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 241/2004 rev. 1), jonka esittelijä oli Peter Moore, Sheffieldin kaupunginvaltuuston jäsen (UK/ELDR),

hyväksyi 17. ja 18. marraskuuta 2004 pitämässään 57. täysistunnossa (marraskuun 18. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1 Huomautukset

ALUEIDEN KOMITEA

(I) *Laajentumishaasteen kohtaaminen*

1.1 **pitää tervetulleena** komission näkemystä, jonka mukaan laajentumista olisi käytettävä kannustimena, jonka avulla kaikki jäsenvaltiot tehostavat toimiaan vähemmistöjen tilanteen parantamiseksi, sekä sen toteamusta, että asia koskee erityisesti romaneita.

1.2 **yhtyy** komission **käsitykseen** siitä, että EU:n syrjimättömyyspolitiikassa kuvastuva oikeuksiin perustuva suhtautuminen sellaisiin piirteisiin kuin vammaisuus, ikä ja sukupuolinen suuntautuminen on vielä verrattain uutta monien jäsenvaltioiden viranomaisille ja kansalaisjärjestöille.

1.3 **pitää valitettavana** sitä, että alaa koskevan yhteisön lainsäädännön antaminen edellyttää edelleen yksimielistä päätöstä, koska perustamissopimuksen 13 artiklaa ei ole muutettu.

(II) *Syrjintäkiellon toimeenpano lainsäädännössä ja käytännössä*

1.4 **pitää erittäin valitettavana**, että perustamissopimuksen 13 artiklassa mainitut ryhmät näyttää asetetun suojelun suhteen arvojärjestykseen. Eroavaisuuksia on edelleen sekä suojelun kattavuudessa että eri syrjintämuotojen vastaisissa mekanismeissa. Syrjimättömyyttä koskeva tehokas lähestymistapa edellyttää saatavilla olevan suojelun tason yhtäläisyyden lisäämistä sekä asiaan liittyvän lainsäädännön johdonmukaisuutta. AK

⁽¹⁾ EYVL C 226, 8.8.2000, s. 1.

⁽²⁾ EUVL C 121, 30.4.2004, s. 25.

muistuttaa komissiota myös siitä, että vammaisuutta, ikää, sukupuolista suuntautumista, uskontoa tai vakaumusta koskevat entistä kattavammat EU:n poliittiset puitteet on saatava valmiiksi. AK katsoo esimerkiksi, että vammaiset joutuvat usein kohtaamaan syrjintää siinä muodossa, että heidän on vaikea hyödyntää julkisia liikennevälineitä, liikkua rakennetussa ympäristössä tai käyttää tiedonsiirto- ja viestintävälineitä. Komissio ei ole julkaissut yhtään tiedonantoa, joka koskisi erityisesti ja pelkästään sukupuoliseen suuntautumiseen liittyvää EU:n lainsäädäntöä ja politiikkaa, vaikka asia kuuluu selkeästi perustamissopimuksen 13 artiklan soveltamisalaan.

1.5 **katsoo**, että riittämätön virallinen tuki asianosaisille sellaisissa tapauksissa, joissa yksittäisten asianosaisten nostamat kanteet ovat lainsäädännön ensisijainen täytäntöönpanomekanismi, vähentää merkittävästi kyseisen lainsäädännön tehokkuutta. Yksittäisillä kantajilla on vaikeuksia todisteiden keräämisessä, riittämätön suoja syyllistämiseen tähtääviltä vastatoimilta sekä huomattavia ongelmia oikeudenkäyntikulujen maksamisessa.

1.6 **uskoo**, että vaikka ”pehmeällä lainsäädännöllä” ja muilla kuin lainsäädännöllisillä toimilla (muistioilla, päätöslauselmilla, julkilausumilla jne.) voi olla vaikutusta, niiden tehokkuus kasvaa, jos ne pohjautuvat voimassa olevaan ja sitovaan yhteisön lainsäädäntöön. Esimerkkinä voidaan mainita vammaisten työllisyyttä koskevat komission suuntaviivat, joiden tukena ei ollut yhteisön lainsäädäntöä ja joiden vaikutus kansalliseen lainsäädäntöön oli heikko.

(III) Tietojen keruun, seurannan ja analysoinnin parantaminen

1.7 **katsoo**, että tietojen järjestelmällinen kerääminen tarjoaa EU:lle paremman kuvan siitä, missä ja miten syrjintä ilmenee. Unioni voi näin parantaa strategioitaan ja menetelmiään, joiden ansiosta yhteisöä koskevat tiedot ovat entistä vertailukelpoisempia, objektiivisempia, kattavampia ja luotettavampia. Näin voidaan myös mitata paremmin politiikan ja rahoituksen vaikutuksia sekä lisätä jäsenvaltioiden korkeakoulujen tutkimuskeskusten, kansalaisjärjestöjen ja alan erityisten tukiryhmittymien/keskusten välistä yhteistyötä. Paikallis- ja alueviranomaisilla on jo nyt avainrooli tietojen keräämisessä ja analysoinnissa.

(IV) EU:n rahoituksen täysimääräinen hyödyntäminen

1.8 **toteaa**, että hankkeidensa vaikutuksesta ja tavoitteista huolimatta pienten kansalaisjärjestöjen ja ruohonjuuritason sidosryhmien on joskus vaikea saada EU:n rahoitusta, mikä johtuu turhan mutkikkaasta byrokratiasta. Komitea **usko**, että pienten paikallisten ja alueellisten järjestöjen on lähes mahdoton jatkaa työtään ilman rahoitusta.

(V) Sidosryhmien kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen

1.9 **pitää tervetulleena**, että vihreässä kirjassa tunnustetaan paikallis- ja alueviranomaisten avainrooli laajentuneen Euroopan unionin tasa-arvo- ja syrjimättömyyskysymysten ratkaisussa. Merkittävimpinä työnantajina paikallis- ja alueviranomaisten tulisi tehtäviensä toteuttamisessa pyrkiä **positiivisiin erityistoimiin**, joissa otetaan huomioon a) tarve poistaa direktiivin soveltamiseen liittyvä tahaton syrjintä, b) tarve poistaa häirintä, joka on laitonta, sekä c) tarve edistää 13 artiklassa mainittujen ryhmien edustajien ja muiden kansalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia.

(VI) Täydentävyyden varmistaminen EU:n muiden politiikan alojen kanssa

1.10 **katsoo**, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan sisällyttäminen perustuslakisopimukseen tuo esiin sellaisia syrjinnän aloja, joita voimassa oleva lainsäädäntö ei kata.

1.11 **ei ole vakuuttunut** siitä, että valtavirtaistamista on käsitelty riittävästi tietyillä politiikan aloilla tai että tietyt lainsäädännölliset ja poliittiset tavoitteet ovat itsessään yhdenmukaisia 13 artiklan piiriin kuuluvien syrjimättömyyslainsäädännön ja -toimien perusteiden kanssa.

1.12 **toteaa**, että vaikka EU:ssa hankitun koulutuksen vastaavuoraisen tunnustamisen alalla on edistytty, ei ole olemassa sopimusta, joka koskisi kolmansien maiden kansalaisten EU:ssa hankkimaa koulutusta tai EU:n ulkopuolella hankittua koulutusta asianomaisen henkilön kansalaisuudesta riippumatta.

1.13 **pitää valittavana** eräistä 13 artiklassa mainituista ryhmistä julkisuudessa, poliittisissa puheissa, tiedotusvälineissä ja mainonnassa annettua vääristynyttä ja stereotyyppistä kuvaa, joka on loukannut näiden arvoa ja vahingoittanut imagoa. Tämä rikkoo lisäksi yhdenvertaisen kohtelun periaatetta vastaan.

1.14 **pitää tervetulleena** tammikuussa 2004 hyväksyttyä direktiiviä 2003/109/EY, jossa sellaisille kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat oleskelleet viisi vuotta laillisesti jossain jäsenvaltiossa, myönnetään vastaava oikeudellinen asema kuin jäsenvaltion kansalaisilla on. Direktiivi täydentää rotujen välistä tasa-arvoa koskevaa direktiiviä. Direktiiviä on kuitenkin vielä selvennettävä, jotta voitaisiin käsitellä kansalaisuuden tai äänestys-oikeuden saamiseen liittyviä kysymyksiä.

2 Suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

(I) Laajentumishaasteen kohtaaminen

2.1 **esittää**, että romanihankkeisiin kohdistetaan erityistä rahoitusta ja erityisiä toimintasuunnitelman osioita.

2.2 **kehottaa** lisäämään kaikissa jäsenvaltioissa sosiaalista kansalaisuutta, syrjintää sekä ihmisoikeuksia ja sosiaalisia perusoikeuksia koskevia keskusteluita ja koulutusfoorumia sekä luomaan jäsenvaltiotasolla kuulemis- ja seurantaprosesseja, joiden avulla voidaan taistella kaikkia 13 artiklan kattamia syrjintämuotoja vastaan.

(II) Syrjintäkiellon toimeenpano lainsäädännössä ja käytännössä

2.3 **antaa** aiemmin tekemänsä päätöksen mukaisesti nykyisen pääsihteerinsä **tehtäväksi** arvioida komitean pääsihteeristön henkilöstöpolitiikkaa ja -profiilia uuden lainsäädännön kannalta ja esittää kuuden kuukauden kuluessa työvaliokunnalle ja "talous- ja sosiaalipolitiikka" -valiokunnalle asiasta selonteko. Pääsihteerin tehtäväksi on lisäksi annettu huolehtiminen syrjinnänvastaisia parhaita toimintatapoja sisältävän ja työnantajina toimivien paikallisviranomaisten käyttöön tarkoitetun käsikirjan tilaamisesta ja julkaisemisesta. Käsikirjan on tarkoitus sisältää esimerkkejä kaikkien jäsenvaltioiden aloitteista, jotka kattavat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 13 artiklassa eritellyt kuusi syrjintäperustetta.

2.4 **katsoo**, että tavaroita ja palveluita koskevan lainsäädännön tulisi kattaa kaikki 13 artiklassa mainitut alat. Komitea vaatii erityisesti parempaa suojaa ikään, vammaisuuteen, sukupuoleen, uskontoon tai vakaumukseen tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää vastaan.

2.5 **kehottaa** komissiota laatimaan yhdessä jäsenvaltioiden kanssa asianmukaisia, tehokkaita, rikkomukseen suhteutettuja ja ennaltaehkäiseviä seuraamuksia ja menettelyitä direktiivien säännöksiä koskevia rikkomuksia vastaan sekä nopeuttamaan säännösten saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.

2.6 **vaatii** vahvempaa virallista tukea yksilöille, jotka vetoavat tuomioistuimeen kaikkien 13 artiklaan sisältyvien ryhmien puolesta. Oikeutettua etua ajavilla järjestöillä tulisi olla mahdollisuus ryhtyä toimiin yksittäisten kantajien suostumuksella heidän puolestaan tai heitä tukien. Kun tulee ilmi tosiasiota, joiden perusteella voidaan olettaa välittömän tai välillisen syrjinnän tapahtuneen, todistustaakan tulisi aina siirtyä vastaajalle. Epäsuotuisa kohtelu tai kielteiset seuraukset, jotka johtuvat reagoinnista valitukseen, tulee kieltää.

(III) Tietojen keruun, seurannan ja analysoinnin parantaminen

2.7 **kehottaa** lisäämään yhteistyötä jäsenvaltioiden ja niiden viranomaisten kanssa seurannan ja raportointimenettelyjen parantamiseksi.

(IV) EU:n rahoituksen täysimääräinen hyödyntäminen

2.8 **kehottaa** komissiota etsimään yhteistyössä EU:n rahoitettavien ja Euroopan tasolla toimivien kansalaisjärjestöjen kanssa luovia tapoja, jotka mahdollistavat pienimuotoisen rahoituksen jakamisen pienille kansalaisjärjestöille.

(V) Sidosryhmien kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen

2.9 **sitoutuu** EU:n syrjimättömyysohjelman kehittämiseen ja katsoo, että komitean osallistumista kyseisen ohjelman hahmoteluun, suunnitteluun, levitykseen ja toteuttamiseen tulisi edistää kaikkien sidosryhmien keskuudessa.

2.10 **pyytää**, että AK kutsutaan automaattisesti tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä ja etenkin romanien syrjintää käsitteleviin konferensseihin ja seminaareihin.

2.11 **pitää tarpeellisena** kuulla nykyistä laajemmin kansalaisyhteiskunnan edustajia toimeenpanoprosessin aikana.

2.12 **kehottaa** kaikkia EU:n toimielimiä toimimaan entistä tarkemmin lainsäädännön sanamuodon ja hengen mukaisesti a) noudattamalla kattavaa tasa-arvopoliittikkaa työhönotossa, työelämässä ja palveluissa ja b) varmistamalla, että EU:n toimielinten poliittisten jäsenten ja elinten kokoonpanossa noudatetaan 13 artiklan määräysten mukaista tasapainoa.

(VI) Yhdenmukaisuuden varmistaminen EU:n muiden politiikan alojen kanssa

2.13 **kehottaa** komissiota ilmoittamaan, millä tavoin se aikoo sisällyttää perusoikeuskirjan kattamat ryhmät syrjimättömyyttä koskeviin voimassa oleviin direktiiveihin, sillä kyseiset ryhmät tullaan sisällyttämään uuteen perussopimukseen.

2.14 **suosittelee**, että tasa-arvon valtavirtaistamista ajatellen laaditaan menettelytavat sen varmistamiseksi, että tasa-arvokäsitteet ja -periaatteet otetaan asianmukaisesti huomioon kaikkien politiikkojen muotoilussa, hallinnoinnissa ja arvioinnissa.

2.15 **suosittelee** komissiolle tiivistä yhteistyötä AK:n kanssa, jotta paikallis- ja alueviranomaisia voitaisiin auttaa laatimaan tasa-arvoon liittyviä toimintasuunnitelmia ja raportoimaan toimistaan jäsenvaltioiden asianomaisille tasa-arvoelimille.

Bryssel 18. marraskuuta 2004

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Peter STRAUB